

MB
141.026

OLÁH JÁNOS NAGYÍTÓ FÉNY

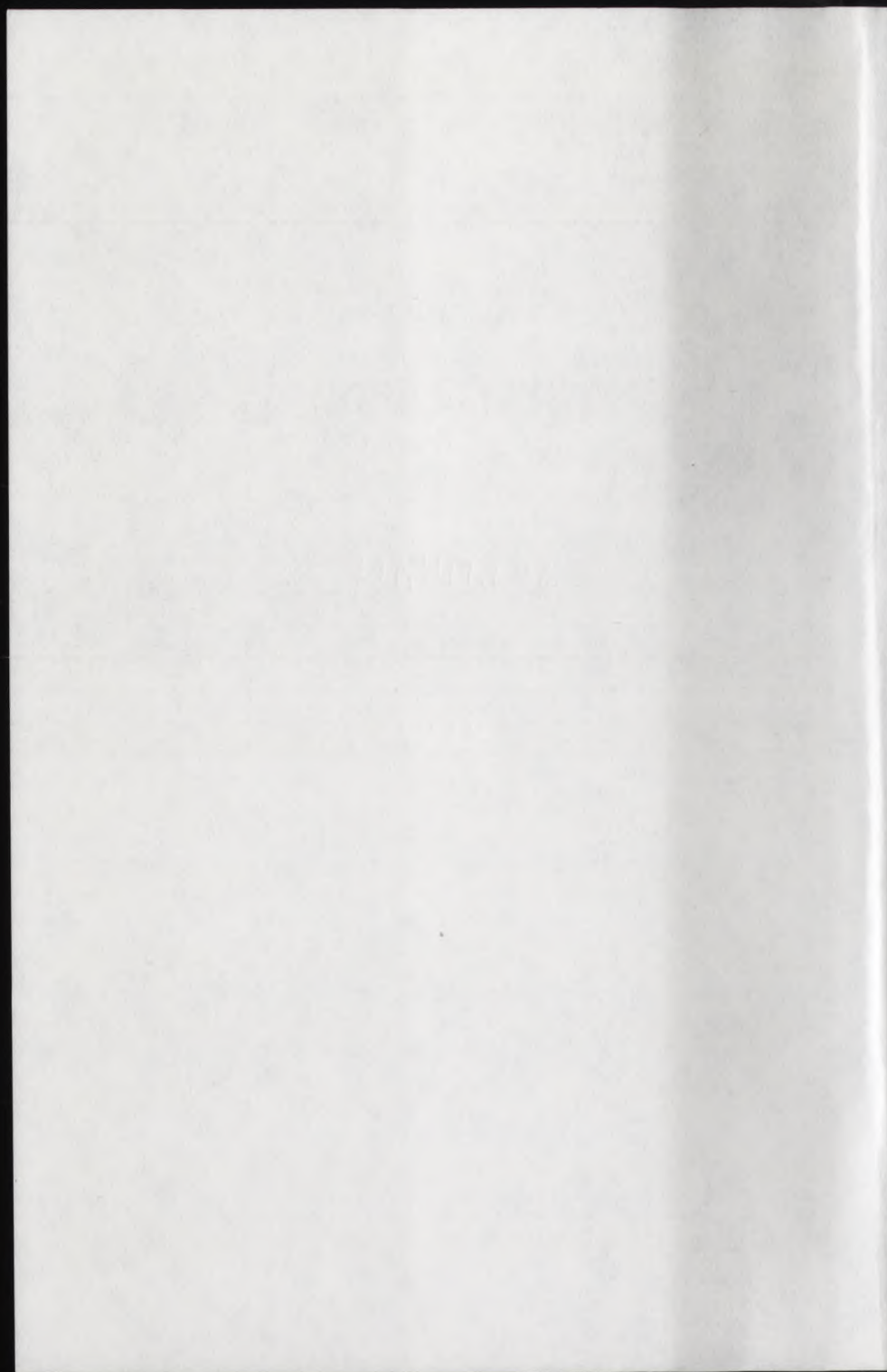

Válogatott versek

Oláh János

NAGYÍTÓ FÉNY

Oláh János

NAGYÍTÓ FÉNY

Válogatott versek

1959 – 1991

A könyv megjelenését a Művelődési és Köznevelési
Minisztérium anyagi támogatása segítette.

A borítón Halmy Miklós festménye látható.

© Oláh János, 1991

MB141.026

18.799

1992

Műszaki szerkesztő: Cseh Tibor

Kiadja a Széphalom Könyvműhely

ISBN 963 7488 33 2

ELÉRHETETLEN FÖLD

U.S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

Elérhetetlen föld

Itt lakom a barnasisakos dombok oldalán,
mint egy ezüstbaltá, olyan fehér a házam.

Kint esik az eső, az ágak között
meg-megbotlik, csontjai lehullanak a földre.

Én a szobámban ülök egy háromlábú széken,
körülöttem szerszámok porosodnak.

Gondolataimban, mint egy mély folyóban
lesüllyednek az emlékezés roncsai.

Ismertem egy kovácsot, sokszor jártam nála,
én is vertem a vöröslő patkót.

Tudtam, milyen engedetlen a vas.
Néha kiültünk a küszöbre,

a térdünkre könyökölve
beszélgettünk.

Nem volt a szívünkben semmi,
ami kioltotta volna

az évszakok roppant illatát,
míg a domboldal

száraz füvei közül
néztük a robogó fellegeket.

Kint járok a réten

Kint járok a réten, és a kavicsokat rugdosom,
kopár-sárga, kőszínű vidék ez,
nyomomban átható némaság.

És ekkor, még mielőtt kiürülne az este,
valaki a nap vörös gömbjébe hanyatlik,
egy sebzett madár vijjogása verődik át a füzesen.

Az éles dunai szél letépi szememről
a káprázatot, és kátrányszagú
és vízszagú szürkületet dob a tájra.

A láthatatlan gyöngybagoly kibontja szárnyát,
nem azért, hogy elszakadjon a földtől,
hanem, hogy érezze a súlyt, ami visszatart.

Szél vagyok...

Szél vagyok és sok égi zsákot,
felhőt cipelek, bő iszákot
kanyarítok a vállamon.

Essél eső, zuhogj a földre,
hadd lássam meg az utcakőre
vetítve tükör-arcomat!

Essél eső a legszebb lányra,
vállára, mellére, hajára,
bízza nevetve rám magát!

Segítsen cipelni a zsákot,
a felhőket, a bő iszákot,
s aludjon el a vállamon!

Hajnal felé

Esti csillag ring az égen,
meg a Hold, tele hold,
ez a neve, tele bárha
sose volt, sose volt.

Nehéz szekér, alig mozdul
fönn az ég, csupa kék
éjszaka van, csupa csillag,
szinte ég, nézd az ég.

Ringó terhét alig bírja
egyedül, egyedül,
nyekeregve hogyha mozdul,
erre dül, arra dül.

Miért késik, hol a hajnal?
Óriás szekerünk
öreg szekér, diceg-döcög,
lehunyjuk a szemünk.

Éjszaka van, köves úton,
kici-kocc, kici-kocc,
fényt, meleget közeleg már
aki hoz, de ki hoz?

Szeretném

Szeretném erős kezembe fogni
a nyár örömét,
és futni vele!

Lobog, lobog a szélben
a fák levele.

Nem ősz-fosztotta,
nem tűz-tarolta
tájakra vágyom.

Lobog, lobog a szélben
a fák levele.

Szeretném erős kezembe fogni
a nyár örömét,
és futni vele!

Halászok

Akiknek arca már koratavasszal
napbarnított, most azok hajolnak fölém.
Türelmes szemük árnyéka az ég.

Remegő szelek hordják a téli ködöt.
Ismerem a szelek járását,
lépteim egyre könnyedebbek.

A bomló felhők mögül kisüt a nap.
Halászok állnak lenn a parton.
Arcuk akár a tépett, barna föld.

A meg-megcsobbanó vizet nézik,
a halak vonulását.
Mélyből szűrt fény hálójuk remegése.

Milyen távol van

Milyen távol van már az idő,
amikor először megérintettem
a két falu templomtornya között
kifeszült húrokat,
s azóta folyton árad a csönd,
és megtölti szülőföldem
kiáltó völgyeit!

Milyen mély folyóba kerültem!

Milyen mély a keserű
illatok áradata, amely ideleng
a cigánykóróval benőtt rétek felől!

Este

Merőleges fehér csíkok a vizen és a vízben,
itt zuhantak le az árnyak.
Látod, már este van.

Az út hideg testéből kiszakadtam,
betérek hozzád egy szürkefényű házba.

Visszatérés

Ez a fészektől elváló és visszatérő vonal
ott jár a jövőben:
egyre tágabb köröket írunk
a mélyarcú otthonok fölé,
fénybe húnyt szemünk az önmagába mélyült
völgyhöz lesz hasonló.

Néhány veszélyes kanyar,
aztán a jólismert nappalok fogadnak,
a visszatérés csalódott arca.

Három égtáj

Megélénkül a libapázsit,
zöld utak nyílnak, zöld nyarak
az eperfák alatt
zöld hold világít.
Gyerekkorom havasát járom
újra a zöld-zöld fák alatt:
rótt rókák, kék lovak
élnek e tájon,
és szénsötét lucerna zöldje
rejtí – hús éjjel a napot –
el napfény-alakod,
magot gyümölcse.

Kapa elnehezült kezemben,
este van itt azóta már,
méh, ló hazatalál
a szürkületben.
S bár őrzi még egy-két virágom
e rabló nyár, gyúrt szirmain
darázs-kalandjaim,
én eldobálom.
Aludjunk békén gizzel-gazzal,
bennem is elcsöndesedett,
mintha elégedett
volnék magammal.

Csak te gyökerek járhatatlan,
labirintus-vak otthona,
te ne hagyj el soha

volt igazamban,
sebtépte arcú rög-szerelmem,
pusztító éhű menedék,
akit túrnöm elég,
nem kell szeretnem,
ringasd el éjsötét parázson
fáradt karom, fáradt fejem,
égőn és szüntelen,
akár az álom!

Földem

Akár a hó, még esőmosta csönd pihent
az almafák hamvaskék lombjai alatt,
halk, ébredés-lehelte béke volt a kert,
zárt ablakok mögött zsongott a nap,
s fehér mezőkön át a szél,
a nap mezőiér'.

Én hallgatok. Gyerekkorom a fű
zenéje volt, és margaréták tengere.
Mégfoghatatlan mélyű ízét keserű
bodza őrzi, fűzfa méze, kenyér bele.

Disznó rőfögött, kakas rítt, ló nyerített
a diófák alatt, a ház körül. Hajnali
tisztaság forrása, éj, halk-hideg
hangszereidet véltem hallani.
Voltál símaszörű lovam,
ügettünk boldogan,

amerre ösvényed kanyargó hűse vitt.
Egyre kifele, egyre távolabb futunk,
súlytalanul. Házi zűrzavar. Lépteid
fölötte. Szinte semmit nem tudunk.

Játszottam egész nap, dologtalan
végeztem dolgomat: istálló, birkaöl,
füvet kaszáltam, dőlt a zöld, dőlt hangtalan,
olajos fénnel, mint az esti bor.

Zöld volt a táj, merész
csöndjében eltévedt a kéz.

Szilárd tarlók fagyán, fűverdesés között
a véletlen vezette botló léptemet:
mélybe rántott, aztán a magasba lökött,
hintán ültem hintázó hullámok felett.

Hallgattam a nappal józan üzenetét,
szívtam a patafüst orrfacsaró szagát,
s könnyörögtem, hiába, hogy ne még,
hagyjátok álmom fekete lovát!

Birkóztak a fészert alatt,
zabla törött, szerszám szakadt,
míg végre a gazda lapátnyi kezében
füstölgött fehéreres patája, sötét
szőréen a harmatot nem látta senki sem,
se homlokán a borzongás kódét.

Nyár, hajnali ég, én hallgatok, csak a szél,
csak az érintetlen porba ejtett faág
emlékezik, csak véletlen rajzokba fér,
ész el nem éri földem távolát:
– csöndes, műhely előtti kép –
a rögzös arcokét,

foszlott kötények, nyűtt zsebek alatt
a megbúvó kezek repecskes partjait.
A spaletták mögött egy másik ég vakít,
sárkányként nyeli el a dombokat a nap.

Téli utazás

Tél van. A fás
liget és csendben
a mező hó-
színre meszelten
és túl a tó
még érintetlen
vár valamit.
A fehér csöndben
a nap vakít.
Mint újév reggel
ébredek föl:
mésszagú csönddel
a szél pöröl,
nyakamba hinti
havát. Szemem
ablakain ki
s be jár velem
valami kinti,
nem ismeretlen,
de az a jó,
nem is ismerten
únt, baktató

csönd, nyugalom.
Semmi se rebben,
se rajz, se fák,
türelmem csöndben
így száll tovább
tág-érintetlen
világba, hol
álom-kegyetlen
fény zakatol.
A maró vízben
ezüstforint,
egy piros alma.
Vár odakint
az ólak malma,
s fölkelepel.
Mint Don Quijotét,
lassan emel.
A felhő csücskét
nagymama-kéz
kötí csomóra,
hárs-szagú méz
csöppen a hóra,
akár a nyár.
Krumpli parázslík,
visszatalál
íze a számig.
Kapaszkodom,
ledob, hiába,
a szélmalom
lisztlepte vászna.

Sehol sincs

A réten át meg a poros
úton, keréknyomok között
egy elfáradt vándor poroz,
leül, kibontja batyuját:
benne bánatod, örömed.

Rekedten mondja: hóha-hó,
s a nyikorgás visszafelel,
pedig hát sehol sincs a ló,
gyűrődésektől úttalan
a mindig fölfeslő lepel.

Nem tudom

Az égből kerültek-e oda,
a földből termettek-e elő,
ők maguk sem tudták.”
(Osztyák népmese)

Nem tudom honnan jöttem,
és nem tudom, miért.

Varju károg mögöttem
fekete semmiért...

Nem akarja, de értem:
– Minden őőd halott.

– Sose volt senkim nékem,
mesék fia vagyok.

Pásztor

Bölcsességem mogorva és szikár,
akár egy birkapásztor. Álmodom,
míg álomszínű nyájam épp pisál:
széttartott lábbal a megmeredt kosok,

és reszketve a finom barikák.
Hatalmam itt már senkinek se fáj.
Saját csontom a szuvas szarkofág,
birodalmam bőr, csont alatti táj.

Mint pásztorkürtök vésett, faragott
ábrái közt a pásztor a kutya,
csontszínű, őszi tájon baktatok.
Nem kísér más, csupán az út pora.

Kövek

Kövek, lépcsők szűk fordulói.
Kopott kövek cselédei.
Ruhájukat szél emeli.
Egerrágta utam tudói.

Örök fordulók régimódi
rácsa közt léptük veszte hí.
Búza kőkemény szemei.
És hajukban a szél rugói.

Jönnek toklász-poros ruhában,
ahol csigalépcső forog,
kovácsolt vasrács lugasában,

mezítláb, fáradtan, gyalog.
És a kő elmerül a sárban,
vesztüket érzik a napok.

Fehér karácsony

Elzárva élek itt, szobám
fehér falában csöng a mész.
Villanyvert hómezők tüze
karácsony sötétjébe vész.
Reflektor jár havas észak
kihalt mezői fölött,

a fény fehér homálya
mohó kardokba költözött.
Olyan a hó, olyan a fény,
mint egy elhagyott mozdulat,
e szobányi végtelenből
nem leli az egérutat.

Hol van a fény, hol van a hó?
Szúnyograjként zümmög a vér,
a meztelen körte illata
egy nyári délutánhoz ér.
Alarcos, sápadt izgalom,
nem érzem a vallomás ízét,
a fehér fal hiába jelkép,
hiába porzik szerteszét.
Gyóntatószék nyikorog.
Vigasztalása nem segít.
A latin mormogás hite
kifoszt és lemeztelenít.

Könyörtelen mindent fölél,
és mégis mindent visszaad
e porcikányi türelem,
sötét, késjárta pillanat.
A villanyfény s a fal fehére,
mint emlékezetünkben a szavak,
fölidézve és elfeledve
egymás sarában bagzanak.
Közelebb van már ami nincs,
aki hallgat, mint ki beszél.
Mint tűzhely lapjára az eső,
fehérre hullik a fehér.

Tél

Üres az erdő és az út,
hó tükröződik mindenütt,
s a hóra varjak árnya hull,
egy-egy csapat ha fölrepül.

A szembe fordított tükör
minden árnyat magába fal.
Eltűnt a vakond-arcu rög
száz tűhegy-harapás alatt.

Üresen kondul a határ,
egyetlenegy öreg szekér
gördíti az eget odább,
pedig a ló egyet se lép.

Nem jelzi semmi az utat,
eltévedtünk, a rémület,
mint aki semmit se akar,
csupán önmagára figyel.

Halottak napja

Erdőkkel, szántókkal tördelt dombok játékát
játszottam, képzeletem vonalakat rajzolt,
vonalakat, melyek ismeretlen tájékká

álltak össze, néhol széthulltak kusza ágak
közé, néhol belevájta az út porába,
és amikor szétnéztem a hegy tetejéről,
láttam, gyertyákkal és virágokkal az élők
halottakat ünnepeltek, hogy megőrizsem,
kiszórtam szememből a látványt, koraőszi
krizantémok virágát, gyertyák lobogását,
hadd sodródjanak a semmibe, a szél gyomra
örvénylőn és korogva hadd nyelje be őket...

Egy nap

Szüntelen veszélyek között
haladunk előre,
mint a katonák.

Émelyegve gondolok a napra,
mikor megállunk,
s nem megyünk tovább.

Csak várunk.

Nem marad más
puszta létünkbe varrva,
csak a halálunk.

Forr a világ

Az eszmét űzöm, aztán elfelejtem,
a világ mint a disznó üstje forr,
ostoba kegyét fölösleges lesnem,
kénbűz örvénye úgyis elsodor.

Hittem, semmi se lehetetlen,
legyőztem már minden legyőzhetőt,
legbelül mikor megcsömörlöttem,
igazoltam magam mások előtt.

Hősnek tartottak, utáltak, szerettek,
hitték, mindent miattuk vállalok.
E színlelés akit kétségbe kerget,
s ki hajthatatlan, az is én vagyok.

Mindig új változásra készen
becsukom rögeszméim ablakát.
Mielőtt kiszolgáltat ébredésem,
másra hárítok át minden hibát,

utam hova űz, hova vonz még,
az ég fönn, lenn a föld milyen süket,
nem érdekel. A célt, amit keresnék,
föllelni, tudom, soha nem lehet.

Az eszmét űzöm, aztán elfelejtem,
a világ, mint a disznó üstje forr,
ostoba kegyét fölösleges lesnem,
kénbűz örvénye úgyis elsodor.

Álarc helyett

A meg se kondult ég-harang alatt
rámvicsorog, felém harap a nap,
szél kavarta por vág szemembe,
mintha mindennek vége lenne.

A gombostűre szúrt szavak
hímes lepkeszárnyakként ránganak.
Bor csorog és hús pörkölődik,
kutyáknak dobják, földre öntik.

Az ünnepi, gépies hangzavar
leple alatt mindenki mást akar.
Kérdéseim magamba fojtom,
álarc helyett hordom az arcom.

Vigyáznom kell, aki bennem vacog,
ne árulja el, ki voltam, vagyok,
ne kérdezzen és ne feleljen,
legyek, kinek nem kéne lennem.

Valaki

Valaki bennem másra készült,
valaki bennem áruló volt,
valaki, aki el se indult,
akiben minden összebékült.

Lázadók

Éjszaka van,
áttetsző, sötét szikla a város,
a ki nem faragott szobrok,
a föl nem lázadt lázadók nyugalma
torz haraggá változik bennem,
ajkamat harapnám, vágnám magamat földhöz,
s e hányódó dachban, fojtott reszketésben
kibomlanak az erdők,
fölnyílnak rejtett évszakok.
Meghajsolt lovam, e sovány és borzas állat
félhold alakú harapása a lomb közt,
minden erdőt, minden várost elönt a fénye.
A legelőről haza ballagnak a hósínű tinók,
szarvuk mintha a tél kürtje volna,
rekedt bűgös pattog az utcakövön.
Föl nem lázadt lázadók vonulása köröttem.
Menekülök. Hitetlen, nagy sereg kísér:
„Minket a várból kitagadtak,
s mert emberségünk csak bűn, csak eszköz,
megelőzzük egymást és elfeledjük.”
Belep a por,
amit riongó barmai az időnek
a legázolt tegnapok közül
most fölkaparnak ide, a város sötétjébe.

Katonák

Fiatalfűzfák és régi facsonkok vázai őrzik a rétet,
mint mikor a végső küzdelemben leomolnak a várak.
Keserű szájjal szélednek szét a fáradt katonák,
s kóborolnak zsold nélkül, idegen sátrak alatt.

Én nem hagyhatom el bármily iszonyú vágtaival se e földet,
ideláncoltak a fehér por, az alkonyi felhők meg a falvak.
Emlékeim férfias büszkesége előtt
megroppan a háborús paripák rohanása,
belemarkol hajamba a szél.
Felhők nyájai ballagnak az égen,
nomád szívemet megvadítja minden tavasz,
a furcsa föld, a vakító napok.

A béke iszonyú pillanata ez,
feledjétek el végleg a győzelem mámorát.

Rajziskolai napló

Ronda vagy, igazi mosoly
nélkül, összezárt fog, kőbe
dermedt alázat, puszta gőg,
örök semmi, mintha minden
lehetne belőled, szépség
nem émelyített, küzdeni
így csak ismeretlen titkok

nyitjáért lehet, ridegen
csörömpöl a márványon a
víz, látod, hogy igazam volt,
nyüsztve a beteljesült
percek csapdájában arcod
Nárcisszuséra hasonlít,
rég hibák, önhitt trükkök,
pedig, tudom, többre törtél,
tagadni, mindig elsőként
akartál újra születni,
tagadni tervet, emléket,
jövőt, jelent, múltat, torzult,
büszke mosollyal, te első,
tévedt Apolló, jobban
megcsúfolt később az öröm,
mint a bánat, a diadal,
mint a keserű gyalázat,
új és idegen szépséged
szemérmetlen meghasonlás
volt, ott virágzott, ahol a
bogáncs, szemét és omladék
fölött a porrágta fűben,
hiába hogy azóta más
díszlet-világ épült köréd,
torokszorító büszkeség,
borzongatóan halk mosoly
pókhálója az arcodon,
álarc-léted magad se érted,
mit jelenthet évezredes
ifjúságod, a kudarcok
varázsa, mely örömtelen
és gyáván, de azóta is,
ha kell, ha nem, élni segít.

Gramafon

Bevallom, utálok magam,
inkább rád gondolok babám:
miért vagy olyan nyugtalan,
hiányzik valami talán?

Otthonos lépcsőházaink
ölében egy pár gipsz-szobor,
amíg fönna a korlát kering,
szemérmes szükségből guggol.

A rádió egyre beszél,
mintha hallgatná valaki,
mindig mindenre visszatér,
bolhaként csípnek szavai.

Üvegből van a kirakat,
legyet, banánt, sőt, mandarint
ingyen lát az üveg alatt,
aki éppen odatekint.

Bár nem vagyok kíváncsi rá,
itt minden a pofámba lóg:
látom, hogy gyűr maga alá
minden szép lányt pár ócska pók.

Érdekel, vagy nem érdekel,
az e világon mit se tesz,
téged is majd földre teper,
végső soron, kit nem szeretsz.

Azt hittem, itt van az idő,
kipróbálhatom, mit tudok,
hogy bátran léphetek elő,
abból, aki most még vagyok,

de becsapott fantáziám,
ezen a földön nincs csoda:
mindent ki kell bírunk csupán,
ki többre vágyik, ostoba.

Távozó vonatok

Távozó vonatok dühöngenek,
a várótermekben ellobban
a szürke falak monoton lángolása,
a kopott padok katapultja
kivágódik az émelyítő virradat elé,
még mielőtt szétrobbanna a motor,
leszakadnának a szárnyak.
Hipnotizált katasztrófa,
vegyelemzett kaland
furcsán megszakadt utazásunk.
Győzelem és kudarc
föltételezett próbáiiba bonyolódva
tanulság nélkül tanúskodunk,
mindegy, hogy mire jó ez,
mindegy, hogy mennyit ér.
Esedezünk levert kézfejjel,
követelünk feltört tenyérrel,

keringünk a vadak ketrecében.
Szabadulni szeretnénk,
legalább megpróbálni
legyen érdemes a szabadulást,
mindegy, eljutunk-e odáig,
lesz-e erőnk elviselni
a lehetőség szédületét,
a teljesülés kudarcát.
Válogat közöttünk a világ,
földarabolja, fölosztja tényeit,
rád szükség van, rád nincs,
vigyorogva vágja arcunkba
kíméletlen ítéletét,
akár egy följelentést.
Hova érünk e rozsdamart úton,
a számítás útvesztőiben?
E hite-vesztett helytállásra,
e reménytelen reményre –
amiből születtünk s amiért meghalunk –
mi kényszerít?

Csőcselék

Van bátorságom
szigorúan visszautasítani
az Önök ugyancsak
sértő szándékkal tett
lenéző kijelentését,
van bátorságom ugyanakkor

figyelembe se venni
az Önök ugyancsak
sértő szándékkal tett
lenéző kijelentését,

van bátorságom ezen kívül
szégyenkezni
az Önök ugyancsak
sértő szándékkal tett
lenéző kijelentése miatt,

népidemokráciában különösen!

Egy csepp a tengerből

Elvtársaim,
a tények magukért beszélnek:
amíg az óceánon túl
milliók sztrájkolnak,
mi dolgozunk és tanulunk;
amíg nyugaton tizenhat nemzet
leértékelte a pénzét,
mi túljegyeztük a békekölcsönt;
amíg a zsarnokság tengerén túl
a megrémült atomimádók
reszketve gyötrődnek,
mi derűs jókedvvel
ünnepelünk.

Körmenet

Sínek kegyetlen pokla rázza,
körtesárga papír zörög.
Hó hull az éj ornátusára.
A tiszta hó ölén rögök.
Az éjszaka, bár megtaláltam,
elhajózik széllobogásban.
Egyszercsak el nem alszom, és,
zöreje lepkerebbenés,
motoz mégis homályosan.
Hímpora rozsdá közt világít.
Hány évszakot bejárt idáig!
Jól ismerem. Hová rohan?

Havas lepedő összegyűrve.
Szemet húnysz. A menet megáll.
A motor, mint a hulla hül le.
A végső szó is messze már.
Egy más évszaknak megfelelni!
A kalap kész, az ára semmi.
Ez az, uram, figyelje meg,
átvágja önt, ahol lehet.
Jár a szája. Hisz nem akárki.
A nagybátyja belügyi kém.
A hadseregnél, Emikém.
Spiclit neveltem? Partra szállni!

Azt mondják, hogy az élet álom.
Ez a macskám, az a kabátom.
A nyaralás SZOT ívre van.

Nem kívánom többed magam.
Az éltes sártól rossz cipőjét
megtisztítja, oszt bekeni.
Ki bírja ezt? Meg se köszönték.
A felesége főz neki.
Ja kérem, az más. Ünnepekre
csillagszórók bokra virít.
Rozsda rágja kerekeit,
fut a villamos nyekeregve.

Akár a körmenet, megáll.
Azt hittem, volna hozzá kedve.
Itt az ebéd, itt a kanál.
A barátomat ne keresse!
Tiszta a csönd, ügyes a hóhér,
le mosva a lemosható vér.
Képzelve, mikor rányitok,
a hűtőszekrényben vacog.
Fülemben cseng a nevetése.
Az alázat, a gőg, a hit
letörték jégcsap-vállait.
Lehet, hogy nem hal bele mégse?

Prométeusz

Az éj gyűrött zseb.
A szál gyufát,
a föllobbanthatót
nem lelem
sötét ráncáiban.

Fölösleges
szót gyűjtani
az örökös beszédben,
élj, ahogy tudsz,
vakon, süketen.

Ulisszesz

Leakasztja kalapját a szögről
és kilép az éjszakába.
Kísérjük el
vagy takarítsuk meg
máskorra ezt a fáradságot?
Azt hittem, pár szóval
átfoghatom, mint egy csokrot,
és tessék,
már föl se ismerem.
Ami körülvesz, sose valószerű.

Fordított alkímia

Szélárnyékban
a havazás rojtjai,
a szűk utcák, a tág utcák
kapualjnyi esősötétje.
Valaki erre jön.
Tudásom tárgyai,
emlékezet türelme,
nélkületek robognak el
az almazöld kocsik.

Árnyékban

A kórházfolyosó visszhangja nélkül
érlek el. Párokat sodor a zene
át az estén, tükörből-tükörbe.
Boldogan rám se nézel fölöttük.
Lejtés se maradt már a szóból.
Futnak veled az elfúló habok.
Majd magára talál, és elfelejt
valaki, de más vagyok, gondoltam.
Kéz a kézben ott tétováztatok
előttem, láttalak akkor is.
Mi fölleli a kutya-arcot,
a róka-arcot, a menyét-arcot
az alkony szégyenében, hamuálarc

foszló, szürke csöndjében
a múlt paraszát mi fölleli,
ha volna még, most megpihennék.
Elcserélni bármit is bármivel,
mielőtt visszafordulsz, tudok-e?
Nevetésről, gézt a gézről, víg lángot
leoldani, annyi évet árulón
más archoz közelíteni lehet-e,
ugyanazt másként ismételni
napóráként, nem tudom, lehet-e.

Karantén

Ez a grimasz különösen tetszik nekem.
Ha bezárt a kölcsönző,
ha elkéstem is már,
azért fölpróbálhatom, nem?
Mondjuk, csak utánzom.
A hanyag készségek ellenére
ez ugyanaz, mint a lopás.
A kopár égboltot, akár
a szalvétát gyűrögetem.
Elrágja arcéletemet a hangya,
átcipeli a göröngyöket.
Ami elpusztul, ami megépül,
körülményes dolgokra ingerel.

Történelmi lecke

Nem akarok többet mondani,
mint amit összeszedhettek az utcán.
Volna bár néhány nem éppen elcsépelet frázis,
ha tudnék válogatni közöttük,
de nem értem a mesterséget.
Nem is akarom.
Ócska trükkök perselye
hiánytalanul elrontva, kibelezve a velejéig.
Játék, amit fölfalt az unalom,
itt van mégis az ösztönökben.

Ennyi erővel át is lehetne alakíttatni,
a sarkon amúgy is varroda van,
cipő-kátéesz, bárhova bevihetnéd.
Nem találsz nyitva semmit.
Mondjuk, ha van liftkulcsod,
egy üvegkalitkát, ami áttemel.
Ahelyett, hogy kinyitnád, zárva hagyod.
Kezedben a kulcs, és állsz csak a rács előtt.
Annyira megbízhatatlan vagyok,
azt se tudom, élek-e még holnapután,
beengedsz-e, ha csöngetek.
Ki mit gondol az ajtó túloldalán
nem kérdés, inkább felelet.

Figyelnek. Nemcsak én, mások is.
Hihetnéd, hogy a véletlen műve,
de nem hiszed.
A történelem az ajtón kopog.
Lehajolsz érte, mintha a szemétbe dobnád.

Ez csak a kezdet.
Ide öntik a napi híreket,
és nem kutat közöttük senki.
Túl sok munka, úgy látszik, lehajolni.
Rajtad kívül ki teszi meg?
Egy gépezet szemérmertlensége
minden hivatalban.
Úgy csinálsz, mintha tudnád,
mire megy ki az egész.
És lehet, hogy valóban tudod.
Akkor már nem is fintor ez.

Díszszemlék örömmámorában
egy korty nélkül esik el, aki elesik.
Fölötte nem csizmatalpak,
írógép kopog csupán.
Szégyenletes mesterséget űzők,
néha azt hiszem,
de mivel nem él vissza,
aki visszaélhet valamivel?
Szégyenkezhetne ugyanezért más is.
És nem teszi.

Bezárkózhatsz, ha kedved tartja,
ennyi szabadság kijár a legyőzöttnek.
A magad szakállára vásárolsz
a zöldségesnél, a hentesnél, a közértben,
járulsz a szavazóurnához.
Tudnál mást próbálni,
elképzelted legalább,
hogya leásol az emlékezetbe,
eltűnsz egy alkalmas pillanatban
és előbukkansz valamikor egészen máskor?

Nem csodálkoznék,
ha elfogadhatónak találnád az ötletet.
Semmin se csodálkoznék.

Akik kedvesnek mutatkoznak,
azok próbálnak leginkább elveszíteni.

Szeretnélek fölláztatni:

ne változz meg, maradj aki voltál,
ugyanakkor szeretnék búcsút venni tőled,
törődni valami mással!

Átvágnak rajtunk a tankönyvek, mint a tankok,
láthatóan egy más világ felé.

Akárki akárkit eltaposhat
egy szebb jövő nevében.

Jó volna, ha nem is visszaélni a helyzettel,
legalább a szégyent másokra hagyni.

Hamlet

Lehet délelőtt, lehet délután,
dél is. Vagy esteledik.

Az idő sokféle.

Tévedhetünk. A lényeg az,
elhagyom az országot,
zsebre tett kézzel, akárhogyan.

Azon a kapun,
ahol a láng kilép,
elmegyek én is.

Mindegy, hova.

Jó éjt urak! Mielőtt meggondolom.

SZELLEMKÉPEK

1847

Bornemisza óta

magyar dalok

1

Jöttek erre mások,
mentek erre mások,
hozták-vitték, amit tudtak,
sehol sincsenek.

Röghöz lehajolni,
ég alá kiállni,
nem árulás, nem is hűség,
akárki teszi.

Én is lehajoltam,
ég alá kiálltam,
hét határon át elűztek,
mégis itt vagyok.

2

Magyar országból,
édes hazámból
elindulok.

Magyar országba,
édes hazámba
visszajövök.

Magyar országból,
édes hazámból
bármilyen marad.

3

Ha nézek e mocskos földre,
ha nézek e tiszta földre,
ha érdemes, ha hiába,
innen kell fölállnom.

Vállamat a súlyos égbolt,
vállamat a könnyű égbolt,
jól tudom, hogy nincs különbség,
megtöri hát végül.

Hazámra itt rátaláltam,
hazámat itt elvesztettem,
akkor is, ha megtagadnám,
föld tömi be számat.

Szövegkísérletek

1

Lépések a gyűrött havon.
Szétszóródunk.

Beszélünk, mielőtt...

Az anyanyelv, mint az ing,
levethető.

2

A hirtelen időben
sárgára ég a papír.

Újságok égéssebei.

A betűk függőnye
elszakadt.

3

Amit hazudok,
az a hazám.

Biblia idézet

Mióta ezt az egyszemélyes nyelvet beszélem,
azóta nem hiszem már,
hogy felöltözhetnek a csontok ott a pusztán,
hogy odaférkőzhet a szó
valaki közé és közéjük.
Elhallgatok, hogy hihetőbb legyen.

Bölcsek köve

Az orvos öldököl,
a lány krétát keres,
te nem vagy hatökör,
én nem vagyok nemes.

Csókolom a kezét,
erre rá nem fizet,
karcsú lesz őszre még,
igyon Mira vizet.

Több hónap óta már,
megártott, azt hiszem.
Jó gyógyfürdőt talál
Füreden, Hévízen.

Köszönjük, otthon is.
Majd ápol az uram,
besegít a Boris,
ha kérjük, boldogan.

Én azt hittem maga
egészen hajadon,
itt lapul illata
legjobb kabátomon.

Egy kicsit bámulom,
szoknyáján semmi folt.
Kölnije asszonyom
Fekete Macska volt?

Lehet, hogy vége van.
Épp itt jön Jóska bá'.
Csak nem engem keres?
Ha tudnám, hogy hová?

A szívem lángban ég,
ne hagyj el ó Teri,
a szívem csak tiéd...
Remélem, ismeri?

Van havi bérletem.
Neked is Rozika?
Jöjj Rozika velem
vasárnap moziba!

Újságban olvasom,
Béccsel kereskedünk,
van munkabérplafon,
árverést rendezünk.

Egy könyvmoly följegyzései

Itt maradt négyszáz éves
szappanhab lepte arca.
Téli csillag ne égess
rozsdát a régi kardra.

Udvarolt Krisztinának,
legkedvesebb hugának.
Azt mondta, jó napot,
és azután elhallgatott.

Emericus úr gondtól
szélütött kalapban
latin nyarakra gondol,
nincs semmi furcsa abban.

Itt láncon jár a víz,
és kagylóban zubog.
Orgrófsága se hisz
többet, mint én tudok.

Krisztina hold-haja,
rozskalász-mellei,
szél fújna-hajlana,
jól el kell rejteni!

Elporlanak a közügyek,
mindnyájan halandók vagyunk,
tisztelt Emericus Thewrewk,
jobb, ha nem gondolkodunk.

Most fürdőkád, törülköző
és porcelán virít,
lánc csörren, sír a kő,
víz mossza szennyeit.

Nyaklánc van és szép neve,
ha nem is Krisztina,
akármiről beszélsz vele,
oly nehéz válaszolnia.

Nem vettem észre, hogy halott,
Gloria patri! Rám nevet.
Elfeledném a holnapot,
visszahoznám, mit nem lehet.

Mefisztó

Kevés húsból főz lakomát,
megvendégel sokszáz komát,
van minden jóra gondja,
bár nem törődik semmivel.

A bor, mint egy bűvös hurok,
egyszerre száz gégén csurog,
s ezt mind-mind ő koholja,
ki azt se tudja, mit akar.

Csak összevissza szimatol,
ha kérdezik, ötöl-hatol,
s amire foga vásik,
a szegények közt osztja szét.

Göthösen rágja a pipát,
elrabolja más holmiját,
és görbe úton ásít,
nem torpan meg a cél előtt.

Otthona pókhálós sarok,
napestig benne acsarog,
nincs egy rendes ruhája,
és nem beszélget senkivel.

Bár mindenen hatalma van,
azt játssza, szegény s oktalan,
nem érti a világot,
amit tesz, arról nem tehet.

Úzi, hajtja a régi cselt,
ezer titkot, eszmét kifejt,
hogy ki ő, elfeledjék,
mértéktelen e buzgalom.

Fuldokol, harákol, keheg.
Miért nem sajnál senki meg?
– kérdi kétségbeesve,
s közben új áldozatra les.

Sárga láng

Sárga lánggal ég az út,
zölddel ég a park,

szél hiába hogyha zúg,
szó ha megzavart.

Lábamon se út pora,
semmi nem ragad,

kabátomnak bársonya
bő nyugalmat ad.

Üveghűvös kék ragyog
akác lombja közt,

gyöngye szélben indulok,
vállamig fűrészt.

Séta

A tűz is meglazulva
lép, bádogon dobog,
majd a homokot túrja.
Lehetnének boldogok.

Elfáraszt, mint a munka,
hogy erről is tudok.
A kéz magába bukva
fűz láncra új habot.

Léptemből ki se törne,
volt ütem épp elég.
Emlék fog a tükörbe:

egy tánc-örvény-kerék
jár lassan körbe-körbe,
hol állni illenék.

Falukép

Valahonnan
csengő lobban,
lovak háta
takaróban.

A téli éj
üveg-arcát
ugatások
hasogatják.

Bőrdolmányok
gallérjára,
mint szúnyograj,
ül a pára.

Patkóverte
lépés roppan
lenn a tócsa
ablakában.

A szán vasa
késként villog,
csontba süllyed
el a csillag.

Havas árnyak:
öreg ördög
s száz tanítvány
hova kerget?

Ballada

Bagoly uram rókaprémben,
jár hozzá tanár-kisasszony.
Bizony-bizony, összenéznek
falu alján itt meg akkor.

Füle mögül egy szőr-csimbók
kandikál ki, macerálják
ugri-bugri leányujjak.
A keserves kutyafáját!

Etye-petye, ez a lányka
ravasz, mint egy vén anyóka.
Mondják is, de nem hiába,
haja vörös, mint a róka.

Ha bankó volt ennyi-annyi,
tudta, ha a zseb üres volt.
Zsíros mentét gombolgatni
keze mindig jókor indult.

Az uraság azt se bánta,
nyaka tövin átalugrik
az öregség kövér ránca,
monyarászott, mint az úrfik.

Akármilyen szedte-vette,
akármilyen adta-kapta,
ajtót nyitott akkor este,
azután meg letagadta.

Így cselekszik, aki férfi,
csuklóján a semmi lánc.
Öreg róka, meg se érzi,
föl se pillant, le se rázza.

Jár valaki lenn a kertben,
a faluban fő a pletyka:
ez azt mondja, lehetetlen,
a másik, hogy ejha-ejha.

Mozgolódnak ezalatt is
régimódi, dohos árnyak.
Tűz mellett egy csobolyó víz,
mosdani ha nem utálnak.

Hogyha lakná élő ember,
nem hasonlít semmi ahhoz.
Füstös abrosz, vászna kender,
alatta lóláb harangoz.

Árpád

Átnyargaltam vagy ezer évet,
közel vagyok, hát meg se látom.
Egyszer az elhangzás sarában
otthagytam, s most reménytelen már.
Messze van, és nem bírja vállam
félig felém fordított nyitját.

Nyelvtanuk rendszertelensége
nem is férközhet közelembe:
a szótár megvetetlen ágya,
hol tűzvész nélkül is pihenhetsz,
a füllelt párnaéjbe tárva.
Mind fönn ragyognak türelmem túl
halálos éhű-ízű vesztén,
ifjúság alvó bimbaján, egy
ötödik évszak túlehében
a hősök, mintha nyög a nádszál.
Páncél csörren, és nem nyeríthet,
csak ül magában, ül a kápán,
a véres húson ezer éve.
Kócot nyelek, akár a sámán,
és döng darazsak birkanyája,
mérgesen, a fülük levágva.
Egy kicsit keserű tudásom
egyetlen kortya megpecsétel.
Es ahogyan tovább próbálok
menni, menni a sáros úton,
a fagy elem vet egy göröngyöt.
Nem tudhatom jó szemmel nézni,
szegény Koppányt is fölmetélték.
Bélférgek mocska közt cikázott
fütytyömre át köves mezőkön,
az állatok ínyébe zárva
csempészte át a nevetését
le Hihihében-Hahahába
tudatlanul a zöme népség.
Görbe hajtű a maradéka.
Hol csörömpöl a nyargalásuk?

Kétféle dal

Érdekel engem
minden, ami új,
minden, ami ó,

e kettérágott világban
ami látható, hallható,
ízlelhető, tapintható.

Nem érdekel már
semmi, ami új,
semmi, ami ó,

e kettérágott világban
ami látható, hallható,
ízlelhető, tapintható.

Nyomorult

Bújj bele a
tevebőrbe,
kénkö büzbe,
zsírfolt alá!

Égbolt-gödör,
amit ástál
pocok húsér',
madár tollér'.

Dohos párna,
avas kolbász,
rég elnyűtted
fizetséged.

Varkocs és genny,
csalás, lopás
nyomorultat
miért üldöz?

Próbatétel

Ha belep
a zúgó nappal,

örölj
búzáat,
követ,
csontot,
süss
kalácsot,
halzsírt,
enyvet!

Kását,
rongyot,
tollat
egyél,
márcot,
meszet,
szurkot
igyál,

ha kiköp
az égő éjjel!

A legjobb most elbújni volna

levélféle Ady Endréhez

Egy szakadás fut az ég alján,
fölgyullad a tűz, itt a nap,
a vak lombok közé fészkel, feléd harap,
álarc van, féktelen düh ég az arcán.

A legjobb most elbújni volna,
visszaroskadok, ne keress,
a vén törzsek kéregalja féregreves,
a tél illat-mocskát arcomba ontja.

A találkozások semmipartja
ásító örvénybe omol,
a százéves gyertyán, a tavalyi bokor
létét egyetlen romlás kénye adja.

Álmodsz a nyílt zsilipmorajban,
a hab, a köd bőrdbe szúr,
mi lenn volt, fölszökik, mi fönn, itt sír alul,
minden úgy fordul, ahogy nem akartam.

Mindegy, hogy kinek az utódja,
a földet járja, meglesi,
nem kell a beszéd, se a hízélgés neki,
tudja anélkül, léptét hova rója.

A dacban és a nevetésben
félelem, betegség lakik,
a kapu nem csikordul, tárva sarokig,
egymagad vagy, roskadtan, félig ébren.

Itt már akármi visszacsúfol,
a harang kong, üres a mély,
az igazság elveszett, akármit beszélj,
visszhangja sem ér föl hozzánk a kútból.

Szolga-föld

Süppedj, kavard a csontot, dőlj le
a nyikorgó föld vánkósára,
nyúzd a zöld hályogot le róla,

nyúzd a zöld hályogot le róla,
lásd, markold, tedd, amit akartál,
a kullancsos bor-berek erdőn
egyetlen köpeny mágnesében
míg ágyát veti a hazugság,
lelj bagóért gyűrt olvasóra,
mormogj álszent imát a szélbe,
és tépd szét hóesés-karinged,
síkálj vele cipőt, te szolgál!

Vígasztaló ima

Thordai János szavaival

Mert el jövén a' nyár,
őis kedved teszi.
Ne busuly gyenge pár
kén es halál felől:
a' bűn tévő lerogy,
az erőtlen meg él.
Szégyent nem vallanak
a' szükségben levők,
az éhségben lakók.
Mint fadgyu olvad el
a' pénzes bűntevő,
de a' jámbor, igaz
mindent elosztogat.
Az igaz költsön ad,
és áldásokkal él.

A tsalárd mire vár?
Lest hány, vét és vigyáz.
Az úr élteti őket:
mert el jövőn a' nyár,
a' kedvöket teszi.

A labirintus pókja

egy Sekszpír motívumra

A labirintus pókja jár a földön,
befont utak szakaszos halkulása;
e vándorlás öle, akár a börtön,
a szükség rácsát nagyobb szükség rázza:

kövér, sovány belében egy az ösztön,
szegény és gazdag ugyanazt kívánja,
de nincsen, aki mindent úgy betöltsön,
gyöngé, hatalmas ahogy visszavárja.

Ha keresed, megcsúfol a tanulság,
bármennyi vér is hullhatott miatta,
kapzsi kufárok elrabolta kulcsát

visszaveszi irígyen, aki adta.
Egy durva kéz arcodba tömi dunnád.
Saját bűzödben fulladj meg alatta!

Csavargó dal

Vörösmarty nyomán

Hajborzasztó bokorerdő
sűrűjében jár a szél,
válladra üt, vén tekergő.
Sálad a földig leér.

Megpihenni itt is, ott is
lángot gyújt alád a fű.
Ez marasztal, az meg elvisz,
beléd fészkel a tetű.

Jártam én is, álltam, ültem
bokros-sáros part felén,
kukoricán hegedültem,
fejen állt elém a rém.

Kövér pucok sül a nyárson,
zsebem üresen perel:
Kelmed velem ne vitázzon,
nekem minden szó teher.

Hol az erdő, hol a tarló,
köpönyegemből a bél?
Hova lépek, ott van alvó
nyomomban a hó, a dér.

Lélekidézés

különös találkozás Kosztolányi Dezsővel

A kertben ülsz egy árnyas szalmaszéken,
a fák, a fák, a fák
még leragyognak rád.
Te se tudhatod, aki, milyen régen,

csak ülsz a hűvös almafa borában.
Font székedből kiönt
derékig-régi csönd.
Hajja, úgy fájt múlt éjszaka a lábam!

Kereső ujjad átsiklik a képen,
még látom is talán
a pillanat falán,
megáll kicsit a tétova sötétben.

Mint üvegkancsó a tiszta-szobában,
mit senki se emel,
hogy szomját oltsa el,
hangod olyan törékeny és hibátlan.

A Vattay énekeskönyvbe

Messze napkeletre,
Törökhon torkában
rab vagyok, sínlődöm
Istambul várában.

Jártam ződ mezőben,
havasi határon,
elrongyút a csizmám,
főtörött a lábom.

Elért a szöröncse,
mögtaalá't a kórság.
Ahova jutottam,
nincsen ott igasság.

Óccsa a négy fal ki
annak a világát,
ki ráccsal beszegte
cellámnak ablaktyát,

aki a lakatot
ajtómra főtóta,
aki a nadrágom
pálcáva' földdozta.

Ha otthon lehetnék,
így is, úgy is szolgál,
vesztemet se bánám
a hazai porba.

Messze napkeletre,
Törökhon torkában
rab vagyok, sínlődöm
Istambul várában.

Búcsú nélkül

A fiatalos pergamen-arc
mögött egy nagyszerű ember,
mindent tud és mindent akar,
de elhallgatja csendben.

Másra valló szavak mögött
rejtőznek az igazi szavak,
és az idejükre várnak,
mikor mindent elmondanak.

De a test az nem vár tovább,
megáll a földbe téve
váratlanul és ostobán,
mit cipelt annyi éve.

Séta hazafelé

A ház odvába', csönd
fészkén, tollak között
egyszerre csak a föld
szántása gőzölög.

Nem is csodálkozom,
telt vízillat remeg
a parti homokon,
a sás, a rét felett.

Lyukas a rókadomb
szakadék-homloka,
benne a sok bolond
pucok, róka koma.

Rossz szaguk messze leng
a gazos rét ölén,
odafönn-idelenn
nem is néz más felém.

Mennek a tehenek,
a csorda gazdagon
szétárad a meleg,
mételyes laponson.

Sír a kocsikerék,
kígyószisz-kék habot
csöppent alá az ég,
és többet nem ragyog.

A tikkadt sár vara
mire fölpöndörül,
késve megyek haza,
szúnyoghad dong körül.

Ránc eszi homlokod,
a kerge-bak idő
fölsüt, mintha lopott
almából dől a hő.

Vénasszonyok nyara

Kipattan
a vénasszonyok nyara,
akár egy őszirózsa bimbó.

A tengeri
bronzéles fénye
kósza bugák alatt.

Az utazás
feltört diójában
mászik a gőzvonat velem.

Három manó

Autóbusszal
iskolából
hazafelé

ti jöttök ott
kéz a kézben
három manó.

Fölnőttök majd
ti is, aztán
elkerültök,

mint apátok,
gond és munka
foglya lesztek.

Vendégség

A macska megeszi a Jani ebédjét,
Jani megeszi a Matyi bácsi ebédjét,
Matyi bácsi megeszi a keresztanya ebédjét,
keresztanya megeszi a keresztapa ebédjét,
keresztapa megeszi az anya ebédjét,
anya megeszi az apa ebédjét,
apa megeszi a macska ebédjét.

Vége a dalnak

Nyitod a kaput,
üres az udvar.
A vén komondor
hova szökött?

Nyitod az ajtót,
üres a ház is.
Mind, aki lakta,
elköltözött.

Nyitod a kamrát,
üres a polca.
Alma és dió
mind elfogyott.

Nyitod a szekrényt,
üres a fiók.
Cipő és nadrág
mind elkopott.

Nyitod az öklöd,
üres a markod.
Árva forintod
messze gurult.

Nyitod a szájad,
üres a torkod.
A dal, mibe kezdte,
elhallgatott.

ÖNÉLETRAJZI JEGYZETEK

THE HISTORY OF THE

ROYAL SOCIETY OF LONDON

FROM ITS ORIGIN TO THE PRESENT TIME

BY JOHN DESHAUNES

IN TWO VOLUMES

LONDON: PRINTED BY J. JOHNSON, ST. PAUL'S CHURCH-YARD, 1780.

IN TWO VOLUMES

LONDON: PRINTED BY J. JOHNSON, ST. PAUL'S CHURCH-YARD, 1780.

IN TWO VOLUMES

LONDON: PRINTED BY J. JOHNSON, ST. PAUL'S CHURCH-YARD, 1780.

IN TWO VOLUMES

LONDON: PRINTED BY J. JOHNSON, ST. PAUL'S CHURCH-YARD, 1780.

IN TWO VOLUMES

LONDON: PRINTED BY J. JOHNSON, ST. PAUL'S CHURCH-YARD, 1780.

IN TWO VOLUMES

LONDON: PRINTED BY J. JOHNSON, ST. PAUL'S CHURCH-YARD, 1780.

IN TWO VOLUMES

LONDON: PRINTED BY J. JOHNSON, ST. PAUL'S CHURCH-YARD, 1780.

Kerti szék

Behatoltunk a még
egész el se hagyott szobákba.
Túl korán volt ez is,
a bútorok tologatása
és a rendezkedés,
kontár munka kontár munkára
halmozva hirtelen.
A sietség is megbosszulta
magát. És nemcsak az.
Személyes perpatvarok kútja
nyílt meg. Életünk
egész más mederben azóta.
Nem nevetsz, nevetünk.
Feketerigók közt a kertben
sajátos könyvüket
lapozva ültem meglepetten.
Aztán a ház előtt,
esélyeinket egyelőre
hagyjuk, kisipari
borogatás árát kerestem.
Üres zseb, ócska telefon,
nyaggathatom szorultságomban,
a forint lecsörög.
Ezt is sikertelen próbáltam.
Egyetlen támaszom
voltál, a mestergerendában
makacsul rág a szú,

te elutaztál Angliába,
és azóta nem jön levél.
A villanegyed nyikorogva
magával felel.

Amit elhallgatok

Az éjszakai üres Pasarét
a világítás markában inog.
A gyerek, ahogy ágyban hagytam, úgy
alszik. Ez egy kicsit lecsillapít.
Most azt hiszem, e rámhagyatkozás
életed legnagyobb kudarca volt.
Az elcsigázott idegek nem is
jelzik, amit közben elhallgatok.
Örökös idegenben tör ki a
beszélgetés. Akiknek ki vagyunk
szolgáltatva, és akik ki nekünk,
megszállva tartják mind a zugokat.
Pár tévedés csak, amit sikerült
úgy ahogy, de szavakba öltennem.
Kimondtam, amit kimondtam. Amit
nem, az nincs, és most már nem is lehet
kimondva, mert ez a beszélgetés
véget ért, és nélküle ugyanúgy,
mintha vele ért volna véget.

Kert eső előtt

A meggyfa és cseresznye
lombok mögött a fal.
E csöppnyi kert a forró-
morgó nyári város hasában
lélegzetünknek épp elég sziget.
Kútból fölremlő álmok,
ahonnan semmi fény nem
jön elő, semmi hang neve.
Folyosókongatásban
nemismert hangközök
hullámtörőin fönnakadva
zavart jelek táncolnak.
Sokszáz találkozásunk
összerémlik. Ez vagyunk:
az elcsuklás idilli
krétarajza a jóidő
roncsolt kényére hagyva.

Naplólap

Nem volt mögöttem semmi
szép, bennem semmi jó már.
Akkor kezdtem csak élni,
amikor rádtaláltam:
néhány idilli hónap
egy villanyos szobában.

Most már ezt sem szeretném,
és te is mást akarnál?
Mindegy, a meghatottság,
mindegy, fukar s ügyetlen
erő még így le nem tört,
soha meg nem alázott.
Jól tudom, hogy maradni
nehéz, tudom, elmenni
egyszerűbb. Jaj, hiába
a kétségek parancsa,
elapad minden érvem.
Gyere, buborékhéjú
utunkon mégis együtt,
míg el nem pattan végleg,
gyere, hol senki nem járt!

Fiam a járókában

Nincs remény ismétlődni,
tudom én is. Elkeverednek
arcvonásaim, senki
ki nem válogathatja őket
többé. Ez a szerencse.
Ott ül szabályos ketrecében,
a szavakat éppen csak
hogy, és máris valószerűbben

mint én valaha, sokkal.
Most már a kudarc sem aláz meg.
Szokássá válik lassan,
elemévé az életemnek.

Gyerekfürdetés közben

A hipermangán oldat
meleg királytükreben
csapkod, sikong, nevetgél,
aztán sír, összerezzen.
Milyen nehéz nem tudnom
semmit e változásról.
A titkaival alszik,
pedig már tud beszélni.
Megtalálom a pulzust,
mit hiába kerestem,
vagy végleg elveszítem?
Rá kell bíznom, mi másra,
bizonytalan jövőmre.
Az életerő vége
és kezdete közt ébren
rád várunk mind a ketten,
akinek oly nehéz ez,
hogy éppen csak kibírod.

Pók szabadság

Hogy a törvényesség csak játszik,
vagy kijátszik, nem tudhatom,
de a pókok mindenestre
elég szabadon göngyölik
fonaluk a könyvek mögött,
vagy ahol csak eszükbe jut,
nyíltan majd az egész lakásban.
Már pontosan nem is tudom,
miért, elég, hogy véded őket.
Mindenféle telefonok,
a kertbe sincs időm kimenni.
Az ügyvédnek igaza van,
most hozzá járunk, doktor úrnak
szólítják az idegenek.
E baljós címet nemhiába
viseli, az nyilvánvaló.
Öröm veszendő ízű cseppje
nyelvünk alatt úgy olvad el,
hogy jóvá semmit ne tehessünk.
A múltkor elfeledtem, és,
azt hiszem épp nem voltál itthon,
elszakadt az egyik fonal.
Akárhogyan volt, mi vezeklünk.
Ha tudnám is, ki az oka,
a bosszú olyan tökéletlen,
hogy nem kárpótol semmiért.

A bukás napja

Megtörténik hát, amit nem akartam,
összejátszanak a hátam mögött.
Lehetne ugyan mindezt el se hinnem,
ha nem volna ennyire bizonyos.
Próbálom így is, úgy is elfeledni.
Számolgatás s számolgatás között
a bukás napja csaknem észrevétlen,
annyira hasonlít a többihez.

Bármí áron

Túl hirtelenül tört rám
a megtoroklott idő:
le a tollat, pelenkát
mosni hiába rohanok,
a holnapra hiába
készülődöm, ha beköszönt,
ugyanúgy védhetetlen,
mint eddig bármikor.
Keveset tudok, vagy sokat,
jön nemvárt tűzjelével,
rövid kórházi hír.
Már kimetszette a kés
az álomittas húst. Külön
külön halálra szántan.

Túl hiú élc most a sikert
emlegetni. Közönyből
közönybe lép, ki élni tud.
Fogadd el bármi áron,
hogya olcsóbban nem lehet!

A boldogság évei

Ezek a boldogság évei.
Nem kell, hogy elmúljanak,
elég, hogyha veszélybe kerülnek,
rögtön fölismered őket.

Örülj, ha tudsz örülni még,
minden ajándék pillanatnak,
ne szégyelld, jár mindenkinek
a szerencséhez ennyi önzés!

Párkák dolga

Talán valami mással kellene,
miközben a kétely sem alszik,
próbálkoznom. Mit elrontottam,
másképp csinálni, kijavítani.
Elrettenek, mielőtt hozzá
kezdenék, annyira reménytelen

szembenézni régi hibákkal,
helyettük újakat teremteni.
Mi minden is kellene hozzá,
számolgom. Talán a gyávaság
jelentkezése ez, öregség
korai tünete? Valaki más
szól közbe, mérlegel, cselekszik.
S én hagyom. Apró praktikák között
bajlódik a sors fonálával.
Furcsa, nem irigylem egyáltalán
e kicsit rosszízű hatalmat,
aminek kiszolgáltatva megyek
tovább, amerre mentem eddig.
Önfejjében, mint mit a józan ész
koldus halandónak megenged.
Az egész vakmerőség ennyi csak:
mindenképpen szerettem volna
könnyebben elviselni, mint lehet!

Bányamély

A szavak bányamélybe szállnak,
és nincsen mód követni őket,
az üzenet lefoszlik róluk.
A világ elvesztette őket,
nem ismerik föl többet egymást.
Magad is elveszetté válva
vesztük holdudvarán bolyongasz.
Eszre se veszed, nem az lettél,
akinek kellett volna lenned.

Mindig másként

De sokszor elhatároztam már,
újrakezdem, másként, mint eddig
s hiába. Lásd be, nyughatatlan
keresgélés nem hoz eredményt.
Így fordulni a tegnap ellen,
megtagadni, mit elkövettünk
és közben elkövetni újra,
bizony nevetséges hiúság.
Másképpen még holnap se élhetsz,
mint lehet, ahogy tévedésed
vagy gyanús szerencséd sugallja.
Félte megőrzött durvaságod
ne szégyelld, hiszen az élethez,
meglátod majd, ez is kevés lesz.

Az életösztön ajándéka

Egyre jobban csak az nyűgöz le, hogy élek.
Eleinte, túl a személyes kudarcon,
volt másra is emlékeztető, hazudni
tudtam, hogyha kellett. Nagyravágyás sarkallt.
Soká tartott, túlzottan soká, rájönnöm,
hogyha fölveszem a kesztyűt, mit veszítek.
Konzervatív hátam mögött felejtettem
minden hízelgő, hamvába holt kísértést,

nem akarok már több lenni, mint lehetnék.
Elveszőben villan föl a keresztrejtvény
megfejtésének annyit áhított elve,
amit csak azért kerestem évek óta,
hogy akaratlan és végleg elfeledjem.

Amíg nem késő

Van, hogy nyitva marad
egy-egy este az ajtó.
Feledékeny vagyok.
Túl fáradt és azért.
Jól tudhatnám pedig,
sorsunk összetörni
alig valakinek veszteség.
Aligha hihető,
hogy tétovázna,
aki nem ismer,
még kevésbé, aki igen.
Kifürkészhetetlen
számítás vezeti
a cselekvők kezét.

Hiú ábránd

Ha nem erőlteted, magától indul
el, s neked is rejtély, hova jut. Engedd
hát megállni, ha akar, tovább menni,
ahogyan akar, hagyd saját kényére,
ahogy nem szokás, és hálából annyi
meglepetést hoz eléd, annyi ócska
limlomot, amennyit nem szokás, hallgasd,
s olyan szórakoztató időtöltés
részesé leszel, milyenre aligha
számítottál. Hiába is számítottál
volna, ha nem veted le makacsságod
számárkaftánját, és bújsz Próteuszként
birka és borz bőrébe nem törődve
bőrük-szagukkal... Nemrég tanácsoltam,
hogy próbálj meg valami mást, nem éppen
gyökeres változást, csak kis eltérést
a megszokottól, de neked ez is sok.
A beidegzéseket évekig nem
lehet büntetlen tenyészteni, gyorsan
magukhoz idomítanak, mindenképpen
kénytelen vagy a bélyegük viselni,
tetszik, nem tesz, örülsz, tiltakoznál.
Ne szólj közbe! Kíváncsi érzékekkel
a nem követhetőt vágytál követni.
Hogyha volna mód, szeretnél kalandos
közel kerülni dolgokhoz, amikhez
nem kerülhetett közel senki eddig.
Lehet, hogy rajtavesztesz. Megint túl sok
nagyravágyást keversz a terveidbe.

Hazafelé

A ruha folyton változik,
a bőr marad csak ugyanaz
a divatmáz alatt, a hús,
a csont, belek, s ki tudja még...
Bezúg a szél körteszaga,
a szédítő hézagokon
dörögve száll a sok darázs,
és teknőpuha hó ragyog,
a konyhában villog a kés.
Pár harag-félszó üröme:
aggyák elü, aggyák elü,
mögölöm azt a gyerököt!
Aztán ennek is vége van,
kifoszlik, akár a zsebem.
Más is tehette volna, de
én voltam az, aki vagyok.
Megmosom piszkos kezemet.
Akárha lihegő torok
hirtelen kortya volna, úgy
hasít belém lélegzetem.
A forgalom hol partra dob,
megfertőzték, de áll a ház,
s hazavársz, habár nem tudom
lerázni vak bogáncsaim.
A kitárt, régi út-parázs
annyi éve nem alszik el.
Ki legtöbb titkom ismered,
látod, nemcsak neked nehéz
elviselni, aki vagyok.

Elakadt lélegzet

Egyetlen hangütés, kihalt
zsongás mélypontja vár,
más kedvtelés nem ismer,
semmilyen forгатagság
nem férkőzik hozzád közel,
már csaknem eltűntél.
Lehelet meg nem érint,
homályvak téli pára
borul rám. A bőr alatt a
csont, az ín. A hideg
fogójának vasába
préselten, összezártan
egyetlen szenvedély remeg.
Csukott öröm talál
rád álmod rejtekében.
Megcsúfol. Ezt kerültem,
s el nem kerülhettem. Kimért
valód magába nyel:
hirtelen korty izgalma,
korgó osztriga-kagyló.
Ravasz jóslat volt, hát ne hidd!
Elcsattant, hirtelen
merült tenyér gödrébe
bujdosásod. Kinek nem
fontos, az egyformán tesz
nemcsak jót, rosszat is.
Késve hisz a kudarcnak.

Szó szót követ

Szó szót követ, találkozás
nem metszi útjukat.
A fűre bukva, ismerem,
vér füstöl, sáros ujj,
növényi nedv a ráncokon.
Fuldokló óra kel
a behúnyt délidő alól,
a naptárrácson át.
A hetvenhét lánc idesír,
hol mindent hallani.
Csapágy jár. Kényük-kedvükre
nehéz az éveket,
pénzt, fegyvert elveszíteni,
bármit, ha foglyul ejt.
Tárgy, alany, minden külön.
Szájtató pompa bánt,
és nem hasonlít semmire
az sem, mit föl kavart
e kedvetlen ajtócsapás.
Kifordítom. Jövök.
A kulcs kilincs bőrébe vág.
Szálka és parlament,
és széna-szalma zegzugok.
Csak azért szökni föl,
hogyminden rongyot szembe láss?
Hadd lássam, ki vagyok!
Itatós holmi szomja húz,
kenyerem por, nyirok
vizem, de nem eszem, iszom,
és nem beszélek senkivel.

A régi úton

A betűvetés csupán kedvtelésem,
s így pénzt se igen láthatok belőle.
Ha látok, zavarba ejt elfogadnom.
Könnyelműen lemondok. A kényelmet
választom inkább. Nem szerénység mozgat.
A biztonságot te kölcsönzöd hozzá,
ki támaszom vagy minden balsikerben,
miket hajszozni soha nem szűnök már.
Őket, akiket ellenségnek hittem,
látva néha jobb kedvre hangolódom.
Hibáik mocska enyém is lehetne.
Az ember hűtlen, és nemcsak a jóhoz,
a bűnhöz is, hűtlen az intrikához.
A féregnek mindegy, hol rág: a májon,
a tüdőn, a gyomron vagy a vesén, a
szív, az ideg se maradhat kivétel.
Érzem, engem is forgat, kerget, megtör.
Ha nem volnál, nem bírnám, úgy sanyargat.
Szégyellem, hogy ennyire rád hagyódom:
kilábalni belőle bár szeretnék,
a rokkant sötét, mit kevertem, ellep,
nem sokkal bíztat eddig amit láttam.
Nyújtsd a kezed, maradj velem! Elég lesz
a beszédhez, a tettehez ennyi jószág,
vagy okosabb a gyerekekben bízni,
hogy ők majd másképp viselik a terhet,
ami ettől bizony csak nehezebb lesz?
Új tévedés az új tapasztaláshoz,

új megvertség és új és új csalódás
kell, hogy a régi utat újra járjuk,
amit nem tudnak majd, ahogy én, ők se,
bárhogy járták, szenvtelen odahagyni.

Kezdet

Az elveszett pillanat mindig újabb
elképzelés csalétkével bódít el.
Hiába, az elmondottak helyett mást
kellett volna elmondanom, s már bánom
is utólag e bolond macskatáncot.
Alágyúr. Nem én vagyok, aki voltam,
sejtjeim kicserélve, elsöpörve,
egy vallomáslánc vak hiányesélye.
Hát az emberi gyöngeség helyett az
emberi gyanakvás szószólójává
lennem nem nagy ügy, aligha reméltem,
hogy rátalálhatok a legjobb társas
berendezkedés titkaira. Néhány
jelbe rögzült jóslat útján mind össze
szedhetők a változások, készülhet
egy érvényes térkép, sugallatára
nemtudott titkok nyomába szegődhet
az ember. Önmagunkba, környezetként
tudattalan álomláng termeinkbe
nyitni be legalább a bátraknak
jutna mód, ki többet akar kialvó
tévelygésnél. A sűrűben, a vedlő

naptól százszor járt puha fűben keskeny
csapás, lopakvó vétkektől vezetve
indulunk el, átfülve, izgatottan,
és semmiről semmit nem tudunk újra,
elindulunk a kezdet kezdetétől.

IDÓMINTA

DOMINIC

Platon kiárúsítás

„Ha megtehetném,
különösen a művészetek erkölcsromboló
tevékenységének szabnék gátat.”

„Én az elveket tenném meg
az emberek közötti kapcsolat alapjává.”

„Mindenekelőtt a mesterségeket
kellene elrendezni.”

„Vigyázatosan kell bánni velük,
akik a kosarat fonják,
a fejszét élesítik,
mindent elronthatnak.”

„Ha nem kellő óvatossággal csapjuk be őket,
nem kellő körültekintéssel.”

„A magam részéről nem is tudom.
Nehéz választani.”

„Kénytelen volnék...”

„Megtörtént,
s már az európai kultúra hajnalán.”

„Hóhér kezére bíznam a kétkedőket,
ha lehetőségem volna mindent
úgy elrendezni, ahogyan szeretném,
nem azért, mert az erőszak híve vagyok,
csak, hogy ne veszélyeztessék az államot,
ami egyébként nekik is hasznukra volna.”

Döblingi múlt

Mint ez az egyharmad ország,
így kerülök
fiaim, lányaim elé maholnap.

Szégyenletes hagyatkozás.

Ha nem kéne építenem,
könnyebben forognék én is
szélkakas-eszmék iránt
szív-ömlendezésben,
de házam és földem,
ahol üzleteim kötni szeretném,
követelik, hogy törődjem velük,
gyermeküket nemzzek,
s fölneveljem őket a folytatáshoz.

Így cselekszem,
hacsak forradalmat nem csinálnak,
most éppen ezek a...

Kelet népe

Japánul, azt hiszem, kitűnően beszélt,
nem csoda, hiszen az anyanyelve volt.
Egyszerűen odament az utcán,
és megszólította, akit japánnak vélt.
Nem volt szerencséje.

A kiszemeltek között akadt
koreai, vietnami, talán még kínai is,
a nyelvet, amin beszélt, nem értették.
Úgy látszik, ezek a keletiek
épp olyan bizonytalanok
egymás megítélésében,
mint mi vagyunk.

Ikonosztáz

DenevérszARBól kivakarták
a gyilkosok művészetét.
Piszok és oltár, süket beszédek
foszlányos földrésze...
Végül ebből is mi lett?
Megjártuk
e keresztény zsidóvásár partja szélén,
s nemcsak Allah harcias katonáival.
Pogány szél rongyolódott,
dúlt egymás elvesztésiben.
Kettészelt koponyák
dióbél-csilllogása.
Nem tudni, amit más se, erre vágytam,
tömény tévedések közé.
Bámulni boldogan, bután
török zsoldosok mesterműveit,
rác martalócok vakotás kezenyomát.
Meszelt falra fröccsen a vér...
A vitorlavászon múzeum
Veronika kedélyes házatája.

Pangloss mester átváltozása

A rabságot is meg lehet szokni,
berendezkedhetsz nemcsak egy ország,
egy földrész határai között,
pár négyzetméteren is.
Ez a szerencse.
Állhatna minden rosszabbúl is.
El lehet képzelni mindig a valódinál
egy fokkal reménytelenebb helyzetet.
Így aztán, ha nem sajnálsz
a fáradságot, megvigasztalódhatsz.
Megbízások szerint élek.
Az igazi feladat egyre elhalasztódik.
Így alkotom meg a közbülső
dolgok jogrendszerét.
Tudj többet erről is,
ha beszélgetni akarsz velem,
tanuld a mellékes dolgok tudományát!
Az ügyeletes tévelygések közül
egy-egy percet ha sikerül kiszakítanom,
mindig más célhoz juttat közel.
Az ajtó, az ablak nemcsak nyitható,
zárható szerszámai is a létnek.
Melyik a fontosabb?
Ne akard tudni ezt is!
Megszolgáltad, hogy jobb legyen, de nem lett.
Ha így van, hát így jó,
panaszra nem mehetsz úgyse senkihez.

Sámán dob nélkül

Mindig is voltak, akik nem szégyellték
a sok hókuszpókuszt, mintha ismernék,
amit pedig senki sem ismer.
Divat volt jövőmondót látni bennük.
Az idő ugyan sokat változott azóta,
én magam is,
egyetlen pillanat műve, és más vagyok,
de törekvéseink nemigen törődnek evvel,
szinte ugyanaz az érdeklődés
löki életre őket,
a zsigerek nemlátott mélyiből
az elemi vágyat valami más felé
elemi félelem űzi most is.
Aki megáll a nyitott kapuk előtt,
hiába zörget. Észbontó
nemlevésbe táruló idő szilánkjai,
lélegzet orvossága altat el.
Találkozunk naponta.
Kétes ésszel nem röstellem
a máshoz illő tudást is célbavenni.
Ez minden: zavart keresgélés
elveszett dolgaim közt.
Az út, ami régóta nem tudom,
milyen kockázat felé vonz,
eltűnik.
Itt az alkalom: add föl a játszmát.
Az éberség s a gyöngeség
egymást kioltó átka
már az élet kezdetén sajátunk,
azóta igyekszünk sugallatának megfelelni,
de elég egy eddig észre sem vett gyöngye pont,

előbukkannak máris a kísértések.
Előlép rejtekéből
egészen másnak ismert önmagam.

Alku

Ne próbálj megbeszélni velük semmit,
parancsolj nekik, kérd számon
mulasztásaikat, írd elő, mit tegyenek!
Így veszítenek el legkevesebbet
a lehetőségeikből.
Ez az ő világuk, ebben éltek.
Amikor találkoztunk,
már nem hajlottak semmi másra.
Eleve gyanakodva fogadtak mindent,
amit rájuk bíztam.
A legkisebb jóindulat,
a legkisebb méltányosság
hiányzott belőlük.
Rám kényszerítik lassan módszereik.
Ha nincs is a kezemben hatalom,
amivel visszaéljek,
úgy teszek, mintha volna.
Közben azon töröm a fejemet,
hogyan tudnám őket kijátszani,
rávenni a sikerre.
Én is részese lennék, hát persze.
Önös érdek hajt tehát.
Fölfedezni akartam valamit,
és egészen aljas dolgokba keveredtem.

Hibát követtem el

Hibát követtem el, hogy nem tettem
különbséget Ádám és Ádám között,
hogy mindent a későbbiekre bíztam.
Ha újra kezdeném, ragaszkodnék hozzá,
hogy már a kezdet kezdetén legyen
valami jele a későbbi változásnak.
A szándék semmit se ér. Kijátssza az idő.
Hiába, hogy akkor nem így akartam,
ma már csak az érdekek
térképe igazít el.
Lám, lám, engem is bejelöltek,
és nem éppen a leghízelgőbb helyen.
Szabadjára hagytam őket,
elszaporodtak – túlzottan is.
Bár az én dolgom volna
kiirtani a fölöslegét,
ezt szívesen megteszik helyettem mások.
Bízom rájuk, ahogy már annyiszor?
Jól tudom, mennyi veszélyt rejt
átkos engedékenységem,
elfogadom mégis az ajánlatukat.
Mindig akad néhány túlbuzgó segítőtárs,
egy-két diktátor, mohó pederaszt,
akinek jobban áll kezében a fegyver,
véreben a méreg,
s több kedve van a gyilkoláshoz, mint nekem.
Megtépázott hatalmam morzsáit
vonakodva kölcsönzöm nekik.
Kissé mintha szégyellném,
hogy a kosz fészektől a minta országig

mindent, mi él, én mozgatok,
rosszat és jót egyaránt én cselekszem.
Ők büszkélkedve maguknak hazudják mindezt,
elvakultan a mellüket döngetik.
A világ azonban tüntetően viseli magán,
és éppen általuk, a kézjegyemet.

A hatalom természetrajzához

Ha nem ferdíti el senki a tényeket,
ha a tévedéseket, véletleneket
sikerül kijátszanunk,
túl sok lehetőség marad
a visszaélésre akkor is.
Nem tudhatom, milyen áron veszik meg
szerencsájüket a hatalom kegyeltjei.
Valószínű, ugyanolyan eszközökkel,
amilyenekkel azok próbálkoznak,
akiknek ez a vásár nem sikerül.
Ha képes vagy másokat tönkretenni,
túltenni magadat az erkölcsi kételyeken,
akkor sincs nyert ügyed.
A jól álcázott csalásra, hízelkedésre
mindig is szükségük volt
a sikerre törekvőknek,
s többé-kevésbé mind azok vagyunk.
A vesztesek ellenkezése
félig önáltatás, félig irigység.
Így aztán igazságuk hitele is kevesebb,
mint azoké, akiket legalább
a hatalom igazolni látszik.

A kísértés csapdájában

A környezet soha egészen
meg nem érthető jelzései,
tegnapról mára virradóan,
ahogy a véletlen hajtja őket,
az álmatlan éjszaka szögletéből
fölszökellve rám rontanak.
Semmi se változott tegnap óta.
Lehetne több szerencsém,
de kevesebb is, mint amennyi van.
Napok múlnak el
érthetetlen egymásutánban,
hol ismerősen, hol ismeretlenül.
Mindez úgy konzervál,
ahogyan nem szeretném.
Egészen szabadon,
saját kedvünkre élni föl,
mindegy hogyan a mindegy milyen jövőt!
Talán, mert nem lehet,
mindenki ebben sántikál.
Öreg s fiatal
a leplezés s a nyíltság
egyformán nem menthető fokán
ugyanegy ravaszságra készül.
Volna okom hozzájuk csatlakozni,
de úgy lehangol készséges hajlamom,
hogy nem teszem.

Ha szegény a ház

Megszoktam,
ha szorít a cipő, levetem,
ha sovány a föld, otthagynom,
fölkelek, ha üres az asztal,
ha szegény a ház, nem zörgetek,
de ha a ház az én házam,
a föld az én földem,
a cipő az én cipőm,
az asztal az én asztalom,
olyannak kell elfogadnom,
amilyen.

Álruhában

Olyan világba készültem,
ahol a gazdag nem tapossa el a szegényt,
a hivatal nem uzsorázza ki a közembert,

s mit látok magam körül,
szegény a szegényt fizetségért tapossa,
közember a közembert hivatalból uzsorázza ki.

Más úton akartam járni,
ahol a gazdag segítséget nyújt a szegénynek,
s a hivatal megvédelmezi a közembert,

s mi lett a részem,
a gazdagság morzsáit leső szegény kinevet,
a hivatalt szolgáló közember ellenem támad.

Hét tanács

Jutalmazd meg, aki jót cselekszik,
és büntesd meg a vétkeket,
 úgyis mindig arra vágytál,
 hogy az igazságot szolgálj,
 ha mégsem sikerülne,
 dobd félre elképzeléseid,
büntesd meg, aki jót cselekszik,
és jutalmazd meg a vétkeket!

Hadd lázongjanak a békétlenek,
pihenjen, aki belefáradt a küzdelembe,
 azért harcoltál,
 szabad legyen az ember,
 ha mégsem sikerülne,
 dobd félre elképzeléseid,
csillapítsd le a békétleneket,
és lázítsd föl a megfáradtakat!

Engedd el a vándort, ha útra készül,
fogadd a házádba, aki maradni akar,
 hiszen azt remélted,
 mindenkit haza vezetsz,
 ha mégse sikerülne,
 dobd félre elképzeléseid,
marasztald a vándort, ha útra készül,
és kergesd el, aki maradni akar!

Hagyd rejtőzni, aki elbúvik előled,
fogadd szívesen, aki barátságod keresi,

végülis az volt a célod,
hogy az emberek javát szolgálj,
ha mégsem sikerülne,
dobd félre elképzeléseid,
keresd meg, aki elbűvik előled,
rejtőzz el a barátaid elől!

Azoknak adj hatalmat, akik védtelenek,
gazdagságot, akik szegények,
hogy akaratod szerint
egyenlő legyen az ember,
ha mégsem sikerülne,
dobd félre elképzeléseid,
adj gazdagságot a hatalmasoknak,
s nyomorítsd meg a védteleneket!

Vezesd egymáshoz az együvé tartozókat,
s hagyd külön-külön az idegeneket,
azt szeretted volna,
ha másokat boldogítasz,
ha mégsem sikerülne,
dobd félre elképzeléseid,
válaszd el egymástól az együvé tartozókat,
és kényszerítsd egymáshoz az idegeneket!

Gyógyítsd meg a betegeket,
és nyomorítsd meg az egészségeseket,
úgyis mindig arra vágytál,
hogy méltányos legyél,
ha mégsem sikerülne,
dobd félre elképzeléseid,
fogd munkára a betegeket,
s fertőzd meg az egészségeseket!

Behúnyt szemmel

Csak be kell húnynom a szememet,
és egy végtelen és üres
folyosó kezdetén találok magamat.
Nem beszélek róla senkinek,
nehogy bolondnak tartsanak.
Elindulok, és egykedvűen lábalok tovább
a fénylő, napszínű pont felé,
ami a folyosó végén világít,
s amit valószínű sohasem érhetek el.
Megyek álló nap, álló éjszaka,
és nem találkozom senkivel,
akitől megkérdezhetném,
jó irányt követek, vagy rosszat.
Szememet e távoli pontra szögezem,
de nem rá figyelek,
hanem ami mögöttem van.
Kioltok magamban minden haragot,
kioltok minden vágyakozást,
akár a nyílveessző, süketen és vakon
teszem meg utamat.
Ezért aztán azt sem veszem észre,
amikor elérem célomat,
se azt, amikor elhagyom,
és a mögöttem lévő ürességbe lépek.

Tanítómat hallgatom

Ülj le erre az üres, napsütötte kőre,
és fordítsd a világ minden nyelvére
a tanítást, amiben már senki sem hisz,
de aminek a mélyén ott lapul még
a régi, nagy titok!

Az egyetlen tanítvány legyek bár,
én figyelem minden szavad,
követlek a legreménytelenebb órán,
s boldog leszek, ha hallom,
ami másokat már nem érdekel.

A felhőkkel elefántcsorda lép,
a hegyekkel tevekaraván,
a patakokkal gyík lüktet a kövön,
a széllel béleletlen köntösöd,
bejárjuk a világot.

Ha beszélsz, mondd csak el,
amit el akartál mondani,
velem, a hallgatóddal ne törődj,
mindent tudni szeretnék,
s ezért nem sajnálom a fáradságot.

Mintha mindenkihez beszélnél,
úgy intézd szavad
a világ hetvenhét tája felé,
ahol a hetvenhét kapun
sohase nyílik föl a zár!

Napvadászat

Fölvonod az íjat.
Tekinteted a nap mögé,
a végtelenbe merül.
Elengeded a húrt,
útjára bocsátod a vesszőt,
ahogy a kisgyerek a követ,
amikor a kút fölé hajol.
Aztán hátat fordítasz.
Nincs mire várnod.
Nem a cél a fontos.

Választás

A béke kilenc állapotából
az egyik,
a kínok hét próbája közül
az egyik,
a három testvér közül
az egyik,
a választás két útja közül
az egyik,
egyedül csak önmagadból
a másik.

A végső tudás felé

Ha tudod, mi a részvét,
ha tudod, mi a közöny,
ha tudod, mi a becsület,
ha tudod, mi a csalás,
ha tudod, mi a szeretet,
ha tudod, mi a gyűlölet,
ha tudod, mi az öröm,
ha tudod, mi a bánat,
megtudtad, mi az élet.

Ha tudod, mi a részvét,
ha tudod, mi a közöny,
ha tudod, mi a becsület,
ha tudod, mi a csalás,
ha tudod, mi a szeretet,
ha tudod, mi a gyűlölet,
ha tudod, mi az öröm,
ha tudod, mi a bánat,
megtudtad, mi a halál.

Idegen

Idegen nekem
a fiatalság:
mohó és durva,
mégis szegény.

Idegen nekem,
hiába kortárs,
a sok irígység,
gőgös tudás.

Idegen nekem,
zsugori vénség,
csömörös arcod
bármit ígér.

Idegen nekem
saját valóm is,
hiába élek
folyton vele.

Idegen vagyok
mások szemében
mindavval együtt,
amit tudok.

A különnc

Azt kérdezitek,
miért utálom a világot?
Mert benne élek.

Azt kérdezitek,
miért ragaszkodom az élethez?
Mert elveszítem.

Azt kérdezitek,
miért irtózom az embertől?
Mert ember vagyok.

Azt kérdezitek,
mit keresek közöttetek?
Önmagammat.

Azt kérdezitek,
miért vagyok csalódott?
Amiért mindannyian.

Bűvös kör

Fordíts háttat az írásnak,
fordíts háttat a törvénynek,
fordíts háttat a hagyománynak,
fordíts háttat a kötelességnek,
fordíts háttat a tudásnak,

vesd el bilincsüket!

Magadban keresd az írást,
magadban keresd a törvényt,
magadban keresd a hagyományt,
magadban keresd a kötelességet,
magadban keresd a tudást,

s te magad leszel a bilincs.

A tanító

Álmában szétszórt csontokat lát,
koldussá lett nővér, fivér,
és rom a régi ház,
hát elindul visszafelé.

Álmomban találkozom vele,
egy régi nap
egy régi úton
szótlán és egyedül.

Bajból, bánatból születik
a legtisztább tanító,
a fukar föld
ha elengedi.

Hát elindulok én is
oda, ahol senki se vár,
hol minden elveszett,
vissza, visszafelé.

Gazdátlan mérleg

A várakozás és a cselekvés
mérlegét nem tartja
senki a kezében,
mégis megméretünk.

Akár tudsz róla, akár nem,
akár akarod, akár nem,
te is e gazdátlan mérleg
serpenyőjében ülsz.

Van, aki örömet érez,
van, akit szorongás fog el
az ingadozást figyelve,
de ez mind semmit se számít.

Azt szeretném, ha nyugodtan,
ha önvád nélkül
fogadhatnék el
bármilyen lesújtó ítéletet.

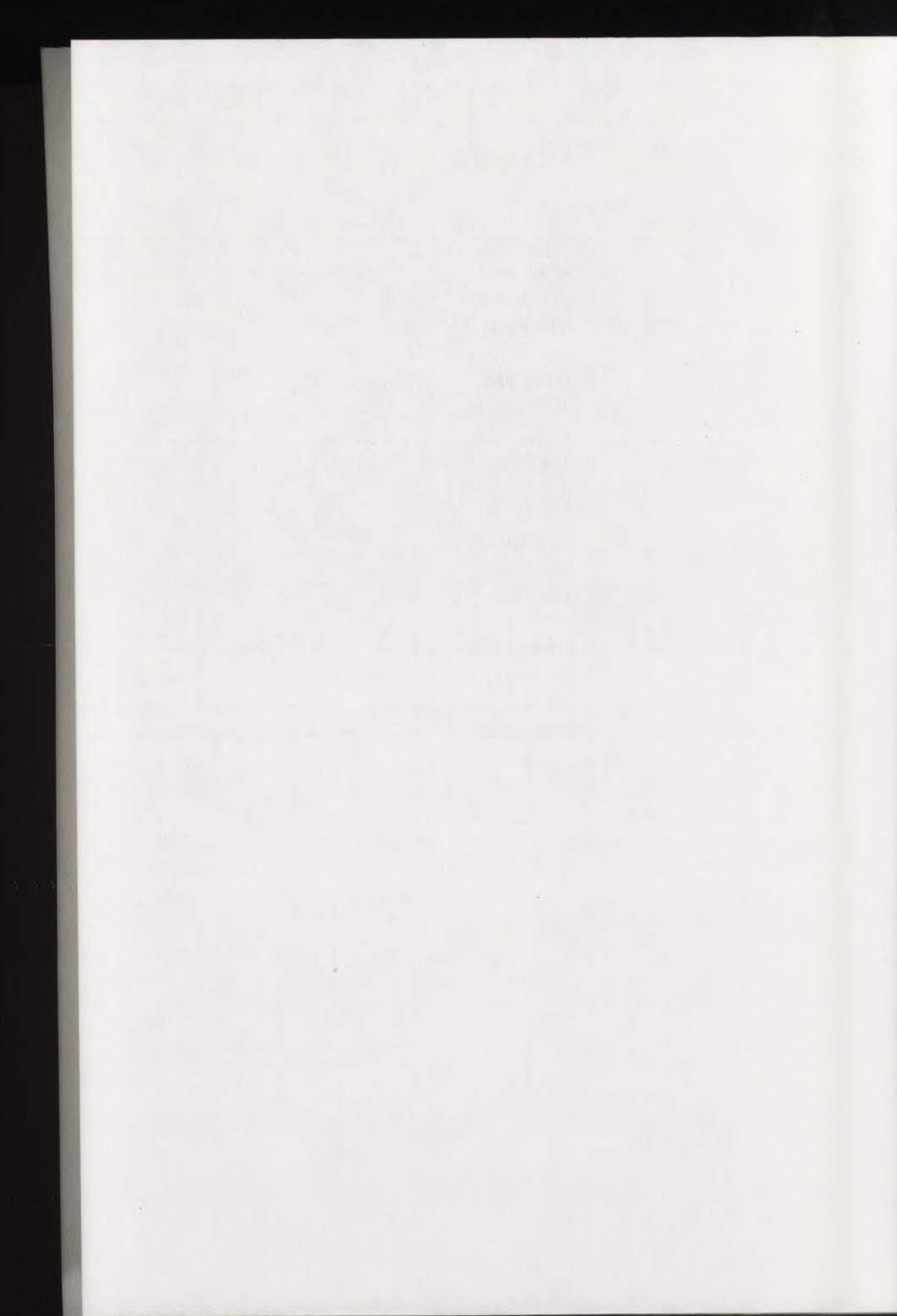
Titkosírás

Ég, föld,
dög, bűz,
fény, árny,
ad, vesz.

Száj, szó,
kéz, szem,
vágy, bűn
űz, rejt.

Fű, fa,
éj, nap,
zaj, csönd
véd, ver.

Láng, füst,
jó, rossz,
víz, só
volt, nincs.

RÉGI MŰHELY

Mit szeretnék?

Szeretnék ráérni erre-arra,
sétálni, unatkozni, pihenni,
eltűnnék az utca forgatagában,
egy csöndes szobasarkot szeretnék,
vagy itthagyni a szobát,
elmulasztani a munkámat,
a kudarcot, a sikert,
az egész életet akár.

Szeretnék a gyerekek körüli
tennivalókkal vesződni reggeltől
estélig, utána meg a pelenkákkal,
mosással, mosogatással bajlódni
együtt az éjfél utáni
ágybakerülésig, ájult álomból
reggel ötkor kecmeregni óvatosan,
nehogy fölébresszek valakit.

Szeretnék benne maradni a bőrömben,
és kibújni belőle,
örökösen elégedetlen lenni
azzal, aki vagyok,
de ragaszkodni hozzá a körmöm szakadtáig,
ahogy teszem.

Az ajtó bezárul

Ha elfordulnál tőlem,
ismerem, elfordult annyi minden,
nem biztos, hogy el tudnám viselni
a keserűség ezer csöppje után
az ínyemen még ezt az utolsót is.
Ugyanakkor
nem tudok megtenni semmit érte,
hogy érdemesnek tarts a vesződésre,
vállald a sok-sok buktatót,
a hála nélkül eltöltött napokat ne bánd.
Ha kereslek,
szégyenletes önzés, és nem több.
Be kell vallanom,
ha csalódnál is bennem.
A kulcs,
amivel bezártam magam mögött az ajtót
– mentségeimet –, elveszett.

Bundás

Amikor ideköltöztünk, úgy gondoltam,
túladoz rajta.

Csak akkor enyhültem meg némileg iránta,
amikor kiderült,

bár több gazdája is volt, senkinek se kell.

Meggyűlt a baja neki is evvel-avval,

a postás a fogát verte ki,

más mással kedveskedett:

kővel, rúgással, mérgezett hússal –

ki-ki a természete szerint.

Közben azért ő sem maradt adós.

Lassan a környék réme lett belőle.

- Nem sajnálja a gyönyörű gyerekeit
ettől a pocsolya kutyától? – kiabált át
talán komondor-szőrére, puli-borzasságára
célozva a kerítésen a szomszédasszony a minap.
- Pusztulna el a ronda kutyájával együtt –
dobta a földre ugyanakkor a leveleket a postás.
- Hát így állunk? – képedtem el,
annál inkább magamra ismerve benne
minél több hányattatása került a napvilágra.

Váratlan találkozás

Délben még autót szerelt,
a szomszédasszonnyal beszélgetett,
másnap meg már az egész család őt siratta:
az anyja jajveszékelt,
a testvérei magukba roskadva ültek
az alkonyodó teraszon.

Nincs isten, aki föltámasztaná:
a rendőrségi értesítést
halottnézés követi,
és a szomszédok izgatott kíváncsisága:
miért nem engedték eltemetni?

Hát ennyi volna az egész?

Velem is megtörténhet bármikor,
mondjuk a szekrényajtó zárjával bajmolódom,
vagy a kertkaput javítom éppen.

A takarítás, az elmosatlan edények,
a pelenkák, a gyerekek fürdetése –

Annyi minden vár,
szinte szégyellem,
hogy mégis meg kell történnie egyszer.

A szerencse két arca

Már egy csomó tökéletlenséggel
a testemben születtem,
és ezeket kell hurcolnom most,
s ha szerencsém van, még harminc, negyven,

vagy lehet, hogy ennél is több éven át.
Közben ahelyett, hogy múltának, szaporodnak.
Egyszersak egészen az övék lesznek:
torz ízület, boka,
s a hínáros érzékszerveké.
Bár látszólag nem változik semmi sohasem,
azért én tudom, amit tudok.
A lazuló csontok közé
újabb és újabb hibák ékelődnek.
A cél boldogító és ismert,
de bevégezem, mielőtt megacéloz.

Halottnézőben

Ki akartam kerülni, hogy ne lássa a gyerek,
de késő volt. – Mi van a bácsival? –
kérdezte. – Talán beteg – mondtam.
– És meghalt? – tért rá a lényegre azonnal.
Aztán megijedt. – Nem halhatott meg – mondta.
– Miért? – Mert nyitva a szeme.
Pedig aki meghalt, az nem lát, apa ugye?
– Nem, de a szeme – sokáig haboztam,
mit is mondhatnék –, a szeme azért
nyitva van. – Nyitva van neki, és mégse lát?
– Mégse – mondtam ki most már én is
a tőle tanult könnyörtelenséggel az igazat.

A szokás hatalma

Poharat, kést, kanalat,
mindent elástunk
régén a halottakkal.
Volna rá okunk ma is,
de nem tesszük.
A házában lakunk,
a pénzét költjük,
a ruháját nyújtjuk
annak, ki meghalt.
Ébren forgolódom én is
egész éjszaka
örökölt pizsamámban.

A kertész

Amikor meghal vagy nyugdíjba megy a kertész,
aki a fákat gondozta, metszette, permetezte,
mert többnyire senki se áll a helyébe,
a fák elburjánzanak, össze-vissza teremnek,
teli lesznek hernyókkal, ezer betegséggel.
Idő előtt pusztulnak el,
közel se töltik be a lehetőségeiket.
Ugyanígy vagyunk evvel mi emberek is,
akik többnyire már eleve
gondos kertész nélkül jövünk a világra.

Mesterség

Nem a régi emlékek miatt
kezdtém el kaszát kapálni.
A fűnyíró romlott el alighanem.
A szerszámok után szakemberként nyúltam,
de csakhamar kiderült, semmihez se értek.
Tönkre vernéd az élit, csóválta a fejét
a nagyapám annakidején,
s nem engedte át a kalapácsot.
A parasztok tudományáról
ugyanilyen megvetéssel beszélt.
Csak húzni tudják – mondta. Mármint a kaszát.
Ismert valamit, amit csak kevesen,
a vas természetéből, és ezt,
szerény lehetőségeit megbecsülve
megőrizte magának.

Galambok

Ha megfagynak,
legalább nem lesz több bajom velük,
gondoltam eleinte,
de amikor megláttam,
ahogy ott gubbaszkodtak a ketrecükben,
a huzatos padlástér gerendái alatt,
fölborzolt tollukba húzódva,
megsajnáltam őket.

Ezer dolgomat félretéve próbáltam
helyet csinálni nekik a kamrában.
Éjfélre járt, mire sikerült.
Na, hát ti is megmaradtok,
löktem be magam mögött az ajtót,
s feküdtem le megnyugodva.
Ügyet se vetettem az éhes kurrogásra,
ami pedig a szobába is
behallatszott most már.

Robinson

A fiam falja a könyveket.
Nem mintha irigyelném tőle, de mégis.
Amíg én mosogatok, az ebédet melegítem,
szerelem az autót, festem a kerítést,
ő a Robinsont olvassa,
és persze jobban tud mindent,
hogy mit kellett volna csinálni
a muskétákkal, meg effélék.
Közben azért mesél is belőle.
Na nem az egészet,
arra nincs ideje, olvasni kell tovább.
Szeretnék én is egy nyolcéves gyerek
erkölcsi szerint csak avval törődni,
ami érdekelt, de nem lehet.
Lassan negyven felé járok,
és nem fogyok ki a kényszerű
tennivalókból: takarítás,
szerelés, üvegezés, deszkák és szögek...

Hiába várom,
hogy egyszer más intézze mindezt,
se péntek, se más nap nem sodor
szolgát felém, nincs miből megfizessem.
S ha volna is, fészélyezne,
hogy a segítségét elfogadjam.
Inkább mindent magam csinállok,
mint eleinte ott a szigeten
az a szegény, szerencsétlen Robinson.

Fecseg a felszín...

Sokáig azt hittem,
befesteni valamit puszta hiúság,
arra jó, hogy eltakarja a valóságot.
Most jöttem rá, amíg a rozsdamarta
kerítést vakartam, készítettem elő
az alapozáshoz, hogy nem így van.
Útját állni a romlásnak
ideig-óráig is nagyon nehéz,
csaknem a csodával határos.

Városkép

Aki megpróbált
legalább egy fészert
fölépíteni életében,
és előbb-utóbb
csaknem mindenki eljut eddig,
annak igazán el kéne képednie,
látva e várost,
mire nem képes,
mit föl nem épít,
mit le nem rombol az ember.

Válaszúton

A kukának támaszkodva
írom ezt a pár sort,
amíg a fiamat várom,
az énekóra végét.
Hadd tanuljon a gyerek,
talán neki sikerül,
ami nekem nem, és így tovább...
Próbálom meghatározni
helyemet, ami nincs
ebben a világban, ami,
úgy érzem, nélkülem
rohan tovább a maga útján.

Nem vigasztal, hogy a vesztébe.
Jobb volna azoknak hinni,
akik állítólag vezetik,
s azt hirdetik, hogy mégse.

Egy régi műhely

A régi, szutykos műhelyek,
hol nadrágodat megvarrathatod,
hova kabátod kifordíttatni betérhetsz,
azt hitted, sehol sincsenek,
és tessék, a lépcső
szinte betöri, mintha kecsketúrót
adna valaki, a térded,
hogy lépj le, nyomd meg a kilincset,
állj bambán a szabászpult előtt,
várd, amíg előbotorkál valaki,
szakállas, bizonytalan öreg,
hátha vesz rólad méretet,
szab, fércel, tűz, varr, igazít.
Elrágja mogorván a szálakat,
s többé nem törődik veled.

Építkezés közben

Lapátom vasát alig elkerülve
egy tekergő féreg bukkan elő
a nedves, tavaszi földből.
Gépiesen lököm odébb.
Életben marad, vagy elpusztul?
Nem figyelem a gyűrűző vonaglást.
Teszem inkább.
A történelem
nagyobb dolgokkal bajlódó lapátja
ugyanígy lökött félre engem is,
amikor rámtalált.

Esti dal

Vetkőzni készülődtem.
Félig már letoltam a nadrágomat,
amikor meghallottam,
hogy a térdem valami furcsa,
óraketyegéshez hasonló hangot ad.
Hát persze, jöttem rá azonnal,
zsebórát hordok,
és az adja ezt a hangot.
De már késő volt,
az első meghökkenés okozta szorongás
nem oldódott föl bennem azóta se.

Mese az ördögről, a légyről, az egérről meg az oroszlánról

Szegény ördög vagyok, a város
pókhálójába akadt gyöngé légy.
Nem repülök, nehéz
táskámat meggörnyedve cipelem,
amerre csaliékként vonz a pénz.
Éhes egér, ki botra szúrt szalonnát
szaglászik, keres frissen tört diót,
mint hajdanán a nagyapai házában
a vert falba szorult éhenkórász lakók.
Nem sejthetem, a csapda hol zuhan rám.
Szerencsétlent reggelre kelve
ott leltük a nagytégla alatt
laposra nyomva, mint a palacsintát.
Nem ártana óvatosabbnak lenni,
okosabb állattól tanulni taktikát.
Vagy erősebbtől,
dehát az oroszlán is elkaphat akármi kólikát.
Az ostoba jár
mégis a legjobban?
Igen,
ha előre meg nem sejthetem,
a bukás előtti pillanat se annyira reménytelen.

Életkép

Csak mosogassak egyedül, nem bánja,
és kimondja, hogy hülyeség itt minden,
az iskola is, ahol egyest adnak,
bár nem is adtak, vált könnyedén hangot.
Mikor játsszak, ha neked most segítek,
veti ellenem tűz éve hevével
az igazát leplezetlen gorombán.
És én talán... Hát elfutott a méreg,
és megpofoztam, ugyan mibe bízva.
Rátámadtál, hiába, hogy nem angyal,
de mégiscsak egy védtelen gyerekre.
Legalább itthon, gondoltam magamban,
ha már ott kívül mindent durva érdek
emészt föl, kéne megértenünk egymást.
De ő nem és nem, csak fújta a magáét.
Hányszor lehet így megfordítva minden,
önzően mikor én futok előle?
Egy nagy pofonnal de szívesen ő is
elébem állna akkor, ha tehetné.
A szerep, amit játszunk, nem kegyelmez:
erő koholta ostoba fölénnel
vonom fölötte ráncokba arcom,
legszívesebben aki vele sírnék.

Nem olyan egyszerű

A gyerekekkel de sokat veszekszem,
cipőt, zoknit, mert mindent szerte hagynak.
Majd lesz idő a rendet is utálnom,
ha megérem. Nem olyan egyszerű,
mint egészséges göggel képzelem.
A tunya bendő senkire se hallgat,
se testvére, a tompa, álmos agy.
A búcsú ezer moccanásba zárva
észrevétlen szedi szét arcomat.
Rám köszönnek azért az ismerősök,
és megcsókolsz, és velem vagy te is,
azt súgja minden, ugyanaz maradtam,
mintha nem venne észre senki semmit.
Élni csak így lehet, magunkat
sok apróságtól csalással megkímélve.
Ha nyelni kell, majd nyeljük nagykanállal
az orvosságot ájult betegen,
de jobb eljutni addig öntudatlan.
Mint cintányérral búcsúzó bohóc
esünk hanyatt, hogyha a tányér csattan.
Egyszercsak nincs sehol a régi kegyhely,
az őszi kertben pirosuló bogyók,
az ég fölöttem és a föld alattam.

A tisztás

A tisztás felé vettük az utunkat,
és megpihentünk egy korhadó farönkön.
Vártam, hogy beálljon a csönd,
arra intettem a gyerekeket is,
hogy hallgassanak.
Helyette forrón és bugyborogva
ránk zuhant az esti erdő,
a bódult madarak rívása, sikongatása.
Mit akarhatnak ennyire,
hogy mindegyik beszél, és egyik se hallgat?

Ajándék

Egy sokszorosítógép, gondoltam magamban,
az volna jó, de szép is lenne néhány lapot,
nem sok kéne, barátok közt szétosztani!
A posta vinné. Vagy inkább galamb.
Na, nem azért tartom őket.
Jól tudom, nem olyan országban élek,
ahol bárki bármit elmondhat bárkinek.
Fondorlatos járatokban oson a szó,
akár a cickány, s mindent fölfal titokban.
Lerágja, ha nem vigyázol, a nyelved is.

A délibábok hőse

Kelj föl időben, előzd meg a napot,
nézz szembe vele, amikor ébred,
s ne siesd el a búcsút este se,
várd meg, hogy ő forduljon el tőled,
ne gyújts villanyt,
tarts ki, amíg lehet.
Olvasd a hallgatás könyvét.
Száműzetésed innen nézve csaknem természetes.
Ujjad között alkonyszürke lapok peregnek.
Ez is te vagy, lúdbőrző titkok
feledékeny börtönőre. Hát légy óvatos,
ne árulj semmit el, rejts oda,
ahol nem gyanús,
mindent, mindent magadba.

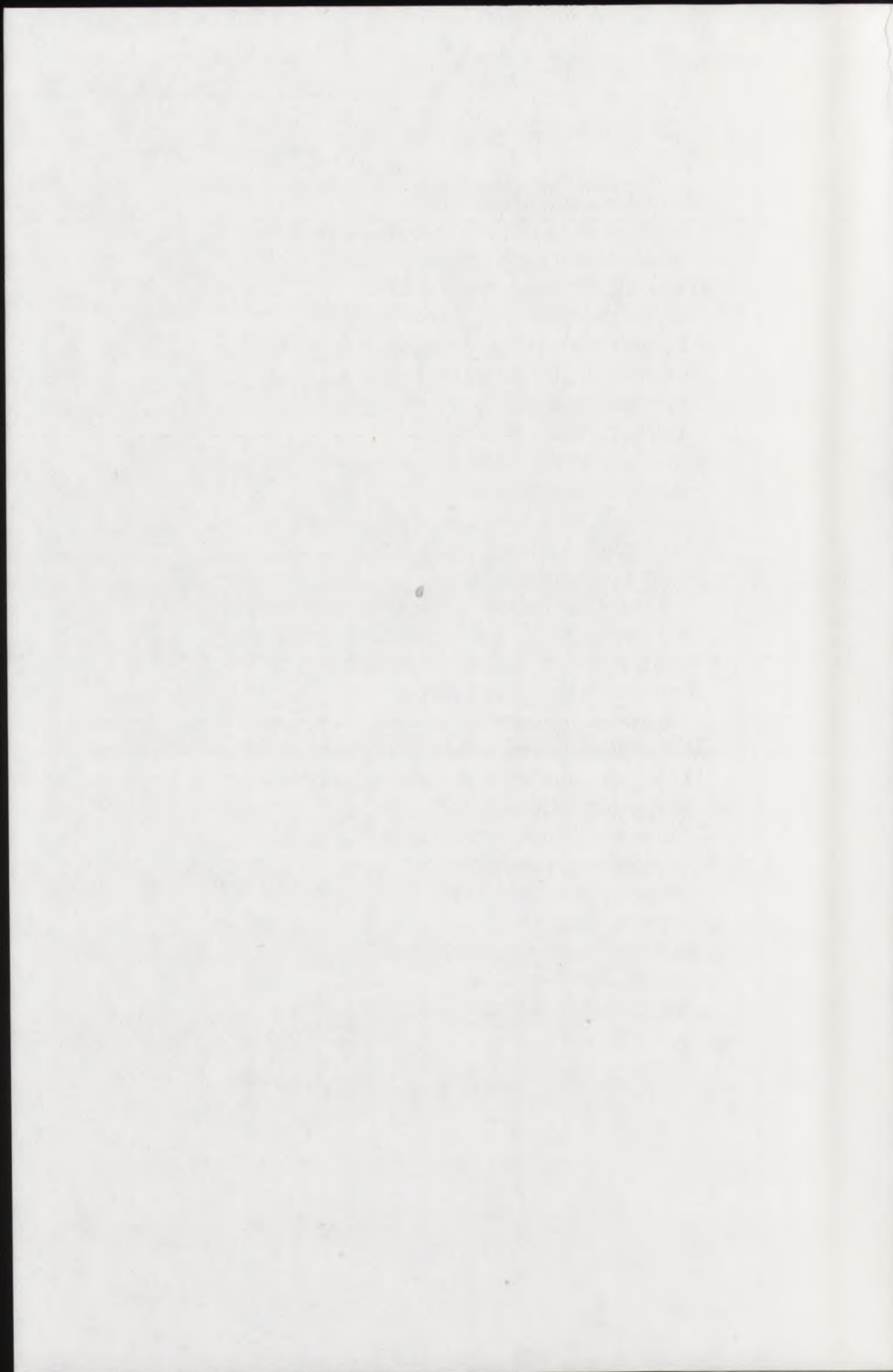
Estére kelve

Estére kelve, e távoli földön,
sétálni egy kicsit,
az Alpok lábához dörgölözve, mint az Isère,
megpróbáltad hát ezt is.
Nem ment olyan könnyen, mint képzelted.
A sziklaeres masszívum
palalemezei rátüremkednek a völgyre.
Ide vásta be magát hajdan a jég.

A havasok túlvilági megvilágításban
borzonganak a felhők fölött lebegve,
lepusztult, holdvilági tájként,
de idelenn az útszéli murek,
a vadszömörce, az árvacsalán
olyanok,
amilyeneknek gyerekkorodban,
a Kapos-völgyi réteken hagytad őket,
egy szemernyit se változtak azóta.
S most feketén, töpörödötten,
mint a tücsök,
fölsír közülük a hazád.
Koravén, csökkent csecsemőként cifrázza,
mintha itt lenne, egészen közel, a lábad alatt.
Vízfejű despoták,
büszke, de habókos szegények földje,
ahol részegülten virágzik
az önpusztítás
megváltást utánzó,
skizofrén mítosza.
Mért ragaszkodsz annyira, de annyira hozzá,
amikor ő mindent megtesz,
hogyan elrúgjon magától?
Hűséged sivár kényszerűség,
jobb, ha nem dicsekszel vele.
Hallgass inkább! Zeng helyetted
a kabócák konok, érzelmes muzsikája.

Ars poetica

Mindig is óvakodtam tőle,
hogy verseknek nevezzem írásaimat,
mostanában meg különösen.
A szavak, amiket papírra vetek,
jó, ha mondatokká állnak össze.
Alig különböznek egy megszokott levélről.
Mindössze elfelejtem, sajnós elég
rendszeressé vált ez a hanyagság,
följük írni a címezést.
Így aztán teljesen fölösleges volna
postára adnom őket,
gyűlnek, csak gyűlnek a fiókomban.
Ha közük kotrok néha,
s ez-az a kezembe akad,
s kénytelen-kelletlen fölmerítem a mélyből,
a feleségemnek is félve mutatom meg
e divatjuk múlt, oxidált kincseket.
Barátot végképp nem illik
fárasztani ilyesmivel.
Dehát akkor kinek küldjem el őket?
Ha képes volnék a kedvemet lelteni bennük,
elégedett lehetnék,
mint tenyérnyi kertünkben
a pipacsok, a margaréták,
vagy a gyerekkori rétek
ránkos, buja arca.
A szó, ha igazán meghitt,
adjon hírt bármiről,
úgyis visszhangtalan.

ÉLETED ÁRA

Életed ára

Ülni a földre
csüggesztett szemmel,
nem lótni-futni
kenyérért-pénzért
már senkihez.

Nem nézni cirkuszt,
színházat-mozit,
ölbe tett kézzel,
leoltott ésszel
várni, mi lesz.

Nem húzol ujjat
ördögi renddel,
törvényét rajtad
bevégyi ügyis,
bármit tehetsz.

Nem szólni semmit

Nem szólni semmit, tán az volna jó,
várni, eső kopog az ablakon,
és különválík minden alkalom,
fátylát elvonja előlük a szó,

mázolt képek a friss-meszelt falon,
az asztalon a cukor, tinta, só,
meg amiről beszélni sem való,
sok egymásra hányt ócska-mocskú lom.

Figyelmem árnyékrajza rávetül:
a morzsák közt, a tágas terítőn
egy hangya mászkál figyelmetlenül,

sürög-forog, elmegy és visszajön.
Mintha tudná, mi mindent elkerül,
nem sebzi meg csalódás és öröm.

Vess számot

Vess számot avval, ami megmaradt,
s rögtön láthatod, bizony nem kevés,
amit meghagyott a száműzetés,
feleséged, gyerekek, önmagad,

nem falták föl lángok a házadat,
más foglalkozást lelt a kéz, az ész,
hol elfáradhatsz, honnan pénzt remélsz,
eltűri létedet a pillanat.

Tedd félre fölgyűlt sérelmeidet,
vagy akár el is pazarolhatod,
ahogyan éppen megtetszik neked,

nem törődik a kutya se veled.
Jobb azért, ha titkod elhallgatod,
ha nem adod ki magad senkinek.

Szétmállik minden

Szétmállik minden, amit megfogok,
a sors, e sunyi, vén kereskedő
észrevétlenül a fejemre nő,
hiába minden, alkudozhatok,

részeg álomként visszatántorog
minden, minden egyszerre lép elő,
ingem egyszerre szűk, egyszerre bő,
a legjobb annak, amit nem tudok.

Körül fogott szélrül-szökött öröm,
vibráló levegője bekerít,
türelmetlenül meg se köszönöm,

e háládatlanság megszegyenít,
a gyufalángba harap így köröm,
észre se véve égéseibeit.

Öreg leszél

Pár szót leírsz, és elugrik a tinta,
szemed elé a semmi visszasántít,
hiába hívja annyi régi minta,
vállat unottan buzgalmadra rándít.

A vakhítt velődből mind kiszítta,
tátott szájjal most már szemedbe ásít,
talán elveszett tényleg minden titka,
botorkáló utadba nem világít.

Öreg leszel, lejársz majd, mint az óra,
holt álomból, mely reggelente ráz,
ha fölébredsz is, nyugodt vagy azóta,

már nem keresed, amit nem találsz,
agyard lejárt napok csavarhúzója,
feszülten, hosszan semmire se vársz.

Egykor

A rátalálás fulladt örömével
egykor mit lélegzettől elvakulva ittunk,
ezer veszéllyel semmit sem törődve,
most már nem tudjuk megvédeni titkunk.

A gyerek, aki ünneplő ruhában
a harangzúgásos nagymisére indult
és hasraesett útfelén a sárban,
felnőttként kel föl, az öltönye piszkos.

Törli a sarat régi önmagáról.
Szégyen szorítja torkát. Visszafordul.
Mintha máshova indult volna, úgy tesz,
mikor a harang hívó szava kondul.

Amit vakító érzékekbe zsúfolt
az idő, mind, mind az én veszteségem?
Így volt-e kértem ijedten, vagy úgy volt,
vagy az is mindegy, most milyennek vélem?

Hiába

A füledt holtág-partra lopva
elindulok feléd:
belebuktál a sárga porba,
hangyaként mart a söpredék.

Csörtetve rúgta szét az erdőt
a kréta-ég alatt,
mint óriás, bolond kereplők,
a botok most is ránganak.

Innen jöttél, e furcsa kútból
másztál hiába föl,
hirtelen visszalök az undor,
kéz, láb, arc ahol nem pöröl.

Hallod a mohos téglakürtben,
velem többet ne játssz,
az elnyelt zene meg se döbben,
súlytalanul dobog a tánc.

Visszafelé

1

Nyelvem alatt amit forgatni restelek,
vétlen kopog felém a felelet,
de bárhogy is jön, nem ismerhetem.
Egy más világ más ösztönébe vésve,
ha hozzá ér is arcom és kezem,
nem találom meg álmaimat ébren.

2

Leszáll, fölszáll a szó mérlegre téve,
kitágul, elszűkül a hurok.
Az ég reszketőn keresi a földet:
igazgatva nagyító üvegét
a porszemet fürkészi elmerülten,
aki lehetnék akár, mondjuk, én.
Más világot lát, nem amit
remélhetőn valaha ismerek.
Gyanútlanul ki járok-kelek ébren,
akármit megtapintok,
elejtek, fölveszek.

3

Nem hittem volna régen,
sajnos ma már tudom:

Befelé lépni roskadt-öregem,
de fiatalon nézni vissza aztán,

nemcsak nem lehet,
nem is érdemes.

4

Hátam mögött a holnapot facsarja
az érdektelen, mohó élvezet.
Egy-egy fölbukó szó hátára kapva
grabancuk markolom, akármi göthösek.
Meg kell próbálnom menekülni mégis!
Már-már szabadon tágul ki orrlíkam...
nem kérdezem, utam hová vezet?

Bár a fejőszék sánta és üres,
a laskás falnak döntöm hátamat.
Látszatra ennyi csak, nincs ennél egyszerűbb:
orrom, szám, fülem, szemem – becsukom arcomat.

5

Fordítva érni hozzá, ki öreg,
számolni minden, minden veszteséggel. –

Az ásónyomok résén odaláttam,
oda, ahol a sárga, buta föld
piócafént szívja a fényt magába,
ahol a sötétség mindent magába ölt.

Pohos üveg az asztalsarkon este,
a dugót valaki mélyen nyakába törte.

Ha emlékszem is egyelőre még,
ezt is elvesztem egyszer majd örökre.

Mindent egészen

Kibelezett szobák
albérlet-foglyaként
a nincs-ajtó vasát
lázás göggel becsaptad,
az élet férc-javát
fellengzõn megutáltad,
s a könyvtárak ölébe
vakondként odabújtál
a fóliánsokat
hol sárga ragya verte.
Túlbuzgó hangyaként
hiába kaparásztál,
föladva magadat,
mint vak moly úgy röpültél,
elhagytad sorsodat,
meg semmit se találtál,
összegegytél múltadat
láttad a betűsárban,
üres papír-jövõd
fintorgón ásított rád,
ha tudtál valamit,
érdek latolta azt is.
Ormóttan baglyaként
az alkonyi lazúrnak
padlások pókhálós
kéményében lapultál,
becsukva szemedet
itt vártál a sötétre,
igazi örvényét

hogy izmodnak kitárja,
majd sustorgó szobák
egérnesz-titka hajsztolt,
parázsló szemgödör
szemérmetlen hívása.
Zuhanni kényszerült
a durván fölszakadt szem,
a saskék láthatárt
a sors zsákja bevarrta,
mindent vágytál mohón,
hát elvetted, mi nincsen,
feledted kényszerűn,
amit sohase tudtál.
Mérgesen mart belül
a hörcsög-keserűség,
de tűrted úgy-ahogy –
kifosztva, tette készen
a világ közönyét.
Saruját csókolgattad,
s kegyelmet nem adott.
Tán jobb is így, nevettél,
míg féreg rágta el
a szál pallót alattad.
És minden egybe forrt,
vad pulzus, tunya álom.
Ijedten sistergett
a sósavas gyomornedv.
Tülekvő hallgatás
mart szét mindent egészen.

Vízcseppek

E közbeszédtől foltos lapokat
ki tudja milyen szél pofozza,
hallgatnak-e, vagy vallanak,
tyúkszemükön az idő sarka.

*

Bánattól ordas már a szó,
aki kereste, varrta,
túlzott készséggel ugrom
vissza sötét magamba.

*

Letettem volna régen
tollam és életem,
ha nem lép át reményem
a zörgő tényeken.

Sors-tükör

Elképzelem, milyen lehetne,
ha újra mindent így kéne megszereznem,
a puszta két kezemmel.

Akármi szűkös, azért
az is csak élet volna,
s a boldogságtól semmivel se messzebb.

Ahogy a csupa-kő talajban
csetlik-nyaklik a csákány,
csont, ín, izom, megállok.

Baromvásárszagú
fáradtsággal fizetni mindenért
elég lehet-e, nem tudom.

Sohasem akartam

Habzsolni, szívni,
mint szivacs magamba
szomjan, önzőn az életet
én sohase akartam.

Hát félrelöktek,
durván megtapostak,
szégyen, nem szégyen, ez vagyok:
kapcája a világnak.

Mintha már mindent
elvesztettem volna,
mint mikor nem ismertelek,
téged kereslek újra.

Mielőtt fölfedezném

A tudatunk görbe völgyén
szánkázó homályt
– mielőtt megnémítana –
imbolygó, régi arcod
talán fölperzseli.
Látod, száz lobogásból
foszladó régi szó
szavam,
sebesült, beteg,
többé már semmilyen
kóbor mesét be nem tölt.
Régi-új titkok öblén
mulya pók leskeli
a gyanakvón és titokban
hódító hallgatást.
Nincs szitok, durva hang.
Fáradt-öntudatlan,
mint egy senki-se-tudja-hol-jár
expedíció,
befelé baktatnak
a szomjazó szavak
sivatagos magamba,
miközben azt hiszem,
feléd.

Jobb volna

Jobb volna újra mindent
egyszál tollra bízni,
kikapcsolni az áramot,
a hörgő nyomdagépeket,
vissza a cellamélyre
húzódni a papírhoz,
s lesni, hogy földereng-e
latin szavak között
véletlen a neved.

Mi történt?

Mennyi elszánás és milyen forró,
dióbél-illatú derű süttött át hirtelen
az ablakon, mikor megjöttél, bekopogtál!
Mégsem az történt,
aminek kellett volna történnie.
Nem álltam föl és nem rohantam.
Ültem csak magamba görnyedve,
mintha nem vettelek volna észre.
Hitetlenkedve az újabb zörgetés szavára vártam.
Lassan, sokáig babráltam a kilinccsel, kulccsal,
mire az ajtó kitárult.
Átöleltelek, megcsókoltalak.
Boldog voltam. Bordáim között
észrevétlen lapult a késlekedés kusza,
bűntudat bélelte fészke.

Nem volt érdemes

Mi mindent elhagytál értem,
és látod, nem volt érdemes,
gyerekként lehorzolt térdem
most is ugyanolyan sebes.

A mítoszok füledt sarában
fájó idill szikrázhatott
egy pillanatra, meg se láttam,
elnyelte egy sárkánytorok.

Görcsösen ragaszkodom hozzád,
épp ezért elveszítelek.
A valóság sokkal gorombább
annál, amit én képzelek.

Ima gyógyulásért

Beteg vagy, én meg, mit tehetnék érted,
az ingerültség kergebirka csöndjét
faggatom, mint akit épp tetten értek,
egyre üresebb leszek, egyre görbébb.

Kit régi tévhit rögeszméje átkoz,
tehetetlenül, vaktában fecsérlem
a fogyó reményt, mely a gyógyuláshoz
segítségül szegődött a sötétben.

Imádkoznék, de nincs kihez forduljak,
az Isten biztos elfelejtett engem,
és soha többet, tudom, meg nem hallgat,
túlzó dühömben annyit sértegettem.

Amikor mégis lehajolna értem,
vad gúnynak érzem e futó szerencsét,
s az örömnnek, mert fortélyát nem értem,
megrogyó térdrel földre ejtem terhét.

Kettős arckép

Már az öncsalás káprázata sem véd,
a hátam mögött leskelő világ
fölfal, boldogan nyújtja rám a nyelvét,
hisz kezdetektől mindig erre várt.

Ne ismerjen meg senki, azt szeretném,
olyan vagyok, mint akiket utálok,
megszégyení a gyerekek bizalma
amikor érdemtelen rátalálok.

Te vigasztalsz, ki gyöngé vagy, beteg,
s mert semmit se ér bennem az erő,
elfogadom a segítségedet
boldogan, mint egy emberevő.

Kényszerpálya

Talán túlságosan egyszerű,
mégis jó volna, hogyha értenéd,
e szerelem kopotatta szavak
rozsdamart szégyenét.
Eddig fölöslegesnek véltem,
fogyó időmből most süvít felém,
mikor már megriaszt,
nem lesz mikor, nem lesz miért
elmondani, hiszen lassan azt sem tudom:
szeretlek-e, szeretsz-e még?
E kényszerpályán, e taposómalomban
lehet-e szeretni bárkit is?
Ijedten feléd fordulok,
hova tűntél, itt vagy-e,
érezzük-e, amíg kihűl,
mint rég a kábult szerelem
elektromos szikráiban
a teljesülés özönét?
Ma már hozzám semmi se vonz,
csak köt a hajszott megszokás.
Hibáim kerge zsarnokokként
keserűn fintorognak rád.
Övék vagyok, tudom, egészen,
sikertelen, arculköpött,
mint tengerár sodor a szégyen
Schylla és Charibdis között.
Roskadtan, csöndben azt szeretném,
mástól kapd meg, mit érdemelsz,
ha már tőlem úgyseem telik.
Ez a lemondás mindenem.

Utcabál

A hideg lomb átjárja bőrömet,
az elbukó nap őszei villanása
megáll a lombközökben.
Megállok én is. Hozzád közel.
A borzongva áradó délutánban
leülepszik az elfojtott jajgatás sava
sűrűn, sötéten, ahogyan semmi még
e földtekén soha. S aztán mögötte,
miért éppen mögötte, a boldogság
parázna illata kilobban.
Beszívom hirtelen, mohó göggel
titokban, mint öngyilkos a mérget.
Álarcos utcabálban idegenek között
botorkálunk keresztül,
zizegő lampionok fényében,
villanydrótok húrjai alatt.
Nem álom ez, de mintha álom volna, elborít.
Kegyetlensége régről ismerős,
hagynom magam becsapni mégis.

Örökre elbukott

Egy vidám, gondtalan fiút,
aki magabízón akármire képes,
magad mellé érthetően azt szeretnél,
amilyen én már soha nem leszek,
aki mellett kibírhatóbb az élet,
aki jókedvűn csal, lop és szeret,
s nem ily fanyar kényszerrel áll a házhoz,
végez el mindent, jaj, minek, minek,
ha ára az, kiszívja büszke véred,
az utolsó csepp szeretetedet.
Csodálkozom, hogy elfogyott a kedved,
tűrni nem bírod, amivel kínozlak,
sötétén nézel meglepett szemembe,
elfúló hanggal lobban a szavad,
mégisincs erő bennem a változáshoz,
mohó és háládatlan szenvedéllyel
föléltem, látod, mindent, amit adtál,
s most üres kézzel markolom a semmit,
gyalázatom világosabb a napnál.
Egy marionett hideg bábtusája,
idegenkedve és lemondón nézed,
az összekuszált madzag hova rángat,
milyen fintorgó közhely-szenvedélyek
torzítják el kietlen arcomat,
bármit megjátszom, de semmit nem érzek,
aki tartotta a fonalat régen,
sehol sincsen, örökre elbukott,
egykori, lelkes, büszke, titkos énem.

Sosem volt szavak

Sosem volt szavak jutnak az eszembe, külön a te kedvéért találom ki őket, sietve körmölök, bár az se biztos, toltam nyomot hagy a papíron. Mint levél érkezik majd, miután e félreeső, vidéki postahivatalban, ahova külön ezért utaztam, lezárom s bedobom a vércseppel felbélyegzett borítékot. Este lesz, expressz postás hozza motoron, előfordul néha, az aznapra esedékes táviratokhoz csapva. Becsönget. Mióta szegény Bundás kutyánk megdöglött, a csengő egyedül jelenti jöttét. A zajos orosz robogót egy darabig a kapu előtt túsíttatja a biztonság kedvéért. Kipirulva, izgatottan keresed a borraivalót, szaladsz valami jó hírt várva, félve a rossztól, ahogyan elibém illendőségből se futhatsz már soha.

Gyanakvón forgatod a névtelen borítékot. Késleltetni próbálván ezzel is a csalódást, nem írtam feladót. Vona-kodsz felnyitni, mintha előre sejtene a tartalmát. Arcodról elröppen a boldog izgalom, a gyerekes pirosság, úgy érzed, óvatosnak kell lenned. Amikor a boríték mégis kibomlik a kezdben, furcsálkodva forgatod az üresen felejtett papírt, s nevetve találgatod, ki írhatta, miről szólhat, miféle vegytinta rejti titkát. Boldoggá tesz egy árva fűszál, felszáradt eső-csepp nyoma, por pecsétje a túloldalon. Féltékenyen figyelem az odaadó, feszült készenlétet, amivel a legapróbb jelre is lecsapsz. Most már bánom a rosszul sikerült tréfát. Jobb lett volna mindent szabályosan megírnom. Némi csalódás árán elkerülhettem volna, hogy annyi mindenkit a helyembe képzelj.

Négysorosok

Cápaszájú lépcsőház fogad be,
mint öreg mozsár töri arcomat,
fog nem harap így mohó képzeletbe,
ilyen gyorsan a banán sem rohad.

*

Fölidézni csalódás arcodat,
a festmény is felbérelt rágalom,
a fényképed fiókban és falon,
agyam ahol ijedten válogat.

*

Akármit teszek, mégse én vagyok,
kifordítom a bőrömet akár,
ne védjen, és ne rejtsem semmi már,
mohó kézzel, akár a tolvajok.

*

Torkos, felhőtlen istenek,
mintha csak darázs csípne meg,
hirtelen összerándulok,
nyakamon a rozsdás hurok.

Régi harang

Hibáimtól nem védhettél meg,
elvakult lényem mágnesére
vasreszelékként rátapadtak,
de azt megsúgtad, mit jelent
túlélni a pillanatot,
amely megindult ellenünkre,
s olajos tankként robogott,
Amíg a nap arcunkba süt,
s megkímél kortynyi örömével,
mondjunk neki köszönetet!
E megkésett vallomás is,
látod most a torkomra forr.
Nincs tovább. Ez az életem,
akadt kerék, áll üresen.
És az idő soha többet,
tudom, meg nem lódul velem.
Ahogy a szuvas grádicson
másztam fel régen a toronyba,
s megkondítottam a harangot,
úgy vélek mindent hallani,
tisztábban, mintha igaz volna.

Rigó a kertben

Hallhattam a hangod,
lépteid zaját,
láthattam az arcod
sok-sok éven át.

Föl a buldog-hegyre
míg haza megyek,
a kulcsot keresve
kezem megremeg.

Egy rigó a kertben
épp tollászkodik,
fölnéz, tovarebben,
el se búcsúzik.

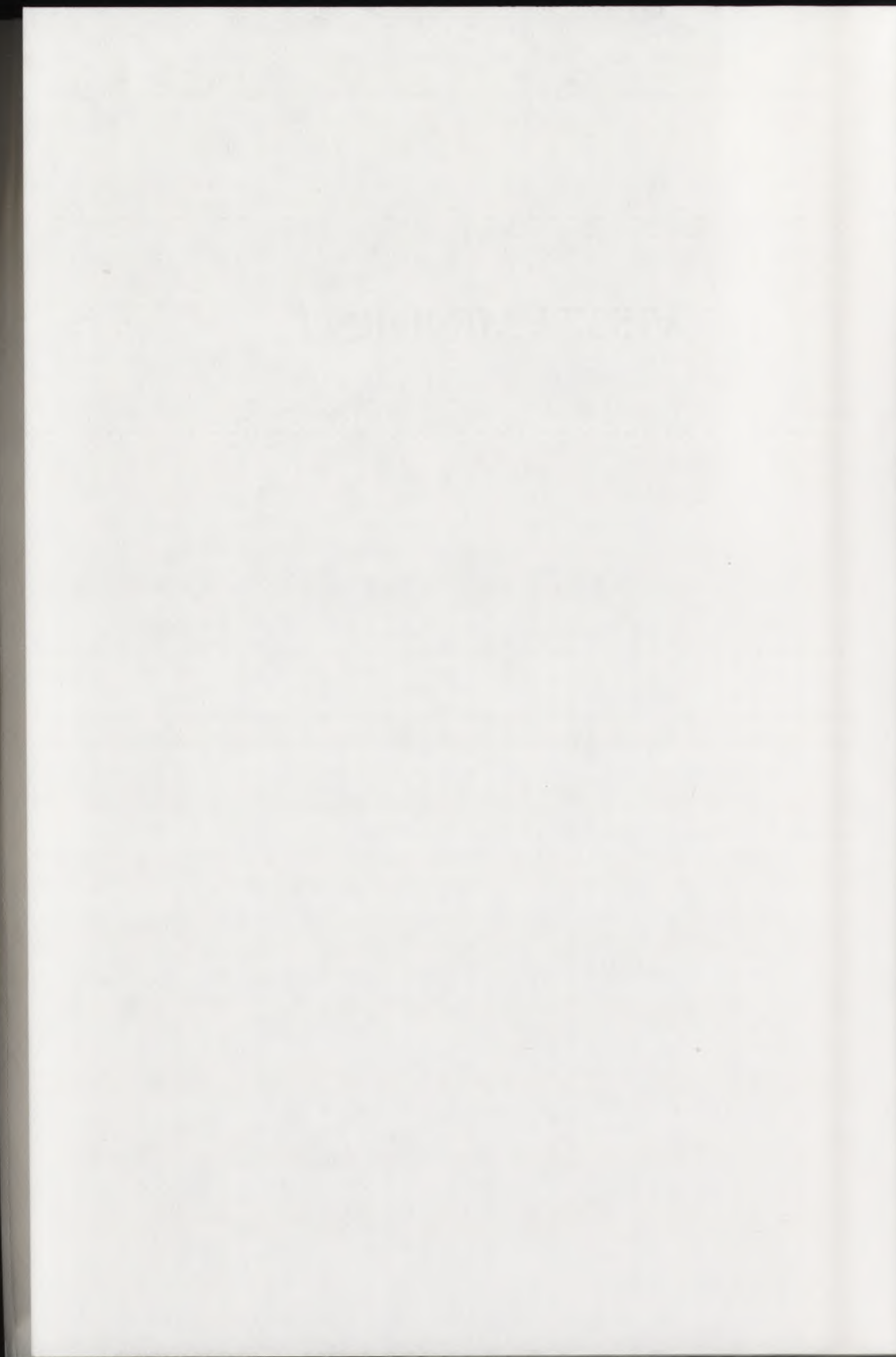
Nagyító fény

A kisvárosi giling-galang utcán
álltunk a macskakő melegben,
pulikutyaként köröztek
nadrágom egérrojtjai
az augusztusi pisla naplementben.
Mit reszkető kéz el nem érhet,
horzsolt, szilánkos utunk hova visz?
Beszélni kellett volna mindarról,

miről beszélni nem lehet.
Ifjúságom elrontott, késő kortyait
a gyóntatószék szúperzselte csöndje
forró homokként itta fel.
Meleg, barna bőröd
a lemenő nap kényszerű hevével
sütötte függönyhálós ablakunk.
Amit vegyész lombikban nem keverhet,
amin nagyító fénye nem hat át,
belélegeztük az álmag sötétben
a sejtmagok felé lövellő
elveszett éden illatát.
Durva sebészként téptelek ki ekkor,
önfeledten ki voltál egykoron,
százezer köréd záruló kapocsból.
Miféle önzés hajtott, nem tudom,
hogy magamnak követeltelek,
nem érdemeltem, nem volt hozzá jogom.
Mohó bírvágy tüzelte jellemem,
makacsul vonszoltalak e nyűgöző
családi idillium felé
horpadt, vakotás tájakon.
Igen, óvtál tőle, ijedten tiltakoztál,
tudtad, amit én máig sem tudok.
Próbáltam általlátni mindenem,
a lüktető, zöldárnyú sejtfalon,
s e tűnő mákonyt cseppig inni ki,
de már mindezt nem akarom.
Jóvátenni szeretném csupán,
mit jóvátenni többé nem lehet.
Négykézlábon, legyőzve szégyenem,
ijedten söpröm annak cserepét,
mit gőggel törtem össze az imént.

.....

VISSZA MINDENT

Nem kéne félnem

Félnem nem kéne attól, hogy leszólnak,
átnéznek rajtam, jobb is így talán.
Aligha bírnánk egymást elviselni,
kéjleső hiányt, arc-nélkül álmokat.
Tovább dobálva élni-halni –
gyerek, család, amit kerestem,
s huzatos zúgban megtaláltam
veszélyt veszély hátára gyűr
egyetlen hullám-hát bukácsolásban:
lecsüng a nap, a föld kihül,
évezredes dühvel rugdalta
a másra váró öncsalás elénk.
Azt kell szeretni, félni, ami látszik,
hazudni szemérmetlenül rakásra,
más pofába túrni minden szennyet,
törvényt tipró ringyó közönnyel
dicsekedni egy nemlevő szerepben.
Jutalmul itt a bordély lelkesültség.
Dühöm csak hűvös lombikfalra vert
pára, nem nézem, hogy ki törli le.
Bolond vagyok, e fajt, e nemzetet
ellenére megóvni nem lehet.
Tudom, hát persze, benne létezem.
Körmönfont, ocsmány kedvesség ez is,
felfújt önérdek. Teljes zablaszájjal
feszülni, csalni és hazudni,
az életfogytig érdeklánc szavára
megtört gerinccel tesszük, ami kell.
A vérömleny-sötét igazság,

az aprópénzre föl váltott való,
jól tudjuk közben, semmire se jó.
Hempergőzve és támolyogva,
amíg az újszülött bárány
bukik ki boldogan, és gőzöl a fűvön,
család, gyerek létére lesve
zsarol meg minden védtelent,
mint cinkosát, a számító világ.
Száz aljas alkalom ölet kínálja:
gyere-közénk, riszáld-magad magát.
Akkor jobb volna egészen talán,
kacsintással kellem és förtelem
hadd bírjon együtt boldogan.
A hatalom álcázott féreg-arccal
hajol fölém, de meg nem ismer,
közönyösen rágcsálja jellemem.

Nincs menekvés

Nem akartam beszélni erről,
egy szót se szólni, pazarolni végképp,
de eltévedtem, ahogyan e földön,
ízlésem szerint, soha nem szabadna.
Másra most már hiába vágyakoznék,
szemet vetni, így letaposva, nincs mód
távolabbra, hát viselem, mi rám jut.
Őszintébb volna megbékélni végre,
mint céltalanul ellenállni folyton.
Törésre vinni mindent képtelenség.

Nemcsak saját létem forog a kockán,
mindannyiunkra sandít a sötét kór,
ami korunk gyomrából émelve föl,
csillapítani nem elég a jómód,
se elkerülni étvágyát az ösztön.
Bizalom hajszolt menekülve hozzád,
de épp ez vall most önző szegyenemre,
csak szaporítom gondjaid gorombán
e szeretetre méltatlan világban,
s nem tudlak megvédeni semmitől se.
Ahova estünk, rugdalom a csapdát
a vas sötét szagától részegülten,
pedig talán jobb volna elfogadni
a helyzetet, és örülni, hogy élünk,
és zsugorgatni létünk pusztá titkát,
és menteni, ha tágul a szorítás,
amit lehet, tovább a gyerekekben.
Befelé kéne fordulni magunkba,
mosolyogni, ha csúfot űz belőlünk
e rangkórságtól tébolyult világ.
Nem venni észre válaszul a gőgjét,
bármi sovány is, élvezni a bosszút:
az elmúlás nemcsak minket söpör szét,
a legaljasabb áron hitt öröklét
is ugyanúgy az enyészetbe torkoll,
míg pöffeteg és bamba hiúságán
unott vándorként fűtyül át a szélvész.
Ahogy ő minket, őt is megalázzák
egy más törvény mohóbb csatlósai,
észre se veszik, úgy hágnak nyakára.
A hideg anyag önkörébe borzad:
a szitkaimról mit se tudhat, mégis,
mintha követné, úgy váltja valóra.

Szemtől szembe

Kit bomló erkölcs lavinája görget,
nézzél szemébe a tükörnek!

Amit ígért, visszaveszi az álom,
ne akarj látni mindenáron!

Az idő lassú, hétpecsétes titka
sose tér, ha elveszett, vissza.

Remegsz a sok krikosz-krakosz bozótosában,
gyáván, aki csörtettél bátran.

Kerested, de már többé nem keresnéd,
a kiszolgáltatott szerencsét.

A címke mögött, amit a sors rávarr,
nem békül senki önmagával.

A gyilkos elé a kést odalökted,
nem remélsz szájalomnál többet.

Öregapám

Ha van időm néha,
kifekszem a napra,
hadd süssön e léha
világ öregapja.

Más akartam lenni,
de ez volt az ára,
meg kellett fizetni
százszor és hiába.

Látszólag nem kérte
követelte senki.
Megérte, nem érte,
minek most már lesni.

A választott eszme
bérencévé kedvem
– tévedés, szerencse? –
nem ösztönzött lennem.

Kíváncsian vártam
a leprás dicsőség
hányféle ruhába
öltözteti hősét.

Azt is érdek hozza,
hogyha összetörnék,
mit most hajbókolva
szolgálnak, a törvényt.

Úgy kell a bolondnak,
maradjon magára!
Akit eltaposnak,
az se élt hiába.

Keserűség nélkül
kéne, hogy csodáljam,
egyenlővé békül
ki minden a sárban.

Nem gondolok semmit,
ha tudom, bevárom,
amíg nem bánt senkit
vesztem e világon.

Így mar el magától
földünk öregapja,
fröcsköl a fogáról
a veszettség habja.

Mint mohó tetvek...

Mint mohó tetvek ing- és gatyaráncba,
mert táplálékot és meleget ad,
bújunk a hegyek, völgyek hajlatába,
élünk a meleg ég-dunna alatt.

Feneketlen-vak étvággyal a földet
túrjuk, forgatjuk, lessük, hogy mit ad,
s nagy pofával dicsekszünk egyre többet,
elvitatnánk, anyánk, hatalmadat.

Erdőgyapjas hasad még kínba görbed,
ki se bújtunk belőle, rád köpünk,
mintha ettől lennének hatalmasabbak, többek,
lenne biztosabb jövőnk, örömünk.

Pedig mi kell? Csak megrántod a vállad,
s az éhség réme máris ránk mered,
az ember nem több, mint egy ügyes állat,
ha nem szolgál, megdöglik nélkülöd.

Másik világ

Fönn csillagok hegesztőfénye vibrál,
sötét ágak egymás kérégebe kapnak.
Másik világ ez, jól tudom, ne is mondd,
térképét vesztett vidék, vak nyugalmat,
mint a levegőt szívja be a vándor.
A domb alatt csődörök harca tombol,
az alvó test mögött más lélek ébred.
Lezuhognak a tegnapok elébed.
Sok lim-lom között itt a jövő kulcsa,
de ha keresed végképp nem találod.
Ha megtalálnád, jobb akkor se volna,
egy villámfényt vetne csak utazásod
a tájra, mely saját terébe horpad.
Cérnaszálként hajlonganak a lángok,
a legkisebb fájdalomtól elszakadnak.
Fölfeslik, még mielőtt összeforrad,
ahogyan éppen a semmi kivásta,
a létnek félreszabott titkú vászna.
A tű vaktában kószál, össze-vissza,
ami vezeti, nincs nyugta a kéznek,
de idegesen amit összerángat,
nem marad meggyűrve csak azért se,
gazdátlanul viasszasimul magába.

Ördögi kör

Kopár szóval
mint lámpással,
virág-illat,
útvesztőben
négykézlábon
táncot redves
eltévedsz és

Ezer kudarc,
méreg rágia
öntudatlan
hazugságból
maszlagot főz,
sárkányállú
töri tested,

Repedt foggal,
a sercegő
hova csörtetsz,
megmenteni
irhádát és
Válladon a
zsákja inog

keresed,
merre vagy:
varas bűz,
utazol,
menekülsz,
tapsra jársz,
elmerülsz.

ezer dac,
mostohán
önmagad,
hét marok
megetet,
satuba
lelkedet.

ránc mögött
sűrűben
merre futsz,
mit akarsz,
írmagod?
végtelen
súlytalan.

Volt-nincs

Lehet-e még, ami volt-nincs,
tékozolni, gyűjteni,
a szemgödör sötétjében
keresztútnál állni ébren,
ha az álom elkerül,
tűz ha röppen szalmaláng
istrángjába táltost fogni?

Göncöl szekér nyikkanása
kenetlen szól, messziről,
forgószerűként fölkarvarog
küllői közül a por,
takarónk, a varas este
kóbor kutyák foga közt
rojtosodik, vásik el.

Perdül a bab, rosta zörren,
sárga csontú múlt idő
fogát vássa a jövő.
Ki mint vetett, úgy arasson,
mennyi-mennyi ezer év
fosztotta ki kapzsi földünk,
szórta titkát szerte-szét!

Két ceruzarajz

1

Fűszálak borzolódnak
a dűlőút körül,
tárva-nyitva a múlt
bozót-kapuja.
A sötét ablak-ég
besüt mögötte.
A kerékzaj mérgét
a por fölissza.

2

Az őszi ég
hideg száját
rád tátja hirtelen.
Menekülni, érzed,
nincs erőd,
minden mozdulatod
a hátad mögé rejted.

Elromlott homokóra

Vadító csecsemőhit
ábrándos gögje hajszol,
egy lángoló oroszlán
bő sörényében alszol.

A nyitott paplanrésen
átömlő léghuzatban
távoli, láthatatlan
filozófia kattan.

Párnába fúrod arcod,
melléd fekszik az este,
elmondja, amit ébren
mondani nem lehetne.

E lassított kivégzés
borzalma meg se illet,
be kell magadat csapnod,
mást kell tudnod és hinned.

A lesipuskás velőből
a feledés golyója
szúpercegésként ömlik,
elromlott homokóra.

Útszéli ballada

Akit nehéz gyümölcsök
vélt bambasága táplál,
ott lel majd egy csütörtök
az alkonyrágta fáknál.

Míg ezt-azt összeöltök
a hűnyó napvilágnál,
puffadt pofájú, hörcsög
lombjuk arcomba hátrál.

Érzem, az önzés görbedt
hatalma kiforgatja
talpam alól a földet,
homokszemet a hangya.

Nincs gyógyulás

A határokat érthetetlen göggel
betörted, mint régen az ablakot.
A papsajt és a csalán amit fölvert,
botolva hagytad oda udvarod.

Az ablakban egy tűhegy tépte arcél
térképe kísért, nem mehetsz haza.
Kisgyerekként kitől vacogva féltél,
most mintha terád hasonlítana.

Képzeltél cifra ótörök hazát,
meg urali sötét szurdokokat,
Ázsiát, hol a szél mongol-nomád
táltosok zsolorozmáiba kap.

Arra tévelyedsz boldog-akaratlan,
merre a régi légszomj görcse húz.
A fényképező gép szemedbe kattan,
megadón tűröd, szőrehullt hiúz.

Senki semmit nem akar tudni rólad,
mögötted üszkös, poroltott utak,
mindent ismersz, de mindent csak futólag,
gyerek fővel is görbe ujjú agg.

Festéket rágsz, az alkony vacsorát ad,
lerészegedsz a végső ízekig.
Beteg a szíved és dagadt a májad,
s az orvosok is félrekezelik.

És maró gúnnyal és gyilkos lepénnyel
feléd diétás nővér szendereg.
Nincs gyógyulás, ezt már fölérted ésszel.
Önámitást kérsz tabletták helyett.

Egy tűszúrás

Egy tűszúrás a Kárpátok havában,
vonatfütty hideg cérnája mögötte.
A szélbe lobban, nem varr össze semmit,
rozsdás a tű is, vérmérgezés-görbe.

A lepedőn a műbőr szaga átüt,
a fejem nehéz, tompa, mint az ólom,
az üvegen vad fenyvesillat érzik,
torz képzetek ölében forgolódom.

Korom szítál az utazás egéből,
belepi nyitott szemem és az arcom.
Káromkodik a kalauz szlovákul,
s a szerb utasok furcsa páva-hangon.

Te már alszol, és paplanaik mélyén
a gyerekek is az otthoni házban,
elszáradt ágon ingadozó fészek,
honnan sokáig szinte ki se láttam.

Végleg eltévedt világutazóként,
mint aki soha nem lehet már otthon,
a veszély görcsét agyvelőmben érzem,
de a szavait jobb, ha ki se mondom.

Álom köz

Csúzos, öreg ház homlokára
kiült verejték, ez vagyok,
beléndek levél lobbanása,
méreggel telt sötét magok.

Mákonnyittas falusi este,
a jelszavakba varrt talány,
mely vörös betűit feledte
a fegyvergyár szürke falán.

Dongó vagyok üres üvegben
ősz végén a szőlőkarón,
kő a lekváros kenyeredben,
sivár mezőn a sárga gyom.

Lába a lesántult kutyának,
elhagyott asszony levele,
mit zokogva írt az urának
s könnyel mázolta tele.

Tócsa vagyok a patanyomban,
parázsevő táltos bele,
a világfa lehulló lombja
s gyűlölet-görbe gyökere.

Széna szín

Mint férges matrózt, öl a sűrű kétely;
a tengersótól fertőzött szakáll
torkodba mar, tudod, semmit se érsz el.
A szavak ólma homlokon talál.

Lefordulsz hát a habzó víz ölébe.
Mozog az ajkad, s nem mondja ki: vége.
Körmöd lesiklik száz hullám falán
a mindig újabb mozdulat elébe.

Odafönn felhők báránybégetése,
a nyári ég elektron-illata.
Por hömpölyög a nyáj után a rétre,
mely soha többé nem talál haza.

Beleszédülsz egy örvény vákumába,
a part üres, mint ásító torok,
érezed, piócacsók tapad a szádra
és a nyelvedre reszelős homok.

Hagymaszagú eltévelyedett táltos,
ráncos markodból hangyaboly pezseg.
Nincs több szavad az elvadult világhoz.
Arcod belepik lassan a legyek.

Bujdosó ének

Megáll velem a lángoló faló,
a nemzet nyelvet öltő délibábja.
Vizel. Alatta szénaillatú
tócsa. Felfröccsen lázas horpaszára.

Kehes szegénylegényként magam is
elfordulok egy pillanatra félre.
Aztán gyerünk! Habár a cél hamis.
Nincs ragtapasz a tegnapok sebére.

Visít a hideg, vadvizes határ,
porzik, ahogy töröm, a nád bugája.
A messzeség börtöne visszavár.
Ajtaját a nap lakatja zárja.

Két részlet egy elképzelt számvetésből

Mégegyszer hogyha bejárhatnám
az utat, mit rendelt a sorsom,
félre lökném Aladin lámpám,
a sok gátlásra nem volna gondom.
Az igazság bizonyos ponton,
a lényegtelenység határán,
akkor szűnik meg, ha kimondom,
vagy tévedésem ha belátnám.

Amennyit kellett volna, annyit
nem árthattam, ez volt a bűnöm.
Máig cipelem csalfa terhit
botorkálva sok cifra nyugón.
A leszámolást elkerülnöm
nem a jóság türelme lendít,
önzés fegyelmez, hogyha tűröm,
s a lázadás se old meg semmit.

Napkelte

Labirintus utcamélyen,
macskaszagú kapuboltban
árulják a vesztedet.
Végzetetlen pusztaságod
átugrod és itt maradsz.
Mögötted a kelő nappal
szóba senkivel se állsz.
Kalács belét majszolgotod,
márcot iszol, nincs időd.
Kövesúton lovas vágat,
söröspalack durrogás...
Éjféltájban jön a válasz.
Becsukódott a füled.
Hol csurog a mézesbödön?
Megrázod a fejedet.
Véget ér-e furcsa álmod,
soha meg nem tudhatod.

Átutazóban

A birodalom rozoga szívében,
hol a népvándorlás sivataga horkol,
kiszáradt szájjal, akár egy teve,
a kockaköves Vörös tér elébe
a metróból a fényre följutottam.
A taxihoz rendőr irányított,
gumibottal terelt a helyemre.
A csomagoktól szabadulva végre
a kopott ülés ölébe merültem.
A benzinbűzös kocsi belsejében
a kesztyűtartó fiókjába láttam:
kanál, pohár, kulacs víz volt a kincse
szegény ördögnek, majdhogynem örültem,
mikor becsapott. Hiába leplezte,
elővillant aranyló szemfoga.
Sildes sapkája ott lógott az órán,
a számokat azzal takarta el.
A határon a szakma ifjú hőse,
jó vámos Rousseau keleti utóda,
seggembe dugta a fémkeresőt.
Maradék önérzetem összetörve
halszemű gnómként vigyorgott reám,
és nem törődött bele a kudarcba:
a zsebkendőt is kibontogatta,
mohón turkált papírjaim között,
de elpocsékolt, ósdi titkaim
nem találta meg, bárhogy kutatott.

Ajtónálló

Tévedten álltam e földöntúli tájon,
mint koponyába tett szélfúttá gyertya,
vicsorgott rám az új lakótelep.
Az ablak mögött Dzsingisz kán konok,
zsírtól fénylő, csontos kobakja
szinte lángolt a nagy kultúrteremben.
Ajtónállóként én, diplomás szolga,
lesunt fejjel vigyáztam a nyugalmát.
S a porta előtt, a kopár éjszakában
orromba dőlt a régi magyar puszták
parázsló, félelemtől terhes illata.
Visongattak a lányok, meggörnyedt a banda,
mozgalmi dalok, avult slágerek
vergődtek bent a visszhangos falak közt.
A pálinka, a bor méretlen ömlött.
Itt az történik, amit én kimondok!
Az asztalt verte, mind az üvegek
felborultak. A cserepeken táncolt.
Orosz táncot. Öreg, recsegő térddel
rugtatott fönn a feldúlt asztalon,
s a gutaütés tompa jajszávára
lefordult, mint a golyóérte vad.
Bekandikált a szürkeszemű hajnal,
elszállingózott a sok részeg vendég,
a hölgykoszorú, a sunyi zenészek.
És fölvisított a mentősziréna,
az ajtószárnyak gazdátlan lobogtak.
Egyedül feküdt, kiszolgáltatottan

két posztóruhás segéd közönyének
kitárt karral a kriptahűs kövön.
Önkéntelen a veséjébe láttam,
a bosszú görcsét leégető szeszben
visszatükröző sérelmek rajára:
Most mi jövünk, most mi leszünk az Isten!
Gúny lobbant rám semmibe nyílt szeméből,
sikere titkát így vitte magával,
kapzsin, remegve, jaj, nehogy kifosszam.

Ezt a levelet nem én írtam

Ezt a levelet nem én írtam,
az utca porából kapta föl a szél,
ismerem mégis minden szavát.
Kallódó, szélbeszórt üzenete
úgy szorítja el a torkom,
mint a gyerekkori beismerések
fullasztó, forró szégyene,
hátborzongató hajnalként kereng föl,
s mint részeg nyugalma vereség
otthonosan ül le mellém a padra.
A szél a mázsás nap felé szivárogo.
Sebzett hollóként verdes fönn az égen
a gombostűvel átszúrt betűk árnya.

Egy másik ország

Egy másik Duna part
kavicsos tocsogói közt,
egy másik szigeten
egy másik szél
lidércnyomásával a mellemen
más halszag mákonyát
lélegeztem be
más ország
más kietlenségét éltem át,
más aljasságot
és más közönyt
más jószágot viseltem el,
nem azt, mely átkarolt
minden más volt,
idegen, újszerű
a kátrányos ladik
bársonyos kotyogása a láncon,
a rozsdás lakat
ahogy a korhadt cölöphöz verődött
és a vérszag,
a nádas,
melyben a gyilkosok
kiugrálva a tankjaikból
élve lobbantak el.
Egy másik jajgatás
sajgott az őszi szélben,
nem az, mely hallhatóan
a tudás felszínén gyűrűt se vetve
mögöttük elmerült.

Véletlenül

Nem én vagyok,
erre ébredtem,
ahogy a kőszínű álom
véget nem érő közönyét
az első napsugár
föltépni kényszerült.
Könnyedén léptem át,
mintha egy gyűrött ruha
ráncai simultak volna el,
véletlenül
egy más világba.
Új mozdulatok, új szokás,
ezt képzeltem,
de régi volt itt minden,
szakadt, öreg,
akárcsak én
aki fiatalnak képzeltem magam.
Kortalanul és boldogan
hevertem
az évezredek szíttá fövenyen,
s annyira egyedül,
amennyire csak engedte
a szemérem.

Végül

A hóvirágos éjszakát kitárom.
Egyetlen lendület és vége van.
Aki túlröpült hetedhét határon,
gubbasztok csöndben egyesegy magam.

Olyan mélyen és olyan sűrű csöndben,
amely talán a változás maga.
A boldog semmi lecsap, tovaröppen,
mint a fecske, ha vizet ér hasa.

Látom is, nem is, ahova jutottam:
kénköves erdő, ringó, ősi láp.
Szemembe lidérccláng világa lobban,
pengeként metszi fel a föld hasát.

Elveszett motívum

Az Isten akkor van veled,
amikor megtámad a csönd.
Bizonytalan lesz a neved,
mi van lent és mi fönt.

Mikor szinte nem létezel,
szétroncsol a világ.
Azt képezed, hogy fölemel,
s hogy nem bírod tovább.

Oldódj bele a semmibe,
habzsold a múlás ízeit!
Ahogy eszelőst a hite,
bűnöst a bűne boldogít.

Kárhozat ez, vagy irgalom,
a csönd nem válaszol.
Súlyos teher, mint a vagyon,
de könnyen elszáll, mint a por.

Egyre megy, hiszel, nem hiszel,
más léptékkal mér az idő,
nem tesz kivételt senkivel,
s oly érzéketlen, mint a kő.

Kezedre tévedt furcsa kéz,
mázsás érintés bársonya,
egy szem, amely szemedbe néz,
mintha nem nézne sehova.

Ez volt az, ami megtalált,
e bensődbe zárt sivatag,
ezer határ amit lezárt
a végtelen leple alatt.

A puszta mélyén

Sötéten sajgó ákombákom
rajzolódt ki homlokomra,
nyilallt keresztül a világon,
mint népvándorlás űzte horda.

A puszta mélyén, hol az alkony
parázsba fulladt álmat rágcsál,
kivert macskaként meghúzódok,
szememben bosszú öble sárgáll.

A tettesek menekülőben,
átcsörtettek árkon, bozóton,
ki a gatzettet fölfedeztem,
nekem kell érte meglakolnom.

Titkos ország

Kövér tankoktól rázkódott az asztal
s az üveglap egy ördöglepke-szárnyon.
Majd láthatatlan szédülés vigasztal,
a nyitját szántszándékkal nem találom.

Innen jövök. Hátam mögött a város
kialvatlan kedélyű lobbanása.
Látszatra minden egyszerű, világos,
de nem marad meg kő kövön utána.

Íz, illat, szín semmit nem félcel egybe,
más, érthetetlen titkok terve munkál.
Szétszivarog a ciánízű este.
Döglött fecskék az életvize kútnál.

Amire készültem, most már hiába.
Talán jobb is, ha nem válik valóra.
Rászoktattam magam a hallgatásra,
gyűrött papírra, hideg altatóra.

Nem kérek a megértő szájalomból,
nyelvet nyújtva, jaj, sajnáljuk, ne mondják!
Az áldozat mért kelne föl a porból,
hogy vadállat harapja el a torkát?

Bármi történt, semmiből nem tanultam,
kényeztettem, aki belém rúg százszor.
Ha becsapott is, én érte rajongtam,
ő megérezte, s ellökött magától.

Reszket a térdem, a szemem behúnyom,
orromba szökik kámforízű lénye,
Petőfi-dalként szól egy kocsmahúron,
s mint nyílvesző süpped el a sötétbe.

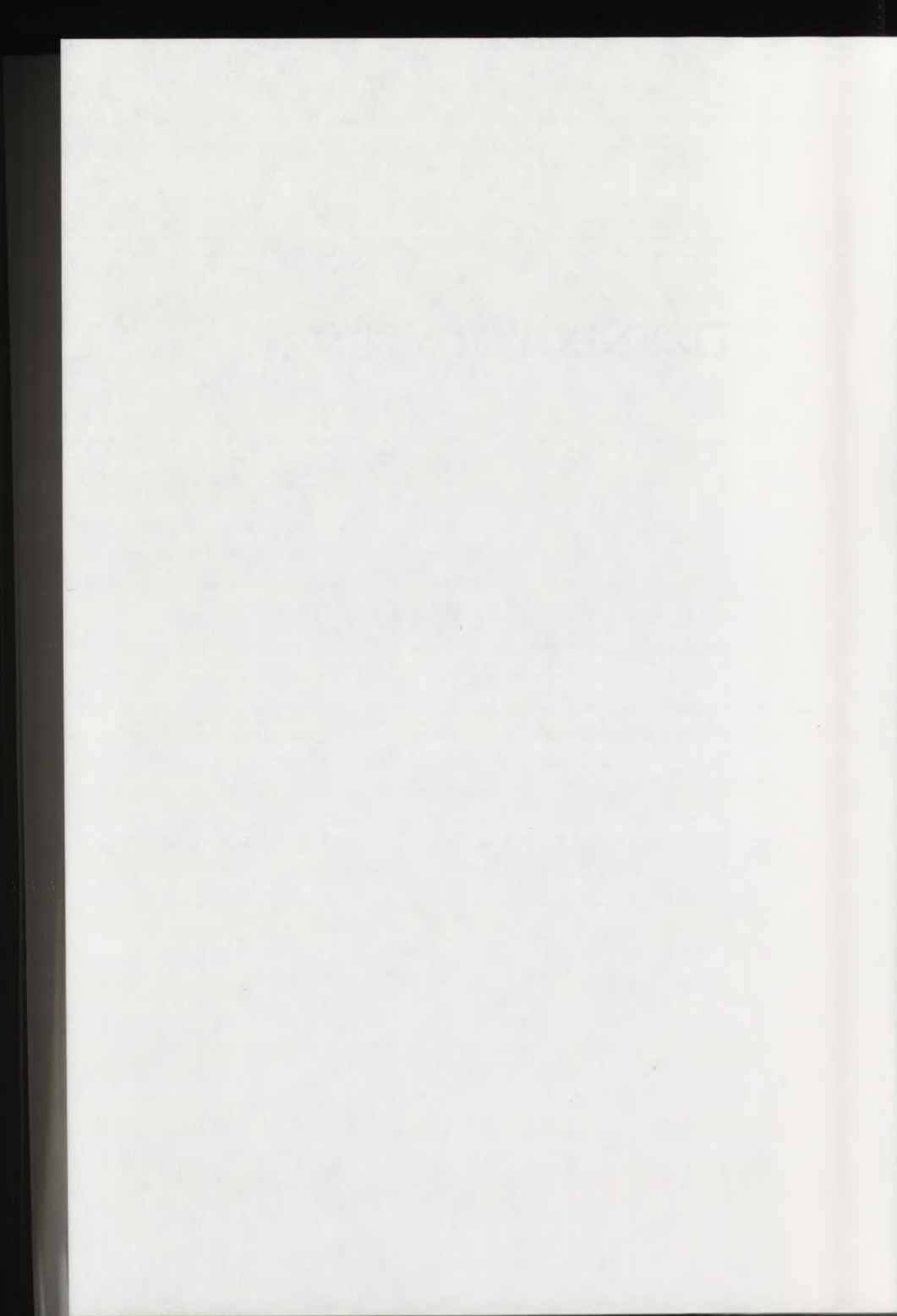
Vissza mindent

Paraszat két pofára zabál a borzas sárga,
folyóhab nyalja szőrét, nincs rajta zabla, patkó.
Rugdaló csődörökkel elbír a tétlen álom.
Mit bőrom elpalástol, belülről visszabukkan:
a bomló útkanyarban, kilenc szerpentin alján
eltűnnek mind a dombok, a szálla-rajzú erdők,
az ásító sötétbe gomolygó nyírfa-füst mar.
Hiába indultam el, nem érek oda úgyse,
hol nap-hold járja lombját az égig érő fának.

Ha megremeg a dob-bőr, mint hogyha bögöly csípné,
nem tudok róla semmit, rábízom magam mégis.
A szemem oda fordul a ráncos, öreg arcra,
kilenc lombtólte ágnak rejtjelét aki hordja:
a legvénebb apának is megismeri apját,
a szélnek, a folyónak is meghallja a hangját.
Túl messziről beszél föl, sötét telefon-kútból:
forgasd, mer' mögpenészlik, gyerünk gyerök, a szénát.
A szavakban csalódtam, s már mélyebbre se vágyom.

Hátat fordítok inkább, nem érdemelném úgyse,
hogy a föld alvilági dobaját visszahalljam.
Jobb, hogyha csönd emészti a test, a lélek mocskát.
Mit zsugorgattam, végül az álmos tűzbe hullik,
magam is elmerülök ugyanabba a sárba,
hol kerülgettem régen sok napsütötte tócsát.
Idegenként kopogtatsz a kilencszárnyú ajtón:
a tudás felszínétől le az utolsó sejtig
a legtisztább titokról mindenki maga hallgat.

TIZENEGY TÖRTÉNET

Utolsó találkozás

Az emeleti padló, az egész fagaléria megrecsegett. Szűrógott a gerendákban, a lépcső deszkáiban, a korlátot tartó esztergált bábukban, mindenütt. Az eresztékek száradás tágitotta hézagaiban ugrásra készen ült meg a por. Az a sok apró változás, amit az idő okoz, mintha fönnakadt volna a fa rostjain, egy-egy csomó gátján. Amikor aztán mégis elszabadult, harsány vendégseregként verte föl a szobát. A nem-történés rejtett és alattomos valójára figyelmeztettek ezek a föl-fölhullámzó, el-elapadó zajok, titkuk ott kísértett a fedésre kárhozottatott tárgyak sorsa mélyén.

Álmos süllýedés sodort valami felé, s olyan akadálytalanul, hogy már-már kénytelen voltál boldognak érezni magadat. Szeretnél volna mélyet lélegezni, betelni a gyerekkor percegő sarjúillatával. Rejtett, megnevezhetetlen tiltás, aminek a lényegét nem ismerheted meg soha, tartott vissza. És akkor hirtelen megtaláltad a helyedet egy szoba eddig idegennek mutatkozó tárgyai között. Amit annyi évig hiába kerestél, az most egyszerre gyűlt köréd, és te boldogan adtad át magad e csalékony ízű rabszolgaságnak.

A szemed csukva, a füledben halk zsongás fészkel, az egyensúly érzése elhagyott. Hol a lélegzet árapálya? Virágzó, méhektől boldog gyümölcsös alján ülsz, valamiféle álmatag zuhanás ölében, amely, jól tudod, elpusztít végül. Mégsem próbálsz szabadulni. Hegyre föl, völgybe le visz az utad. Bizakodás nélkül vágtál neki, csalódottan viseled mégis. Egyetlen véget-nem-érő lüktetés fonálán függsz. Nem tudsz, de nem is akarsz tudni róla, ki tépi el.

Arckép háttérrel

(Határ Győzőnek levél helyett 1971-ből)

Fekete angol kabátban, fején puhakalap, esernyővel a kezében Próteusz siet át az angol ég alatt. Nyitott ing, bujdosó kuruc bajsza, csapongó európai tudás... Így űzi tovább alakváltozásait egészen a föl nem ismerhetőségig. Tudom, hogy ugyanaz a hang, de ahonnan fölhangzik, a legváltozatosabb helyszínek, ének. Egészen talán egyik sem körvonalazható. Mássá válik már a kibontakozás pillanatában. És elfelejtem, ki volt. Elfeledtetni igyekszik maga is. A változékony-ság tragikomikus íze ragad csak itt meg ott, a hült helyeken, ahol pedig mindenütt jelen kéne lennie.

Nem mondanám, hogy a kitagadottság alakította ilyen-né, de értelmet a kettő ad egymásnak, a próteuszi jelleg a kitagadottságnak, a kitagadottság a próteuszi jellegnek. A léhaság leghalványabb gyanúja se illetheti ezt az ezer felé egyszerre eltűnő ént. Valódi tragédia árnyéka húzódik a mutatóványok mögött. A szónak, aminek megmentéséért mindez történik, kellene elveszítenie önmagát ahhoz, hogy a mutatóvány sikerüljön.

Csakis a menekülés, az állandó mássá válás lázában születnek ennyire magyarnak a szavak, ott, ahol megtévesztésül se hiteget a biztonság látszata. Mélyebb rétegeit a nyelvnek aligha idézte meg magyar költő valaha. A szavak évszázadokig, évezredekig s még annál is tovább érő hajszálgökyökérrendszerén át az idő egyszerre mitikus s köznapi pezsgése elborít minket is. Zsoltárhangba bújtatott sámanmormolás, és mégis jelen idő. Vagy talán túlságosan is jövő? Itt van. Megszólal. Miről beszél, s kinek? A költő helyett maga

a nyelv vall szint mindenek előtti ízeket ontva föl, összetörve a nyűgös tegnapi formát. Mire ráismersz, már nem az, amire ráismerni véltél.

Ez a magát eláruló, közben egyre újrateremtő Próteusz a magyar nyelv. Talán amikor menekülne magyarságától, akkor leginkább egy vele. S aki e nyelvet szolgálja, vallatja, a költő ott rejtőzik az örökzöld dombok hajlatában, ráborul a bő angol kabát, a megbízhatatlan londoni ég. Eltakarja? A kultúra, aminek áramával küzd, messze van tőle, csupán a sejtjei, az eszmélete mélyén.

Éjszakai megálló

A megálló tele van emberekkel, mégse mersz megszólítani senkit. A tartásuk, az arcuk pergamenszerű nyugalma rettent vissza. Nem érted, miért hallgatnak ilyen megátalkodottan. Az autóbushoz, amire vársz, már fél órája el kellett volna indulnia, de még meg se érkezett. A jelek szerint ez nem lehet túl ritka jelenség erre felé, mert rajtad kívül senkinek se tűnik fel. Arra gondolsz, talán elvétetted a menetrendet, lekésted a járatot. A pályaudvar mögötti vásártéren parkoló üres kocsik körül kóvályogsz. Minden csupa por.

A kisváros mozdulatlanul lapul a tojássárga délutáni fényben. Megadása a csontodig hatol. A háborítatlan csöndben fölérzik a vásártér valamikori lótrágya- és tehéntrágyaszaga. Más semmi. Egy kopott cukrászda elfüggönyözött ab-

lakára látsz. Fiatalok vágnak át a téren az állomásról jövet. Az utat nézik. A kimarjult kövezet repedéseit. Hallgatnak. Traktor döcög félelmes lassúsággal. A kastélypark fái kihajlanak az útra.

Olyan fáradt vagy, hogy szinte nem tudsz magadról. Váratlanul kapott el ez az érzés. Előre nyaklik a fejed, pedig nem alszol, a tájat nézed. Minden baljós előjel ellenére mégiscsak utazol. A fennsík dajkálta színek áttetszőek, üvegtiszták, akkor is, ha csak az álmatlanság sugallja mindezt. A kocsipadlóján éktelenkedő hasadékokon látod a rohanó utat, miközben vastag gomolyokban tülekszik befelé a por.

A fényszóró a sötétség gyomrába vág. Észrevétlen sötétedett be. Az út hepehupái, néhány csenevész bokor, fa. Mögöttük a kerítések, a házak, a gémeskút egy valószínűtlen színdarab színüket vesztett papírdíszletei. A kocsidurván, bömbölve kanyarog közöttük, rázza őket, majd eltűnik. Az éjszaka hideg és barátságtalan, akár egy óriási csapda.

Keresztúton

Ebbe a jelentéktelen pillanat-töredékbe is mi minden belefér: az elhanyagolt domboldal, a lent morajló város, az idáig fölvergő füst, a szélben kavargó homokszemek, a kerítés meleg, gyíkok lakta közugai s a belőlük kicsapó csalán és lapu, a terméketlenné fakított talaj lejtése, az út, amelyen jársz, ahol járnod kellene. A szeszélyes figyelem sokkal több apróságot kerül el méltatlanul, mint amennyit ugyanígy megjegyez.

Rabság és szabadság határán, elhatározás és tétovázás között lebegsz. Minden arra ösztönöz, őrizd meg, vedd meg minden áron maradék jogaidat, mégse teszel meg érte semmit. Amikor menned kéne, maradsz, amikor maradnod, távozol, nem mérlegelsz. Egy lehulló levél zaja, a cipőd moccanása, gyík cikkanása a kövek között elég, hogy összeomoljon minden. Látod, amit eddig nem láttál, fölismered ellenségedet, a veszély forrását önmagadban.

Kerekeskút

Parázna sötét zajok az istálló felől, bagoly huhog a pajtaszegleten, a régi téglafal résein omladás pereg. Hangyák cipelik morzsáit az álmatag napon. Hát erre gondolok, meg arra, mit keresek itt? Lassan hűl ki a föld, elreszeli a sugárkat az alkony ráspolya. Megdermed a katáng, a vadbürok, az útilapu. A sok fölös találkozás estére kelve mind elül, méh, dongó, darázs, bögöly, légy nem neszez, nem kell már félni, egyetlen árva szó, egyetlen kóbor moccanás sehol.

Kiloccsan a víz, kenyér esik le, földül a leves és sisetregve a tűz is válaszol, öntöttvas karikái felpeszegnek, alatta macskagombóc pihen a párolgó hasábokon, tarkón aggódó nagyszülő legyint. Kutatnám, mi maradt még a mellényzseb legmélyiben, miféle óvilági jel a dohányságított körmök tövében, az ujjbögökben. Párolgó, hagymaszítt sötét matat a vacsora fölött, a parázs krumpli enyhén, a savanyú kerti bor tócsáiban. Félve kaptatok a reggel-korty felé, a kéz hol kézhez ér. A legrégebbi mozdulat önnön határán imbolyog. Ne-

héz, álmogyalulta part mögé merül a sápadt kőkereszt, vízilat fátyolába. Vagy véletlen ez is, akár egy szoknyalebbenés, alma kásás húsába fúlt fogvászó hersenés? A keményített lepedő alatt friss szalmazsák dagad, dől belőle a nyári sűrű csönd.

A tájszólás láza fűtötte homlokom. Azóta várni kell, sietni nem szabad, magányos hangszalag pereg a vég felé, lejárt, már nincs rajta egykor mit jól tudott. Bugyborgó nevetés, harákolás metszette félszavak. A szemekbe ha belátni is még, zúztepte téli ablakon, szinte már semmi nem lobog. A keszkenő alatt orvosság-szag tüzel, nem a fejés-meleg öröme párolog. A műhelyben hajlongó árnyalak széngázos baja nincs sehol. A repecskes marok a meggyűlött rögökbe váratlan hittel visszamarkolt. Egyre súlyosabb koloncként vonszolom magam a bútorzajon át egy másik nemtudás felé, míg föl nem kapja a szél a lábnyomom.

Belep mindent a por, gőgösen új zugokat teremt, új tyúkkaparta bokrok alját, napverte rézsüt, hol más hever, mást karol át a bűnös megszokás. Locska réti víz szivárog boldogan a löszfalak tövén, a csicsókaföldeken, a bodzabokrok alján, a csordajárás helyén. Sulymot és békalencsét himbál barna tükre, mintha az ég lötyögne a kenderáztató korhadásbűziben. Többet belé se nézz, magadba-másba, nincs ahol keresd a máskor-ízeket, a nemvolt meghittség közléről párolgó kátrányos balzsamát, meztéláb ujjad közt a tehén-szar meleg, vulkánként feltörő fekete-zöld sarát.

Hihetetlen út

Az emberben egy egész farka tudatlan és elkeseredett farkas lakik. Bezárva, sötétben élnek ezek a farkasok, és csak ritkán mutatják ki a foguk fehérjét, eresztik szélnek a hangjukat. Kordában tartani, legyőzni, végleg a helyükre parancsolni őket, ezt be kell látnunk ennyi évezredes tévelygés után, lehetetlen.

Egyedül maradvá egy-egy ritka, álomba zuhanni látszó pillanat peremén, elkap a félsz. A gyerekkori komlóillatú mélység párállik arcodba, az örvény gyalulta löszpart alján, a keserűlapu húsos levelei alatt békák unatognak, kitárja szárnyát a vércse, majd sötét kőként zuhan feléd.

Az esti falu lázálmos békéje elhagyott, nem akarok rátálni egykori önmagamra, a távoli, cigánykóró illatú rétre, izzadt csatangolásunk menhelyeire. Mintha régről ismernék egymást, bizalmasan érinti meg a távozás a vállamat. A végtelen vándorút, amelynek mágnes-völgye sötét vákumában forgatott, eltaszít.

Rejtekhely

Gondolkodni bármilyen helyzetben lehet, de nem biztos, hogy érdemes. Az igazság ördögi praktikákra képes. Távolodj el tőle, fordulj másfele! A túlélés lehetőségei egyre szűkösebbek. A kényelem hagy kívánnivalót maga után, de a kilátás kárpótol mindenért. Zuhog a napsütés a parkok, a házsorok között. Vagy eső vakmerő bogárfénye.

Nem tartom olyan sokra magamat, hogy szegyenkeznék miatta. Legalább marad esély holnapra is, ahol majd, ezt képzelem, könnyedén megteszem, amire ma képtelen vagyok. Lemegy a nap. Azt mondják, este van. Szinte kibíratlanul nehéz. Minél jobban magamra hagyatkozom, annál jobban eltévedek. Örömmel tölt el, mint holmi fölfedezés.

Becsukom a szemem, és többé nem álmodom.

Hajtűkanyar

Van-e út, ami oda vezet, ahova vezetnie kellene, ahova mindenkinek ellenére egyszer talán mégiscsak elvetődöm? Vétkes könnyelműség vigasztal. Elvesztettem a tisztánlátás képességét, az olcsó szerepek szédülete hiába émelyít meg, nincs orvosság önkényük ellen. A gyógyulás képzete csak ábránd. Azt hittem, kívül állok, kívül mindenben, s most hogyan viseljem el tévedésemet?

A bizonytalanul sarjadó búza az egész óriás mezőt elönti. Zölden és kétségbeesve. A kötelesség köznapi szűkössége s a brutális határtalan ugyanúgy terrorizál. Az élet egyféleképpen élhető át, ahogyan megtörténik. Próbálok örülni neki, ha csupa kudarc, ha minden erőfeszitésem zsákutcába vezet, ha semmi nem folytatható belőle, akkor is.

Belső tükör

Lemondóan másikat választ akarsz. Az akarat megbélyegez. Tudod, látod és nem érted. Közben lázasan keresed ugyanazt. A belső tükrök egy eltévedt tekintet tánctermeiben égne. Kígyómarás érzete. A bőr habzó pírja. Méhek falánk sava. Gyógyít és gyilkol. Ugyanaz az érzés éget meg, ha nem sajnálsz közel kerülni, félénkséged ha nem sajnálsz másokra hagyni. Aki óvatos, ugyanúgy elbukik, mint aki vakmerőn maga hívja a végzetét, se nem bölcsebben, se nem ostobábban.

Báb-sötét

Lehajtom a fejem. A szégyen s a megadás egyformán erre készített. Nem nézek se jobbra, se balra, csupán a föld rejtélyes felszínét figyelem, a söprődő, szélbe kapaszkodó papírcsomókat, a homok finom, kegyetlen lomhaságát, ahogy föllobban, útra kel s pihenni leül az árok mélyibe, a kéreg ragyáiba...

Ne félj, súgja egy lidérces hang, amely onnan setteng elő, ahol a fekete salak elszínezi a talaj szőkeségét. Pár hideg cseppet mázsol arcomba a borús tavaszi szél, s megszólal megint ugyanaz a hang. Együtt siratjuk a vágató pusztá földjét, együtt a széllal, amely kőarcot mar, egy másik arcot arcom helyett a porló, homokszín fénybe.

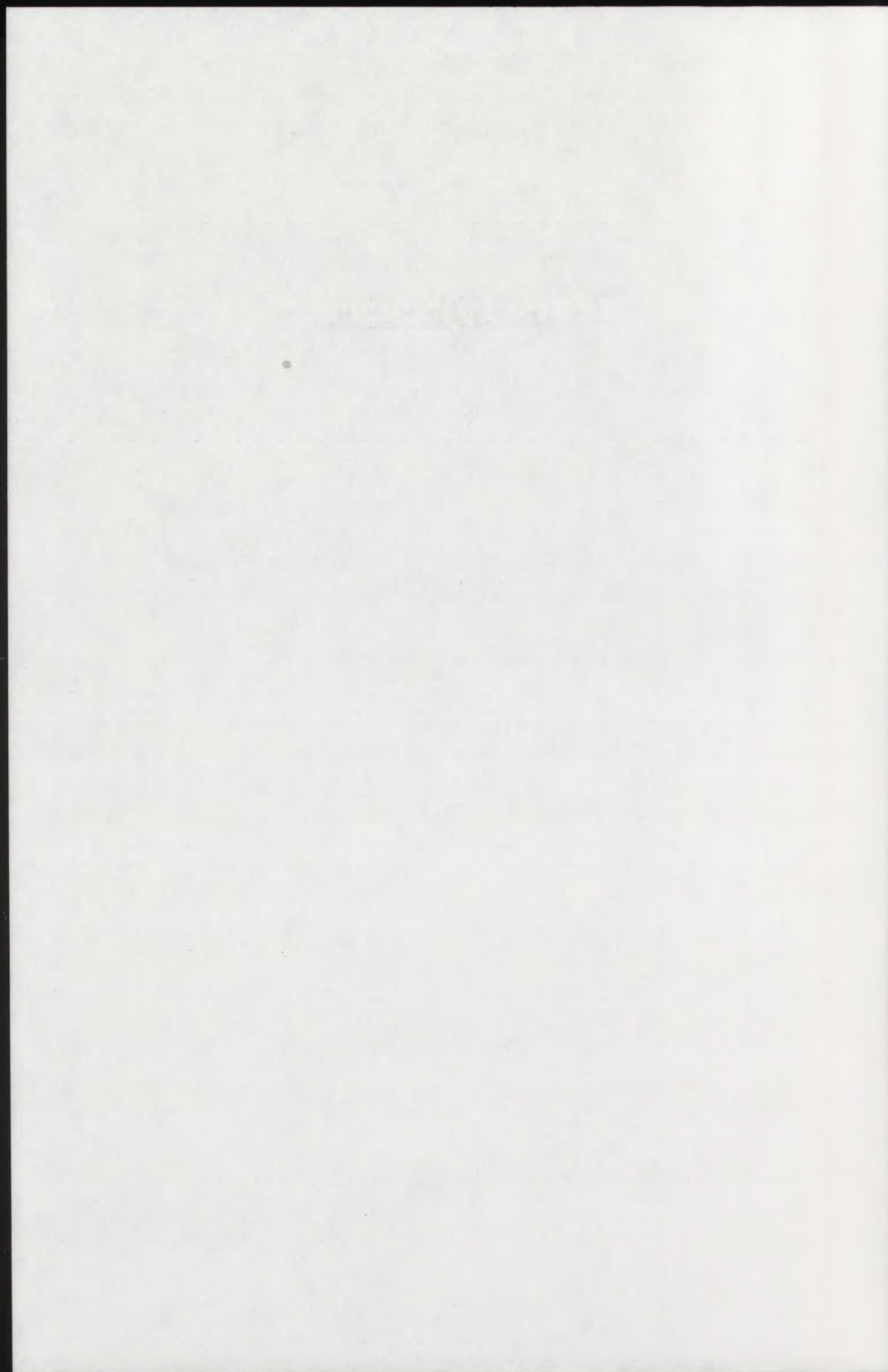
Váratlan öröm

Pusztaság, romok, akácgallyak egy régi délidő lencséje mélyén. Aztán sehol semmi. Ismeretlen tárgyak rohannak el mellettem. Cselvetés áldozata vagyok. Fölfedezem egy élmény nyomát, amihez nincs közöm, ami mással kapcsol össze, nem azzal, amivel szeretném.

Egy történetet akartam elmondani, egy történetet, amely fölmentene, de amely nem létezik. Az álom mindent jóra fordít, habár nem várom tőle. Keserű szájjal ébredek, agyamban a kijózanodás üressége lángol. Az újságok szerint a telepátia elmoshatatlan közel hozza, ami távol van. Váratlanul érhet csak öröm, akár a talált tárgyak osztályán, turkálva az elhagyott kulcscsomók között.

Kilépni az érzetek köréből semmi értelme, ez foglal le mégis. Tűrhetetlenül sokáig bíbelődöm vele. Akármit teszek, az elvétett szándék, tudom, utólag kérdőre von. Megbékéltem a vesztes tudatával. A veszély érzete abban a pillanatban kezd elhatalmasodni rajtam, amikor próbálom megtisztítani magamat tőle.

TÖREDÉKEK

Istenem

Most, hogy már visszaadtam
az elfogadhatatlan
fájdalom perceit,
arcod megnyugszik lassan
bennem és elveszít.

Eső

Hallom a semmibevesző
vad zuhogást az éjszaka
időtlen ablaka alatt.

Fehéren omlik le körém
a reggel szobra, az eső.

Kék drágakő

Kék drágakő halottas ágya.
Pao Jü hallgat, vár velem.
Számban még szavainak mása.
Feléje nyújtom a kezem.

Törékeny csont pereg a sárba.
A bőr váratlan fölszakad.
Már nem kapsz oda, hogy ne lássa
senki. Már nem vagy önmagad.

Emlékezet

Hamuból született évek: hókuszt-pókusz,
fehér pókhálót sző körém a nap.
Hébe-hóba föltámad a szél,
végigsöpör az erkélytartó kőatlaszok arcán,
meg az arcomon. Susog
a ritkán virágzó oleander.
A párkányon szélborzolta tollal
táncolnak az ijedt galambok.

Tájkép a gyerekkorból

Hajában kígyó kevereg,
melle közt bő kanális illat,
cigánykóró ízzel nevet,
egy régi-régi csillag.

Déméter

Megtérít, ami mást elűz.
Déméter, fürösztő anyám,
hirtelen kezded, mint a tűz,
úgy kap romló testem után.

Három

Gyermek voltam,
elképzeltem,
így lesz:

huszár leszek,
lányt rabolok;
végül

kalmár lettem,
és túladtam
rajta.

Kettős hangzat

Itt a röpülés
vásott foga:

evvel esznek
az ifjak, evvel.

Ott a zuhanás
sűrű éje:

abból isznak
a vének, abból.

Orfeusz

Süt a nap
és pereg az orsó.
Körbe jár a folyosók szála.
Az ajtó mögött
Orfeusz hallgat.

Jó volna

Jó volna, hogyha látnál,
mikor nem vagy velem,
hol járok, mit csinálok,
csak holnaptól a régi
kudarokat a szégyent
előbb feledjük el.

Üdvözet

Egy szép napon
megjövök Bokharából,
hozok egy szőnyeget neked,
s egy régi-régi könyvet,
amelyből
hangyák másznak elő
arab betűk helyett.

Jelenet

Hüm Hüm király
lába előtt
bokázó
udvaroncok.

Fehér éjszakák

Megállok. Nincs tovább.
Kabátom is üres.

A fehér éjszakában
föltámadó szelek

egyetlen lebbenéssel
föliszák mindenem.

Kereszteződés

Emelkedhetsz
ahova senki már,
és süllyedhetsz,
ahova senki még.

Lehel kürtje

HORN
ivory
provincial byzantine (Hungary?)
11 th or 12 th century

A világhódítás titka

Ami birodalmaknak
évezredekén át nem sikerült,

egyetlen játék
máról-holnapra véghez viszi.

Két változat

1

Ha tudom, nem jól tudom,
ha nem tudom, jól tudom.

2

Vagy nem tudom, hogy tudom,
vagy tudom, hogy nem tudom.

Egy kis madártan

Azt mondják,
a cinke hasznos madár,
de kérdezd meg ugyanerről
a férget.

Következtetés

Az egyik repülőgép elmarad a másiktól,
ez a repülőgép lassúbb a másiknál.

Az egyik csiga elhagyja a másikat,
ez a csiga gyorsabb a másiknál.

Vannak tehát lassú repülőgépek és gyors csigák.

Közmondás analógia

Élni a bűnös sem áttal,
meghalni a hősnak is elég.

Álomország

Az ébredés különös Ázsiája.
Ingertelenné mélyülő szavak.
A térkép betűi, mint a hangyák.

Önarckép 1968-ból

Láncon a posztószürke város elővezet.
Még az esedékes fölfordulás előtt.
Ugy a harmincadik felé, ahogy vagyok.

Gyermekjáték

- Minek ez a reggel?
- Kést élezeni.

- Minek ez a kés?
- Nyársat faragni.

- Minek ez a nyárs?
- Lenyelni.

Önvédelem

Éveken át tanultam,
hogyan kell védekezni
kés, rúgás, ütés ellen,
s nem lett szükség e tudományra.
A barátot támadónak véltem,
s a támadót barátnak,
mindig valami másra vártam.

Don Quijote

E don Quijote jelmezt
ki ölti föl, ki veti le,
ha mégis volna mért?

Ki fogja a kardot,
a lándzsát és a pajzsot,
ha mégsem egy bohóc?

Másfelől

Szemüveglóriában
a rubrikák
fölött
hogya
meggondolás
tárgyává
tehetnénk

amit
egyébként
másutt
már elkövettünk,
nem követnénk el
semmit,
azt hiszem.

Örülj, hogy élsz!

Szipirtyó torkú ősök
mindegy, mit akartak,

hólyag lelkű utódok
mindegy, mit remélnek,

a múltnak vége van,
a jövővel ne törődj,

örülj, hogy élsz –
késsel a torkodon!

Ne csodálkozz!

Ha betaposnak a sárba,
állj föl mosolyogva,
és nyújtsd a kezedet,

de ne higgy a mosolynak,
amivel elfogadják
feltámadásodat!

Az utcán

Ennyi emberrel találkozni,
és elmenni valamennyi mellett,
eggyel se veszni össze,
eggyel se barátkozni,
csaknem lehetetlen,
és megtörténik mégis,
ha kell, akár naponta többször.

Igeidők

Születni volt remény,
élni is van remény,
és lesz a pusztulásra.

Az önismeret korlátai

Ha magadba nézel,
másokra ismersz,
ha másokat figyelsz,
elveszted magadat.

Szemfényvesztés

A leghosszabb élet is
csak egy töredéke az egésznek,
de már a legrövidebben is
ott van az egész.

Öreg gyümölcsös

Egy fa lábánál ülök,
összeség fölöttem
az öreg gyümölcsös,
darázsnyelven
a meggy s a körtefák...
Alattam a föld,
fölöttem az ég,
mintha ugyanegy ítéletre várnánk.

Egyszerűsítés

Megosztva kell kiállni
az együtt is reménytelent.

Egy önarckép részletei

Egyedül jövök az úton
szembe
önmagammal.

★

Az éjszaka
megrázza sörényét,
és felfalja a napot.

★

Szemembe húzom
kalapomat – az eget,
s elalszom.

Találkozás

Előttem állsz,
mintha itt se volnál.

Szólok hozzád,
mintha nem te volnál.

Nem talállak,
mintha velem volnál.

Vállamon a kártyavár pora

Vállamon a kártyavár pora,
de már egy másik földön állok.

Jöhettem volna más országon át,
volnék, ki nem vagyok.

E kiszolgáltatott helyzetben,
ha lehet élni, beszélni minek?

Tanulság nélkül

A történelem lábát
bennem törölte meg,
de gyalázatom nem fájt
végül is senkinek.

Magyarok

E konok nyelvet
kevesen beszéljük,
de ahhoz mégis
túl sokan,
hogy értsük egymást.

Életjel

Én élek itt, és nem más,
ezen a szűk helyen,
amit kiérdemeltem,
ahonnan valakit kiszorítottam,
aki előttem élt,
s ahonnan majd
kiszorít engem is valaki.

Egy mondat

Mint ez a szélre sodort, e megalázott nép,
élni akartam csak, és így pusztulok el.

Telefonüzenet

Ön herceg volt, tán Mantovában,
én az vagyok csak, aki voltam,
sajnos nem egészen hibátlan.
Találkozunk majd a pokolban.

Nem kéne többé

Az ember mindent jéghidegnek érez.
Hol a gyerekkor sárga homokpartja?
Visszatörpülsz egy szalmaszál tövéhez.
Nem kéne többé gondolnod magadra.

Rákóczi érem

Aludtam puszta földön,
deres domb oldalán,
köd-prémes hideg ködmön
rongya volt a hazám.

Jaj, meddig bujdosom még,
a nap fehér, hideg
Rákóczi-érme meddig
húzza le zsebemet!

Fényévnnyi messze

Verebek csivognak, az óra csendbe' jár,
a falon képek a megállt időben,
ott van a légpuskás, kegyetlen ifjúság
fényévnnyi messze távolodva tőlem,
s a mohos udvaron, a diófák alatt
komótos foltokban táncol tovább a nap.

Vége van

Beleláltál, hát vége van
a legutolsó napnak,
gyerekként nem örülhetsz
soha többé magadnak.

Hidegen, vakon néz le rád,
nem tud semmit se rólad,
mostohán tapasztja be szád
tenyerével a holnap.

Tibet

Érzed, Tibet viharbölcsője renget
a ritka-kék üvegharang alatt,
egy túlfeszített húr elpattan benned,
s a sárga láng fölmetszi a hasad.

Sötétkamra

Sátán belében tekergő utak,
a négykézlábon eltöltött idő
rémülten ásít, mint a kályhacső,
vár, mint kotlós lyukas kosár alatt,

várja, repedt csöndjéből mi fakad,
kéz, láb, arc hogyan kaparász elő.
Nem ismered fel, bár tudod, hogy ő,
zárként kattant a negatív tudat.

Elmaradt találkozás

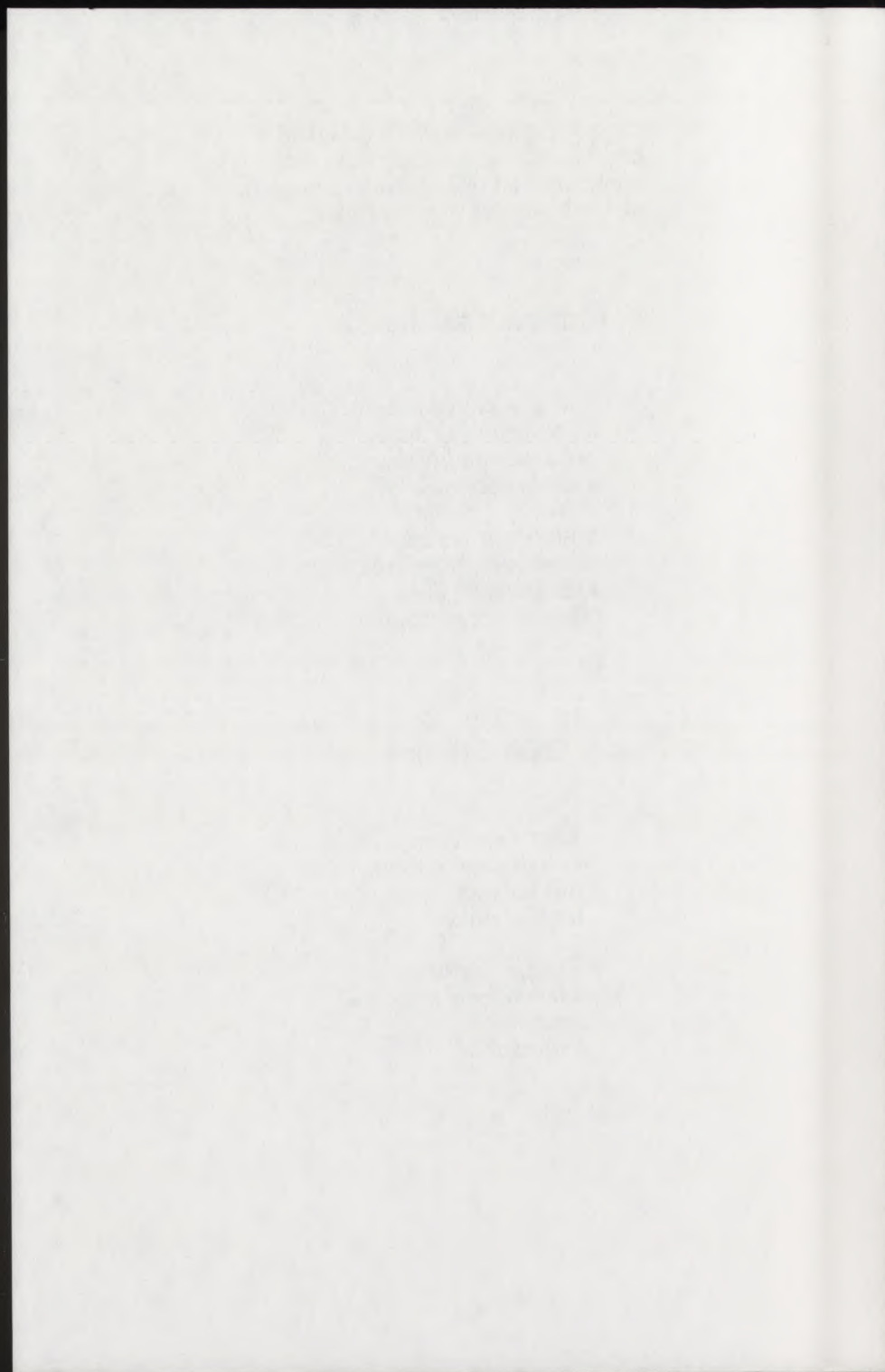
Hol a békazöld kőbolt,
a kecskehólyag árny,
hol a vibráló hőfolt,
a ciroksöprű szárny?

Sosem volt utazások
ruhámat összegyűrték,
a tér közepén állok
rágva egy régi zsömlét.

Két égbolt

Ülsz a sötétben,
és hallgatod ébren,
mit kotyog
lenn a ladik.

Visszasötétlik
a távoli égig
szemedet
ha lecsukod.

ELHALLGATOTT ÁLMOK

THE HISTORY OF THE CITY OF BOSTON

FROM THE FIRST SETTLEMENT TO THE PRESENT TIME
BY
JOSEPH NEALE

VOLUME I
FROM THE FIRST SETTLEMENT TO THE YEAR 1700

BOSTON
PUBLISHED BY
JOSEPH NEALE

1851

PRINTED BY
JOSEPH NEALE

1851

BOSTON

1851

1851

A Szarka város

1

Ki áll meg itt
a házak előtt,
ki áll meg?
A szél.
Léceket nyíkkat
a Szarka város
csőröktől viharos
utcáin
a szél.

Hajhó, ihaj,
hóha, hahó!
Esőt, jeget
ás a manó,
küszöb előtt
róka, kutya.

Csönd van.
Meneküléseink éve
s a visszatérés agóniája
a kövek között,
fehér márga
és szürke bazalt,
forrásvidéke
megkínzott szavainknak.
Csönd van.

Indul a szél,
döccen a szán.
Hajhó, ihaj,
hóha, hahó!
Derékig ér,
süpped a hó,
ropog a szán.
Hajhó, ihaj,
hóha, hahó!

Csillagos homlokú lovak,
kesely, fekete, sárga
gőzölnek, imbolyognak előttünk,
faruk himbál, dülöng a szán,
ihaj, a lúgmart ég alatt,
a Szarka város
csőröktől viharos
utcáin
a szélben.

Kovácsoltvas színű,
kő súlyú, kőgyorsaságú
csőrök örvénylenek,
és védtelen fiókák csőre
az éhség golyójától ütötteen,
kénsárgán, vértől hólyagosan.

Zúg az örvény velük.

S velünk
az utazás örvénye,
a lélegzet őrülete.
Ez az az elragadó téli óra!

Kitép a város forgatagából.
Egy percre csak.
Csak egy
percre.
Egy
perc.

2

Hol vagyunk hát?

A csiga háza,
a teknőc fekete pajzsa,
pajzstetvek olajzöld pajzsa:
a védekezés
és a támadás
mészkővé fagyott örülete
mindenütt.

Lángként lobogó kezek,
tiltakozó kezek
a lecsattanó
csőrök előtt.

Vergődő,
kétségbeesett lobogásuk,
akár az elhaló tűz,
amikor az éjszaka
varjúcsőr ostromának
megadja magát.

Csőrök koporsója
ácsolatlan csontból,
amúgy durván,
névtelenül.

Parázsló gyöngyök
Júlia nyakában,
Klárika nyakában,
bőrük fehér havában,
hamuval borított,
égő fájdalom.

3

Mi vagyunk,
mind, mind mi vagyunk
a csatornarácsok mögül buzgó
forrás-zaj áldozatai,
elfehérült ajkúak,
csonttá szikkadt öklűek,
befagyott szeműek,
élők és holtak
mi vagyunk.

Azért jöttünk kevesen,
mert csak sovány levesen
tartottak.

Levesen élt a fele,
el is ázott a bele,
úgy halt meg.

Sajnáljuk őket nagyon,
itt a kellő alkalom,
szegények!

Nem tudjuk, mi lesz velünk,
tolvaj-kézben életünk
fonala.

Honnan jöttél, elfeledd,
én se törődöm veled,
ne búsulj!

Járd a táncot egyedül,
míg a cigány hegedül,
vén kópé!

A forrás-zaj, a forrás-zaj,
s az álom féktelen fehére
arcunk előtt, hátunk mögött,
kiszolgáltat s átmenekít
egy újabb rettegésbe.

4

Van-e szó,
mely testvérévé avat
a pusztulásnak,
csőrök és lángok
örvénylő tavaszának,
e nemes jajgatásnak,
csontnak és húsnak,

vérnek, vacogásnak?
Van-e szó,
mely megmenti
e várost?

Testünk városát,
lelkünk városát
életre hívhatja-e
a tiszta fájdalom
ártalan gőgje?

A törvénykezés hamujából,
a megmenthetetlen alkonyatból
testünk városát,
lelkünk városát,
ahol évek óta
nem állt meg senki,
nem állt meg,
csak a szél,
ki menti meg?

Havat hord,
léceket nyíkkat
most is – örökre? –
a csőrök vihara
vértől ittasan,
fáradtságtól gyötörten
az úton.

Szerte kódorgunk
lovak, kutyák nyomán
az úton.

Nincs miért
indulatunk füstjét,
bánatunk hamuját
feledni.

5

Beszélj,
talán elég lesz
félelem és szitok,

beszélj,
míg el nem fogy
bátorság, békülés,

beszélj,
talán elég lesz
vakság és megvetés,

beszélj,
míg el nem fogy
tudás és feledés,

beszélj,
míg körbe zár
lehet és nem lehet,

beszélj,
talán elég lesz
a bukás és a szégyen,

beszélj,
míg el nem fogy
emelkedés, öröm,

beszélj,
talán elég lesz
tétlenség és közöny,

beszélj,
míg el nem fogy
ez a morzsányi élet.

6

Ollók, csipeszek,
kilincsek, kések
fém-jégzajlása lobog.
A Szarka város
toll, csőr, karom biztonsága
kocsink körül,
lovaink sügyéig,
remegő térdünkre tolong
béklyóvá szelídülve,
béklyóvá aljasodva.

Az utcák hagyománya:
az ezer év,
az ötven,
a huszonöt,
a nulla,
a huszonöt,
az ötven,

az ezer,
fut az évek
szűkülő, táguló
hazug horizontja.

Ki érti ezt?

Zárt ajtók,
zárt ablakok mögött
biztonságban
az új nagyasszonyok,
grófi, királyi
gőgök
átkenve, átfaragva.

Csak hogy mi
meg ne értsük,
csak hogy mi
rá ne jöjjünk,
csak hogy mi
föl ne törjünk
az ablakot, az ajtót,
ne dobjuk a huzatnak,
takarításnak, fénynek,
mit torz szavak takarnak,
fölényes mormolás, sikkantó nevetések,

e nyílt várost,
csontjainkét,
húsunkét és agyunkét,
e megszületni készet,
de fölépíthetetlent.

Mindenki, aki itt él,
egy spekulatív álom
fennkölt légrétegébe zárul.

Magunkat is bezárjuk.

A rombolás, a pusztulás
légszomjas hajnala kísért
a szabadság nevén,
mit úgy idéztünk,
mit úgy akartunk.

Hajhó, ihaj,
hóha, hahó!
Tolongnak
a szarkák,
a varjak,
fölrobban
a csönd és a hó,
előjele
a viharnek.

A dionüszosz-álarc,
hogy most itt jót zabálunk,
a dionüszosz-álarc,
hogy most itt jókat párzunk,
bizony semmit se ér.

Szél kutatja,
bombaként robbanó szél
kutatja városunk,
sikálja verejték szagával
telt nyarak emlékét

a parkok üvegéről
a meztelen anyag
vallomásáig ásva.

8

Mibennünk van erő
a romboláshoz,
mibennünk van erő
az építéshez,
mibennünk van erő
a változáshoz.

Túlélni a percek cselvetését
hallgatás nem segít,
s a hazugság is kevés.

Tetteink erőszak-születése,
az önmagát idéző
kényszerű alkalom
megfoszt az alkuvástól,
haladni kényszerít –
roskasztó fájdalommal,
tán tűzbe rebbenéssel,
tán oktalan szitokkal,
akárhogyan, de mégis:

szóval,
ököllel,
késsel...

Ahova eljutottunk,
a város megtagad.

Csorba a régi patkó,
 sápad a régi arc,
 a búcsú nem vigasztal,
 az emlék nem maraszt.
 A robbanás tűzével
 eltékozolt vidék,
 mint hogyha tévedés
 sarkallná, másra vált.

Sikolt a szán,
 a föld
 ahogy vasába kap.

Hajhó, ihaj,
 hóha, hahó!

Rekedt torkunkra
 forrt a szó.

Akik voltunk,
 azok lettünk.

Azok vagyunk,
 akik lettünk.

Akik lettünk,
 azok voltunk.

Nem látni többé rajtunk,
 mi rágta meg az arcunk,
 pókhálós szoba sarka,
 csömör, dac, félelem?

A szél is azt rikoltja,
száraz ág dobolja,
honnan jöttünk,
hová megyünk,
senkit nem érdekel.

Nemzedékem

Elhagyjuk végre e börtönablakú szobákat, a cselédlépcsők szemétgyűjtőszagú alkonyát, elhagyjuk napjaink kiürült városát, a rácsok és korlátok rozsdamart édenét.

Hol vannak már láncaink különös lehetőségei, hol az őrző éjszakák, amikor szentségtörő hangon állatokat utánoztunk, vonyítottunk, miáskoltunk, rőfögtünk, nyerítettünk, kukoréskoltunk, vagy éppen, hogy elhallgattassuk megkínzott ösztöneinket, üvegcserepeket szórtunk a menzatető dobszóként harsogó üvegére?

Ki tartotta, ki tarthatta számon mindezt, a fölkapart éjszakákat, az átaludt nappalokat, ki élte át azokat a békés éveket a kollégiumi bábel csőlakói között, abban a kegyetlen aknában, hangtalan harangtoronyban, az évek grádicsain gubbasztva, lift nélkül a patkánylakta földszint és a pókhálós ötödik emelet között?

Mert nem akartuk fölfedezni az emelkedés távlatát, a zuhanás lehetőségét magunkban, talán mi magunk se. Pedig nemcsak a raktár iszonyában, jártunk a padlás csatornapárkányán, a végtelenbe süllyedt udvar fölött is némán és elfehéredve, és nem ismertünk akkor se magunkra.

Csak amikor az elválás hányingerlő öröme vágott gyomron, amikor mégegyszer, utoljára alávetheztük magunkat mohón a beteges bizonytalanság kínzásainak, fölbosszantva álmos takarító és mozgalmas múltú igazgató nőket, akik minderről mit se tudtak, nem akartak tudni, és senki rajtunk kívül, és senki velünk együtt, csak akkor éreztünk meg valamit életünk rejtett ritmusából, ami fölszabadít.

Ott álltunk becsomagolt bőröndök és vasalószagú lópokrócok között, és összefüggéstelenül és dacosan nem

sajnáltuk magunkat. Bízunk és elszenvedtünk, mint mindig. Elszenvedtük az örökös ellenőrzést, az ocsmány értetlenséget, a hivatalos hányingert, ezt a senki érdekében folytatott földöntúli propagandát.

Azt hittük, agyunk értelmetlen nekifutásait és kudarcait követve, és mindenki ezt akarta elhitetni velünk, tulajdonképpen semmiről se tehetünk. Talán valóban így volt, mégsem volt igaz, csak kényelmes és biztonságos.

A vidéki pályaudvarok ideghűvös hajnalai most fölzognak bennünk és visszatérnek. Visszatérünk mindannyian, egy közönséges nemzedék nem egészen közönséges bolondjai kifosztott arccal és elpusztult zászlókkal, előkészülődünk a könnyörtelenül elrontott évek bugyrából.

Nem kérünk senkitől szívességet, magunktól se. Éppen elég könnyörtelen, ami megtörténik.

Fordulópont

1

A hagyomány földrajza
mindent megmagyaráz,
pontos leírását adja
a partoknak, ahol élünk,
a partoknak, ahol senki se él.
A köveket fehér
tengeri mocsok lepi.
A sodrás délideje jelenidő.
Kövek őrlik föl,
mint egy falat kenyeret
az emlékezést.

A horpadt éj,
trombiták horpadásai
az éjszakában,
rátalál a hiányra.
Ki kell tölteni,
mindegy ki tölti ki,
a hiányt.

A kényszer,
ahogy minket megítél,
megítélhető maga is
valaki által.

Zajok parancs-szava
a rendszertelenségbe ágyazódva:
trombiták, kereplők, autódudák,
emberi hangok...

Mindez a kifejező erő
próbája, nincs messze már
az érthetőség határaitól,
az igazi parancsszavaktól.
Nincs messze már.

Az elhatárolódás
önkéntelen ösztönök műve.
Az egyetlen méltó esemény.
És ez is tettenérhetetlen,
lezajlik
mindenki számára
idegenül.

Ha a részvétel sem,
mi teszi lehetővé
a fölismerést?

Tájékozódni, mint a vad,
jeltelen mezőn, bozótban,
vagy eltévedni
majdnem ugyanaz.
Bármelyik mozdulatban
ez is, az is
jelen van.

Egy megingathatatlan pont
 közelünkben. Itt valahol.
 Ez a hagyomány szerinti
 éjszaka. Nem hallgat rám senki.
 Elszabadult, rendszertelen
 a hangképzés metódusa.
 Csupa emphatikus zaj:
 hej, haj, huj,
 hi, hu, hahhh,
 pakk, pukk, pikk...

Eljött az idő,
 hogy hadat üzenjünk
 az értelemnek?

Úgy tetszik,
 az értelem gátlások
 ismétlődése,
 vagy nem ismétlődése,
 kiépülés és föloldás,
 semmi több.
 Tele van mégis
 végzetes jelekkel,
 mint a papír.

Kivetkőzünk most
 egyszer s mindenkorra:
 szánkon az újszülöttek
 sivalkodása,
 mozdulatainkban
 ugyanaz a zavar.

Innen meg lehet térni,
oda már nem köt semmi.
Az éjszakán dörömbölünk,
nyitott kapun dörömbölünk,
fölnyithatatlan
nyitottság előttünk.
Bizalom nem kínál,
félelem nem terem
tisztább jövőt,
mint amilyent valóban.

A hiány hidege
s bőrünk hol összeér,
megvethetetlen a láb,
nem hely és nem idő,
a lét egy új üteme,
egy elképzelt dimenzió az,
egy át nem élt,
de átélhető halálnem.

Nyitott kapuk
és mohos kapulécek,
minden irány,
ahova mozdulunk
a korgó idő éhségét jelzi:
hiába-lépteink,
hiába-alakunk,
a lét szokványos gyakorlatát.

Ez elmúlik,
az elmúlik:
az elmúlás
jövője.

Én egyedül,
te egyedül:
az egyedüliség
társa.

Dúdolható dalok
némasága a némaság.

Ütemet öltenek
az elvétett szavak
a távozáshoz.

3

Mielőtt valóra válik
a meghökkenés, beköszönt
a lappangó családnevek,
a kiürült kézjegyek
havazása,
töröljétek le az ablakokat!

Oldjatok föl
minden korlátozást
a látási viszonyok
végső csődje előtt!
Legyetek éberek!

Meg ne bénítsák
a fiziológia görcsei,
be ne temesse a havazás
a csomópontokat,
legyetek éberek!

Álarcaink
sírás-nevetés jeleit
már az értelem bonyolítja.
Életbe lépnek
a digitális elvű
érzelem-számítás
szabályai.

Írásom,
e folyamatos
betű-átváltozás,
mint egy kecske-alak
haláltusája.
Papír és láng fölött
egyazon mozdulat.

Az értelmezhető
és a jelentéstelen
egybeesése
alig elviselhető:
a szakadásig kínzott
egyszerűség repeszei
mindenütt jelen vannak,
mint a sötét.

4

Ide várunk vacsorára
estére!

Ha összeakad a lábad,
megtérsz-e?

Lócán ülünk, mint a vénék
odakint,

de mi mégse vagyunk vénék
idebent.

Kik vagyunk, mik vagyunk,
ne kérdezd!

Úgysincs köztünk senki, aki
tudná ezt.

Te se tudod, hova jöttél,
régesrég

eltévedtél. Eltévedtél?
Jóestét!

Milyen utca milyen háza
a házunk,

nem érdekel, üldögelünk,
pipázunk.

Nem is köt meg semmi, hogyha
valami.

Tedd le nyakad, kezed, lábad,
mint aki

fegyvereit rakja sorba
sehova.

Létezésünk úgy ürül ki,
megmarad.

Homlokegyenest más igazság,
homlokegyenest más erény.

A meggyalázás,
a szokvány-arcmemória,
a címjegyzékek áldozatai
nincs különbség,
békésen lépnek be sorba.

A veszteségek káosza
fölmérhetetlen.

S akik megállnak?

Nevetés nevetéshez csendül.
Íránytű nélkül távozunk.
Ki törődik a többivel,
az állvamaradókkal,
Atlantisz süllyedésével,
Fönícia romlásával ki törődik?

Csíkok között
burjánzó mozdulat.
Mint kopó követ
a léckerítés árnya.
E jellegtelen mező,
menekvésünk térképe,
kiterítve.

Izolált tépelődés merít el,
nem napszakok,

nem irányok,
valami más szerint,
de külön-külön.

6

A hiány akusztikája
csaknem tökéletes.
Minden kultikus táncot
illetlenséggé törpít,
azzá, ami.

Minden beszédet hallgatássá,
a közléskényszer kudarcává,
minket is azzá,
amik vagyunk,
részeinkké.

A tiszta jelentést
emberi nyelvre fordítani
suta kísérlet.

Nem lehet tettenérni,
a ki-nem-védhető egyszeriség
belesöpri az eseményeket
a szemétkosárba,
az ürességbe,
önmagukba,
de ti ne figyeljetek rá.

A pergő homok moziját,
a kvarc-kockák
független ritmusát
figyeljétek!

Lépteink,
ahogy a tömör üresség,
e hagyomány-éj kiméri,
egyszerűen lezajlanak.
Nincs kiválasztható irány,
mely végzetes ne volna.

7

Végülis mindig
eljutunk valahova.

Igaz,
sose tudjuk meg
az ösztönök
rendjeleinek eredetét,
soha,
a kiosztási ünnepségek
rendező-bizottságainak összetételét,
soha,
a támolygás,
a vakvilág-tragédiák okát,
soha,
mire képes a pusztulás,
föl, föl...
hiába ébredünk.

A tudatosság,
az ösztönösség álruhája
mindent egyforma hévvel leplez el.

Lehet,
hogy jogunk van
a látszat-elvetésre,

anarchiára, tűzhalálra,
de ezek
kétségbe vonható jogok.

Nagyhatalmi parádék
kosztümös forgatása,
bádogcsönd-éj
a jégkopogás alatt,
eseménylatszatok
az emlékezet mozivásznán.

Itt van
e tanulságok nélküli világ,
amit a menekvés alkotott,
ürített egyszerivé,
itt elképzelhető,
megcáfolható eszméi
túl közel.

Valóságellenes vonulás.
Leheletnyi távolságra
az erőszak.

Ahab kapitány sírversei

Van itt tápláléka a gondolatnak,
de van ideje Ahabnak gondolkodni?
Ahab sohasem gondolkodik,
csak érez, érez, érez.
Csömörig elég ez a halandó embernek!
Gondolkodni arcátlanság.

(Herman Melvill)

1

Karóba húzott félszeg
fuldokló is lehetne.
Borostája sötét.
Hiába kérdezed,
nem válaszol.

Rák kacatja
egy üres tálon,
mint ez az arc.

Nem hiszem, hogy túl sokat értek...
Máshányú elfoglaltságom miatt...
Mire jó ez az egész?
Ha nem csinállok félkézzel jobbat?
Tulajdonképpen minek is?
Az állam csak arra tartja őket...

Ne nézz ki az ablak mögül,
ne tátogj levegőért,
bárki vagy!

Lombok súrolják az üveget,
a hátsó peronra préselődve,
a sáros üveget,
csak a lombok.

2

Az emlék nem tiéd már,
az emlék nem enyém.

Hiányos dűlőutakon
mindig és mindenütt
valami nélkül
se jobb se rosszabb.

Kecske mekeg,
a bakszagú
délután
csupa vér.

Hol hörcsög ás,
hol róka ás,
por lángja
a nedves föld fölött,
tűzvész igaz szaga.
Délelőtt, délután
a föld hullámain,
a fél város ott hánytorog veled,
kiköpheted
tüdőd, veséd.

Kecske mekeg,
a bakszagú
délután
csupa vér.

3

Naponta elutazunk.
Sajgó nyomdokvíz mögöttünk.
Az autóbusz,
a villamos után
összecsap, mint a tenger
mindig valami.

Bármilyen kevés,
aki boldog,
túl sok lesz
majd az ára.

Kevés szóval is,
sokkal is
elmondható,
ha kell,
ugyanaz.

4

Az ember meg se szólal,
az ember el se hallgat,
azt hiszi, nehéz terhet,
és cipel könnyű álmot.

Az ember el se indul,
az ember meg se állhat,
azt hiszi messzi úton,
közben sehol se lépked.

Az ember jól se lakhat,
az ember sose éhes,
azt hiszi újra kezdte,
és mégis visszafordul.

Az ember el se alszik,
az ember föl se ébred,
azt hiszi elkezdődhet,
ami már rég lezárva.

5

A keszkenők közt
lebukó arcra
emlékszik-e
valaki még?

Ez az a hullámsír,
amiről hallgatunk.

Ki ül hajóra most
szél ellen,
matrózokra se várva?

Légy szabad,
vagy légy rab,
ki véd meg?

Mindenütt
ugyanaz
vet árnyat.

Nem ettem reggel óta, csak jövök-megyek.
 És ez az autóbusz! Hányingerem van.
 A szigonyát, bocsánat, a könyökét
 vegye ki uram a bordáim közül!
 Mindenki egyet értett vele, senki nem szólt,
 pedig a folyosón...
 Az üzembizottság nevében...
 Vannak, akik ingyen kapják,
 hát ez disznóság, még a lakást is.
 Kirázza a belemet, ha így hánytorog tovább.
 Tovább!
 Ki mondta ezt?
 Ha nem tetszik, menjen taxival!
 Dolgozó ember vagyok, vegye tudomásul!
 Munkába megyek, nem szórakozni,
 vegye tudomásul!
 Kihányom a belemet.
 Jó vicc volna.
 Tessék jelezni, ha leszállni kíván!

Hiába...
Meg se állunk.
Szabad! Szabad! Sza...bad?

Útvesztő

1

Ki gondolná, hogy ásítást lezárjon,
kulccsal nyissa az álmokat?
Mindez egy viszony féktelen paródiája.
Majd ha öregember leszek,
füvet szedek az árokparton a nyulaimnak.
A jó étvágy átsegít a légüres tavaszokon,
kárpótol a sötét kisiklásokért.
Nem, kérem, ő nem a szavak vízvezeték-szerelője.
Képzelve, rá akarták bizonyítani,
pedig semmit se találtak nála.
Hát még ha meglátják kezében a papírt!
A postára ment éppen.
Szerencsére mindig eldugja valahová,
mintha aknazár venné körül,
számít a motozásra.
Mással akart kísérletezni.
Akkor még én voltam.

Szinte génjeim parancsára
kezdttem el, amit elkezdtem,
s hagytam abba, amit abbahagytam.
Ismerek másokat, akik másképp cselekedtek,
és nem változott.
Meddig tágíthatók büntetlenül
ezek a határok, hol az utolsó állomás,
ahol értik káros szokásaink,
értik az anyanyelvet?

Divatba jött a költözködés,
elharapóztak a nyári utazások,
mintha ezáltal megismerhetővé tehetnénk,
amit hiába kutatnak lakosai.

Tisztelem az idegeneket,
hiszen én is az vagyok, ő is,
de mintha túlságosan bíznánk bennük.

Hogyan kerül ki-ki arra a vidékre,
amely egyszercsak megrohanja,
mint a hangyaboly, belemélyeszi
rágócsápjait, lefosztja róla a húst?

Utálom az utazást, a távirati irodákat,
mintha tehetnének róla,
hogy nem élhetek előnyeikkel.

Hiába tépjük össze a számadás próbáját,
mint egy kórházi végjelentést,
máshol hordozzuk a horzsolásokat,
nem látleteleken, bírósági bizonylatokon,
amik bármiről kiállíthatók, nem tudom, hol.

Kíváncsi vagyok, tudja-e ő.

Elég sokat képzelek róla.

Nem csoda, hiszen a példaképem.

Megalkottam.

Cselekszik helyettem.

Kifosztott a csontnál távolibb ízekig,
szeretném mégis,
ha képes lenne az átalakulásra,
a feliratok árján fennmaradni.

Egy kritikus pontján az emlékezésnek
bármilyen olcsó romantika
megkapónak bizonyul.

Mindennel így vagyunk.

Tudom, hogy vannak ellenségeim,
 csak azt nem tudom, kik azok.
 Mosolyognak, ha találkozunk.
 Viszonyunk igazi katasztrófája
 mégsem a hazugság.
 Mindenki, ahonnan nézi, onnan tesz hitet.
 Én is többféle szempontból tudok,
 ha tudok ítélni.
 Ő ugyanerre képes.
 Igaza van.
 Másként kellene kiszámítani
 cselekvéseim várható hatását.
 Eddig azt hittem, elég, ha helyesnek tudom,
 mára ebben is megingatott valaki.
 Egyszer csak ráhagyom magam egészen,
 és akkor egyedül leszek.

Társak kétes lihegése,
 a város túlfeszített légköri viszonyai,
 elveszítettük a fejünket.
 Lehet, hogy csak így lehet, és sehogy másként?
 Lesz, ami lesz,
 engem eltapos, őt eltapossa, mindegy,
 a hatalom ver, vagy a mocsár húz le,
 a fölemelkedni képtelen,
 a leereszkedni gyáva
 szerepek tétlensége, mindegy!
 Vergődj, ahogy tudsz közöttük,
 tépődj szét, vessz el, mint a golyó!
 Felfűz-e valaha, elszór-e a meglepetés,
 nem érdekes.

Önmagába mélyeszt?
Összemorzsol, mint a bolhát?
Körme közé vesz, kivet körme közül?
Szédülésig forgat taraján?

Émelygésem tudósít onnan,
 ahol már senki sincs jelen,
 ahol a szédülés ütött tanyát.
Van azonban egy lényeges pont,
 ami a fájdalommal kapcsol össze.
Ha nem volna, nem volna rettegés,
 nem volna félelem se bennem,
 sem azokban,
 akikről azt hiszem, erősebbek,
 de akik tudják magukról
 ugyanazt, amit én.
Ismerősként üdvözlnek.
Széles mosoly lepedői a szájukon.

Keresnem kéne nekem is
 a cselekvés alkalmas formáit,
 s nem így felelőtlenül
 elveszni a szándékok között, kárt okozni!
De lehet-e?
Nincs-e megkötve telefonhívásokkal,
 beszélgetések visszatérő ritmusával
 aki elkezd, nem úgy él-e, mintha rács mögött élne,
 nem mondom, nem börtön rácsa, de rács mögött?
Ellenőrzött levelek fölé hajol,
 és közben azt hiszi,
 a papír nem rozsdásodik.

Elhallgatott álmok

A ház

A ház hegytetőn állt magányosan. A szelek tépázta nádfüdél messzire látszott. A hirtelen megvilágításban szinte vakított a meszelés. Friss, fertőtlen illat nyomta el a kő dohos szagát. A szobák régisége mégis csaknem érintetlenül megmaradt. Végignéztük őket. Jobbadán üresek voltak. Néhány eldobott rozsdás lánc, kievődött kengyel a sarokban, ismeretlen formájú, csorba vasszerszámok a falba vert szögeken, szúette, vaskos padok a falak mentén nem tudtuk róluk, mire valók. Beszívtuk az ódon padlórecsegést. Kéz a kézben ödöngtünk téveteg, míg mögöttünk kulcsait csörgette egy csámpás özvegyasszony. Valószínűtlenül alacsony árat szabott. Sokáig gyanakodtunk, próbáltuk eltitkolni a boldogságunkat. Az is a gyanút táplálta bennünk, hogy más vevő nem jelentkezett. Az özvegyasszonyt, hófoltos télvíz idején is virágos kartonruhában, mindez nem érdekelte. Később kiderült, csupán megbízást teljesített. Mosolygott, mint egy kívülálló. Mintha egészen biztos lett volna benne, úgyse lesz az üzletből semmi. Valószínű rossz tapasztalataira támaszkodott, ahogyan mi is. Nem egészen alaptalanul. Szemben semmit se szóltunk, de távozóban a hegyilift működése elborzasztott kicsit. Kétségesse tette szándékunkat. Sötét volt, fújt a szél, a tépett hómező kitárult. Otthon sokáig tanakodtunk, összejött az egész egyet nem értő család. Végül rászántuk magunkat. Mindenesetre úgy viselkedtünk, mintha megtörtént volna, ami, jól tudtuk közben, nem történhetett meg.

Szembefény

Amikor elindultunk feléje, megérinthatetlen, messzi pontnak látszott, mégis – a kihunyó fény, a tolatkvó nappali tárgyak szüntelen jelenléte ellenére – rátaláltunk. Olyan volt, akár egy csattanó gömb. Lencséje alatt a beláthatónak ígért messzeség, a tekintet mégsem fogta át. Minden következő nap egy előzőbe zárva. Nem juthattunk tovább, dehát elég volt ez is, gyarlóságunkat szemtől szembe látni. Azt hittük, megismertünk valamit, közben ugyanolyan tanács-talanul álltunk, mint a kezdet kezdetén, és ugyanannak az egyre növekvő napnak a fókuszában, ugyanazokat a felcsapó sirályszárnyakat láttuk kivillanni az éhes atlanti ízű ködből, ugyanaz a tompára szűrődött tengeri vibrálás vezetett felre, amely egykor is. A téli fény hómező-üressége tarkón ütött. Az üveg kékes lankáján megbicsaklott, semmivé lett lépteink lendülete, még mielőtt végleg átkeltünk volna a régi, fénytelen alkonyokon. Ilyen távolba ilyen mélyre függesztett szemmel még sose éltünk, sehol se jártunk. A színek, a vijjogás egyre bővülő, követhetetlen távlatában, a tengeri láthatár kitágult hurokkörébe fogva álltunk e nem létező, képzelet írta középpont előtt. Egy kettészelt álom kincsei a parton szerteszét. Közöttük keresgélünk. A tétova mozdulatok áttűntek egymásba. Le-lehajoltunk, majd fölegyenesedtünk, és megint újra elkezdtük ugyanazt. A bőr homokszíne egyszer csak elenyészett, úgy vesztünk bele a tompuló megvilágításba, ahogy a forró vasdarab perzseli át a port, az érzékek vihara nélkül, közömbösen.

Az idegen, arc nélküli, test nélküli katonák a lefegyverzési értekezlet határozatai ellenére is itt maradtak. Létezésüket, akár egy félresikerült jelképét, csupán a sárgult, csomagolópapírszerű egyenruha igazolta. Eppen valami konzervet akartam vásárolni, alkalmi vétel, a hadikészlet szezonvégi kiürítése, páncélos tintahalak, amelyeknek dobozát a lángvágó, a golyószóró is nehezen nyitja, és mind egyforma hánytató olajban. Ott laktunk már abban a házban, se adásvételi szerződés, se semmi, egyszerre és váratlanul mégis. Nem volt kedvem hazamenni. A sok egyforma ajtó mind egy-egy kínzókamrát takart. Sose volt merszünk a kulcsokat megkeresni, felnyitni és elfoglalni őket, úgyhogy a túl tágasnak ígérkező otthon ijesztő módon összeszűkül. Magunk se tudtuk, mi az, ami még lakható belőle. A sötétség leple alatt furcsa képzetek kaptak lábra, recsegve-ropogva settenkedtek, körültáncolták az ágyat, ahol föl-fölriadva helyettem is egész éjszaka éberem hallgatóztál, próbáltad sikertelen kilesni őket, míg én az ájult álom rőtveres, rókaszagú partszegélyén loholtam a pillanat felé, ahol ápolatlan, bűzlő fogsorával szégyentelenül fölvihog a hajnal, kesernyés állat illata méi, en tudombe szúr, s autóbuszdörömbölésben fürdőzik kéjesen a város. Akár egy bizalmatlan, sokat szidott legkisebb gyerek, mohón, kétségbeesve szorítottad a párna csücskét. Próbáltalak megsimogatni, de elhúzódtál, védekezőn gurultál odébb, mintha egy süllyedő hajó megbillent fedélzetén aludtál volna.

Kínzókamra

A nyárikonyhából enyhe füst szivárgott és őszi szilva-illat. Hátunk mögött az aratástól megkopasztott óriási búzatáblák nemtörődöm fénye az áruló éggel összezsattant. A csőre töltött fegyverek torkára tapasztott füllel hallgatóztunk, mielőtt a sötétre tárt kínzókamra ajtaján beléptünk volna. A szemöldökfán egy addig észre sem vett fölírás fogadott: *Katonák számára fönntartott alvótorony*. A lakat sértetlenül a padlón hevert. Jelkép ez is, amely bizonyos szempontból nem létezik. Színbeszéd sivár visszája. Lüktető szárny. Már ki se néztünk az ablakon. Unottan hallgattuk a vasúti kocsi csörömpölését, a csomagtartó hálójában a katonabakancsok rúgta zötykölődtek, gyűrött nadrágok, ernyedtt ujjú zubbonyok himbálózta a fejünk fölött. A lazult gombok, a vállpántok, a fakó, tegnapi zsebek már nem is keresték egykori gazdájukat. Kibogozhatatlan, hogyan jutottunk annyi vesztegzáron át sértetlenül idáig. A szürkületi ablakot hirtelen futotta el a pára. Talán a kinti lehűlés hatására. Meg se próbáltuk letörölni. Inkább elképzeltük, mi lehet mögötte. A valóság a legjobb panoptikum: ez itt a védett erdők húsába vágó hadgyakorlat, ez egy gazdátlan kiáltás, kitépett harangnyelv. Hívó kétségek nyomát kerestük mindenütt, megpróbáltuk keresztül-kasul bejárni az egész át nem látható, soha föl nem tárt kartácsos évszakot. Táncoltunk az *Azé leszek, kié, meg a Mondj egy szót* kínzón édeskés, kerge dallamára. Táncoltunk szemlesütve. Lábadra léptem, a torkom bedagadt, szorongó gátlások fedezékében tűntem el, de azért veled maradtam makacs-nehezkedőn, akár egy utcakő, észrevétlen a lábad előtt, s alig vártam, hogy érzéketlen, sötét lényemben elbotolj.

Kórház az aknazár mögött

Sáros, behavazott bakancs nyoma. Kopásainak tükre eltörött. Rézről álmodtam. A széthulló, bizonytalan ritmus azt súgta, haladunk, hiába nem érzékelem. Mintha régi, rongyos gyerekruhák között kerestem volna a hiába áhított ministráns karinget. Kiléptünk az alkonyból visszafénylő napszínű fal elé. Durva, bárd faragta, hólyagos ábrázatán megbicsaklott az árnyék. Idegen ország volt ez, ahol egy lépést se tehet az ember az új hegy és vízrajz, a csillagkörök megfeythetetlen, kultikus tudománya nélkül. Mi hazafelé igyekeztünk mégis, mindig és mindenek ellenére csak haza. E kábult ország napfoltjaiban hamvadó vidék bokánkra csüngött, akár egy tébolyult darázsraj, s úgy zümmögte, elbutult örömmel a vesztésbe fullasztó szenvedély mákonyos hókuszpókuszát. A kezem fogtad. Együtt voltunk. Mégis távolról integettél. Mikor váltunk el, hogyan kerültél a kórházzá vedlett magányos hegytetői házba, a nádereszt szemükre húzó ablakok mögé, nem kérdeztem. Ott voltál, máig szégyellem, e tényt milyen kínos egykedvűséggel fogadtam el. Tekintetem vakulva verdesett a mindent — legvégül önmagát is — kioltó napsütésben. Ámuló, kedves arcod, mint valaha, gyermeki gyanakvás lombárnyékába süllyed el. Lehet, nem akartad e furcsa éveket újra együtt velem élni meg. S én mind e jelbeszédből mit se értve vergődtem át a boronált homokba fojtott aknazárakon, áramjárta szögesdrót alatt préselődtem, s itt voltam újra, e széljárta, süvítő hegytetőn, a boldogtalan-idilli tegnapok lakatra zárt szobáit rejtő, kígyó őrizte ház előtt, s vártam, hogy ajtáját zavart örömmel egyszercsak rámnnyitod.

Távolodóban

1

Ragyog a sárga puszta
a vágtatás nyomán.
Téveteg porszem
a napfényes huzatban
kábultan táncolok tovább.

A tátott alkonyat
ásító szája vonz.

Mi tűnik el,
mikor a nap lemegy?

Mint szálfæerdő csöndje,
bőven zsong körül
a sípoló sötét.

A kopott dombokon
túllépni nincs erőm,
de erre vonz az ég.
Hangtalan örvényét,
szél szárnyán kelt madár,
vijjogva követem.

Túl habzó földeken,
göndör erdők ölen,
városok kőhasán
egy másik lételem,

mint szomját oltja el
a bennünk lelt titokkal
saját ítéletét.

2

Szavak nélküli csönd.
Karba font karok.

Visszatérek.

A balzsamos homályban
felkattog a jegenyék sora.

Vonatfütty nincs.
Nem jelzi jöttöm semmi,
a sárga alkonyég kihunyt.

Az állomásfalon börszongó árnyak
foltjai lebegnek,
mint hideg vércseszárnyak
egy hajnali vadászaton.

A csibehúros régi pázsit fészke
beleragad, mint bogáncs a hajadba.
Kotlóssírástól vérző kerítésdrót
pókhálóját morzsolgatod magadba.

A forróság elönt.

Kilépsz a nyár igaztalan köréből.
Mintha utolsót rándul
a halott szájaszöglete,
olyan békés most minden,
hidegen nemtörődöm.
Kivérzett idill.

Megritkult a hajad,
az állad felkopott,
e lassan lanyhuló, végtelen üldözést
fulladásig kibírtad.
Panaszra nincs okod.
A kerítések mentén felcsapó
csalánból ahogy kilépsz a puszta rézsűre,
e mozdulat most már senkinek
nem szúr szemet.

Mintha csak táncot lejténének,
a zavart eufóriától
újra egymás karjába botlanak
üldöző s üldözött.
Pohárcsengés, mímelt nevetés vegyül
az ittfelejtett aknazónák lőszerrillatába,
s a derékig-fű nyárvégi teljessége,
jaj, kialszik.

Mindig más divat,
kibírhatatlan zene láza lüktet
önkéntelen az ujjbegyekben.
Legyen a boldogság övék.
Nem irígylem.

Vesztesként hagyni el

e sárba fulladt lövészárkokat
megszoktam, megszoktam, hogy a győzelem,
amiért harcolok,
ha beköszönt, nem enyém.
Bukdácsoltam a fagygöröngyös
szántások hasán,
dombélre föl és völgybe le,
majd a téli ágak hálójába estem
s a tükörfényes égbolt homlokához
verődött homlokom.
Agyamban a végső vereség
rövidhullámú üressége sípol.
Nem sejtettem egykor,
micsoda könnyebbség lesz
többé már nem remélni.

3

A cromagnoni tájszólást
nem ismertük fel.
Egymásra vártunk.

Attól tenni függővé mindent,
ki hajt elsőnek fejet,
nem lett volna illő.
Félreálltam.
A jobb rálátás kedvéért,
ezzel áltattam magam.
Innen figyelem most
e tomboló színjátékot,
mi történik velünk.
Furcsa elégtétel.

Nem olyan szórakoztató, mint reméltem.

Elvetélt képességeim
pórázán vezeklek.
Amit eltűrtem, úgy látszik
főlöskégen tűrtem el.
Vége a krisztusi áltatásnak.

A kerge matróz,
aki az üres hajóatról
kétségbeesve szónokol,
nem én vagyok.

A tomboló csönd torkát
éles pengével hiába metszed el.

A tengert mindez nemigen hatja meg.
Igaza van.
Egészen s gyermekdeden önmaga.
Csak ami érint, szégyentelen
arról beszélj, azt hallgasd el.
Célhoz érsz, eltévelyedsz?
Ne törődj semmivel.

Hamisság útvesztője csalogat,
de nyomába nem szegődhettek.
A hűtlenség lopott
gyümölcsök íze nyelveden.
Jobb így talán.
A kudarc nem enyhébb attól,
hogy végleges, én mégis annak érzem.
Ne próbálj segíteni!

Azért szólok, hogy megkíméljelek
mindattól, amitől magamat
nem tudtam megkímélni.

Egyedül kell, mert másképp nem lehet,
ha eljön az idő,
a kulisszák mögül kilépni.

Az utolsó kapu döndülő horpadása
magához vonz,
akár az őszi csillagmágnesek.

4

Lórúgás a mellkasodban.
Őrzöd, mint érzelmes családrege.

A hála idegen szó.
Egy rég elfelejtett kopt ima
kallódó foszlánya talán.

Visszhangoznak a huzatpalotában
elhagyott lépteim.

Erről beszélj,
erről a dobravert titokról,
lajstromba vett,
kihúzott tetteidről.

Így áll össze a korgó vádirat.

Igen, sokmindenről lemondta,
dehát nem kért rá senki se.
Önzőbbnek kellett volna lenned.
Akkor mindenki többre tartana.
Ártalmatlan vagy, és ez
– lásd be végre – tunyaság és nem érdem.
Az erénynek ára van.

Kényszer füstöl mind
az Ábel tüzekben:
a földbe dugott gyertyakanóc gyökeret ereszt,
a szétszivárgó füst lángot virágozik.

Életed felgöngyölődik lassan,
szertárba kerül,
egy kréta poros sarokba.
Egerek rágcsálják,
mint az igazi térképeket.

Hánytató pesszimizmusod
megfekszi gyomrukat,
nyelik rá a fűrészpont,
a kréták közé, a szivacsokra vizelnek.

A borzalmas szagtól émelyegve
a részeg szertáros
az ablakhoz támolyog:
s a tola kvo fagnak kitarja
még lukteto gyalazatod.
Majd gyufat vesz elo,
tuzet rak a selejtezeshez.

Mindezt tisztán, indulatok nélkül élni meg,
hogy úgy mondjam, boldogan,
ennyit szeretnék.

Nincs annál szebb vigasz
az így is úgy is előmlő pusztulásban,
mintha emelt fővel fogadhatsz
bármilyen lesújtó ítéletet.

Mégis szökni próbálok.
Már-már azt hiszem,
elvegyültem az ártatlan tömegben,
s akkor váratlan rámköszön valaki,
de nem áll szóba velem.

5

Dér zörög a bokron,
varjú ül a fán,
kipányvázott szél fúj,
mintha hallanám.

Fönn a magos égen
örvénylik a csönd,
nyelvemre lecsöppen,
ajkamig elönt.

Táncát aki járta,
nem táncol tovább,
ráunt önmagára,
dróton függ a báb.

Vágtatni akartam
gyűrött völgyeken,
szétfoszlott alattam
minden hirtelen.

Elrúgtam a földet,
semmi nem maradt.
Csetlő-botló álom
a párnám alatt.

Csontom után kapkod
lidérc-láng kezéd.
Amit nekem adtál,
vissza mért veszed?

Kopogtatják mellem
hamis doktorok.
Elbitangolt híved
kezükre adod?

Bizalmasod minden
mosolygó pribék,
kinek szeme sárga,
gyilkos ölü lék.

Köpenyén a vérfolt
– megszólalni kár –
hol gyógyító ír volt,
hol biztos halál.

Száz közönyös óra
hiába telik,
nem találsz az útra,
fölégett a híd.

Vörösbársony átok,
horpadt tűzű bőr...
Átkelek-e mégis?
– kérdi a tükör.

Nem én tettem, nem, nem.
Fröcsköl a szilánk.
Huzatod örvénye
a hajamba szánt.

Magamat tudatlan
lábadhoz vetem.
Az arcomba sújtasz,
nem hiszel nekem.

Tartalom

ELÉRHETETLEN FÖLD

Elérhetetlen föld 7
Kint járok a réten 8
Szél vagyok 8
Hajnal felé 9
Szeretném 10
Halászok 11
Milyen távol van 11
Este 12
Visszatérés 12
Három égtáj 13
Földem 14
Téli utazás 16
Sehol sincs 18
Nem tudom 18
Pásztor 19
Kövek 20
Fehér karácsony 20
Tél 22
Halottak napja 22
Egy nap 23
Forr a világ 24
Álarc helyett 25
Valaki 25
Lázadók 26

Katonák 27
Rajziskolai napló 27
Gramafon 29
Távozó vonatok 30
Csőcselék 31
Egy csepp a tengerből 32
Körmenet 33
Prométeusz 35
Ulisszesz 35
Fordított alkímia 36
Árnyékban 36
Karantén 37
Történelmi lecke 38
Hamlet 40

SZELLEMKÉPEK

Bornemisza óta 43
Szövegkísérletek 45
Biblia idézet 46
Bölcsék köve 46
Egy könyvmoly
följegyzései 48
Mefisztó 49
Sárga láng 51
Séta 52

Falukép 52
 Ballada 54
 Árpád 55
 Kétféle dal 57
 Nyomorult 57
 Próbatétel 58
 A legjobb most
 elbújni volna 59
 Szolga-föld 60
 Vigasztaló ima 61
 A labirintus pókja 62
 Csavargó dal 63
 Lélekidézés 64
 A Vattay énekeskönyvbe 65
 Búcsú nélkül 66
 Séta hazafelé 67
 Vénasszonyok nyara 68
 Három manó 69
 Vendégség 69
 Vége a dalnak 70

ÖNÉLETRAJZI JEGYZETEK

Kerti szék 73
 Amit elhallgatok 74
 Kert eső előtt 75
 Naplólap 75
 Fiam a járókában 76
 Gyerekfürdetés
 közben 77
 Pók szabadság 78

A bukás napja 79
 Bármí áron 79
 A boldogság évei 80
 Párkák dolga 80
 Bányamély 81
 Mindíg másként 82
 Az életöszön ajándéka 82
 Amíg nem késő 83
 Hiú ábránd 84
 Hazafelé 85
 Elakadt lélegzet 86
 Szó szót követ 87
 A régi úton 88
 Kezdet 89

IDŐ MINTA

Platon kiárúsítás 93
 Döblingi múlt 94
 Kelet népe 94
 Ikonosztáz 95
 Pangloss mester
 átváltozása 96
 Sámán dob nélkül 97
 Alku 89
 Hibát követtem el 99
 A hatalom természet-
 rajzához 100
 A kísértés csapdájában 101
 Ha szegény a ház 102
 Álruhában 102
 Hét tanács 103

Behúnyt szemmel 105
 Tanítómat hallgatom 106
 Napvadászat 107
 Választás 107
 A végső tudás felé 108
 Idegen 108
 A különö 109
 Bűvös kör 110
 A tanító 111
 Gazdátlan mérleg 112
 Titkosírás 113

RÉGI MŰHELY

Mit szeretnék? 117
 Az ajtó bezárul 118
 Bundás 119
 Váratlan találkozás 120
 A szerencse két arca 120
 Halottnézőben 121
 A szokás hatalma 122
 A kertész 122
 Mesterség 123
 Galambok 123
 Robinson 124
 Fecseg a felszín 125
 Városkép 126
 Válaszúton 126
 Egy régi műhely 127
 Építkezés közben 128
 Esti dal 128

Mese az ördögről, a légyről,
 az egérről meg az
 oroszlánról 128
 Életkép 130
 Nem olyan egyszerű 131
 A tisztás 132
 Ajándék 132
 A déibábok hőse 133
 Estére kelve 133
 Ars poetica 135

ÉLETED ÁRA

Életed ára 139
 Nem szólni semmit 139
 Vess számot 140
 Szétnállik minden 141
 Öreg leszel 141
 Egykor 142
 Hiába 143
 Visszafelé 144
 Mindent egészen 146
 Vízcseppek 148
 Sors-tükör 148
 Sohasem akartam 149
 Mielőtt fölfedezném 150
 Jobb volna 151
 Mi történt 151
 Nem volt érdemes 152
 Ima gyógyulásért 153
 Kettős arckép 153

Kényszerpálya 154
 Utcabál 155
 Örökre elbukott 156
 Sosem volt szavak 157
 Négysorosok 158
 Régi harang 159
 Rigó a kertben 160
 Nagyító fény 160

VISSZA MINDENT

Nem kéne félnem 165
 Nincs menekvés 166
 Szemtől szembe 168
 Öregapám 168
 Mint mohó tetvek ... 170
 Másik világ 171
 Ördögi kör 172
 Volt-nincs 173
 Két ceruzarajz 174
 Elromlott homokóra 175
 Útszéi ballada 176
 Nincs gyógyulás 176
 Egy tűszúrás 178
 Álom köz 179
 Széna szín 180
 Bujdosó ének 181
 Két részlet egy elképzelt
 számvetésből 181
 Napkelte 182
 Átutazóban 183
 Ajtónálló 184

Ezt a levelet nem én
 írtam 185
 Egy másik ország 186
 Véletlenül 187
 Végül 188
 Elveszett motívum 188
 A puszta mélyén 190
 Titkos ország 190
 Vissza mindent 192

TIZENEGY TÖRTÉNET

Utolsó találkozás 195
 Arckép háttérrel 196
 Éjszakai megálló 197
 Keresztúton 198
 Kerekeskút 199
 Hihetelen út 201
 Rejtekhely 201
 Hajtűkanyar 202
 Belső tükör 203
 Báb-sötét 203
 Váratlan öröm 204

TÖREDÉKEK

Istenem 207
 Eső 207
 Kék drágakő 207
 Emlékezet 208

Tájkép a gyerekkorból 208
 Déméter 209
 Három 209
 Kettős hangzat 210
 Orfeusz 210
 Jó volna 211
 Üdvözlét 211
 Jelenet 211
 Fehér éjszakák 212
 Keresztelkedés 212
 Lehel kürtje 212
 A világhódítás titka 213
 Két változat 213
 Egy kis madártan 213
 Következtetés 214
 Közmondás analógia 214
 Álomország 214
 Önarckép 1968-ból 215
 Gyermekjáték 215
 Önvédelem 215
 Don Quijote 216
 Másfelől 216
 Örülj, hogy élsz! 217
 Ne csodálkozz! 217
 Az utcán 218
 Igeidők 218
 Az önismeret korlátai 218
 Szemfényvesztés 219
 Öreg gyümölcsös 219
 Egyszerűsítés 219

Egy önarckép részletei 220
 Találkozás 220
 Vállamon a kártyavár
 pora 221
 Tanulság nélkül 221
 Magyarok 221
 Életjel 222
 Egy mondat 222
 Telefonüzenet 222
 Nem kéne többé 223
 Rákóczi érem 223
 Fényévnyi messze 223
 Vége van 224
 Tibet 224
 Sötétkamra 224
 Elmaradt találkozás 225
 Két égbolt 225

ELHALLGATOTT ÁLMOK

A Szarka város 229
 Nemzedékem 242
 Fordulópont 244
 Ahab kapitány sírversei 255
 Útvesztő 261
 Elhallgatott álmok 265
 Távolodóban 270

Betűrendes mutató

- A boldogság évei 80
A bukás napja 79
A déibábok hőse 133
A hatalom
természetrájához 100
A kertész 122
A kísértés csapdájában 101
A külön 109
A labirintus pókja 62
A legjobb most elbújni
volna 59
A puszta mélyén 190
A régi úton 88
A Szarka város 229
A szerencse két arca 120
A szokás hatalma 122
A tanító 111
A tisztás 132
A Vattay énekeskönyvbe 65
A végső tudás felé 108
A világhódítás titka 213
Ahab kapitány sírversei 255
Ajándék 132
Ajtónálló 184
Álarc helyett 25
Álku 89*
Álom köz 179
Álomország 214
Álruhában 102
Amíg nem késő 83
Amit elhallgatok 74
Arckép hátérrel 196
Árnyékban 36
Árpád 55
Ars poetica 135
Átutazóban 183
Az ajtó bezárul 118
Az önismeret korlátai 218
Az életöszön ajándéka 82
Az utcán 218
Báb-sötét 203
Ballada 54
Bányamély 81
Bármilyen áron 79
Behúnyt szemmel 105
Belső tükör 203
Biblia idézet 46
Bölcsék köve 46
Bornemisza óta 43
Búcsú nélkül 66
Bujdosó ének 181
Bundás 119
Bűvös kör 110
Csavargó dal 63
Csőcselék 31
Déméter 209

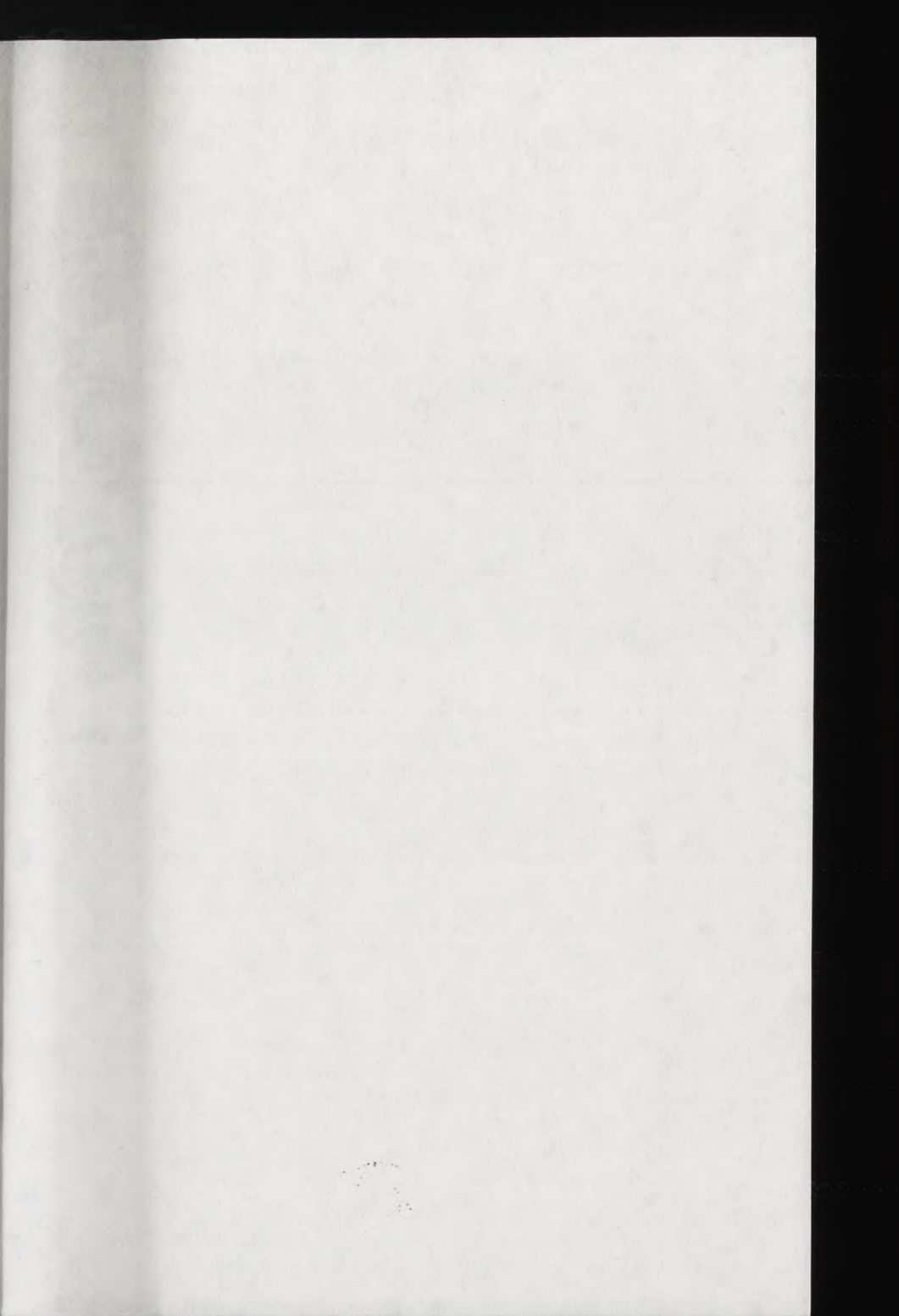
- Döblingi múlt 94
 Don Quijote 216
 Egy csepp a tengerből 32
 Egy régi műhely 127
 Egy nap 23
 Egy könyvmoly
 följegyzései 48
 Egy tűszúrás 178
 Egy önarckép részletei 220
 Egy másik ország 186
 Egy mondat 222
 Egy kis madártan 213
 Egykor 142
 Egyszerűsítés 219
 Éjszakai megálló 197
 Elakadt lélegzet 86
 Elérhetetlen föld 7
 Életed ára 139
 Életjel 222
 Életkép 130
 Elhallgatott álmok 265
 Elmaradt találkozás 225
 Elromlott homokóra 175
 Elveszett motívum 188
 Emlékezet 208
 Építkezés közben 128
 Eső 207
 Este 12
 Estére kelve 133
 Esti dal 128
 Ezt a levelet nem én
 írtam 185
 Falukép 52
 Fecseg a felszín 125
 Fehér éjszakák 212
 Fehér karácsony 20
 Fényévnyi messze 223
 Fiam a járókában 76
 Földem 14
 Fordított alkímia 36
 Fordulópont 244
 Forr a világ 24
 Galambok 123
 Gazdátlan mérleg 112
 Gramafon 29
 Gyerekfürdetés
 közben 77
 Gyermejáték 215
 Ha szegény a ház 102
 Hajnal felé 9
 Hajtűkanyar 202
 Halászok 11
 Halottak napja 22
 Halottnézőben 121
 Hamlet 40
 Három égtáj 13
 Három 209
 Három manó 69
 Hazafelé 85
 Hét tanács 103
 Hiába 143
 Hibát követtem el 99
 Hihetelen út 201
 Hiú ábránd 84
 Idegen 108
 Igeidők 218

- Ikonosztáz 95
 Ima gyógyulásért 153
 Istenem 207
 Jelenet 211
 Jó volna 211
 Jobb volna 151
 Karantén 37
 Katonák 27
 Kék drágakő 207
 Kelet népe 94
 Kényszerpálya 154
 Keresekút 199
 Keresztelkedés 212
 Keresztútton 198
 Kert eső előtt 75
 Kerti szék 73
 Két égbolt 225
 Két változat 213
 Két ceruzarajz 173
 Két részlet egy elképzelt
 számvetésből 181
 Kétféle dal 57
 Kettős hangzat 210
 Kettős arckép 153
 Kezdet 89
 Kint járok a réten 8
 Körmenet 33
 Kövek 20
 Következtetés 214
 Közmondás analógia 214
 Lázadók 26
 Lehel kürtje 212
 Lélekidézés 64
 Magyarok 221
 Másfelől 216
 Másik világ 171
 Mefisztó 49
 Mese az ördögről, a légyről,
 az egérről meg az
 oroszlanról 128
 Mesterség 123
 Mi történt 151
 Mielőtt fölfedezném 150
 Milyen távol van 11
 Mindent egészen 146
 Mindíg másként 82
 Mint mohó tetvek ... 170
 Mit szeretnék? 117
 Nagyító fény 160
 Napkelte 182
 Naplólap 75
 Napvadászat 107
 Ne csodálkozz! 217
 Négy sorosok 158
 Nem szólni semmit 139
 Nem volt érdemes 152
 Nem olyan egyszerű 131
 Nem kéne többé 223
 Nem kéne félnem 165
 Nem tudom 18
 Nemzedékem 242
 Nincs menekvés 166
 Nincs gyógyulás 176
 Nyomorult 57
 Önarckép 1968-ból 215
 Önvédelem 215

- Ördögi kör 172
 Öreg leszel 141
 Öreg gyümölcsös 219
 Öregapám 168
 Orfeusz 210
 Örökre elbukott 156
 Örülj, hogy élsz! 217
 Pangloss mester
 átváltozása 96
 Párkák dolga 80
 Pásztor 19
 Platon kiárúsítás 93
 Pók szabadság 78
 Próbatétel 58
 Prométeusz 35
 Rajziskolai napló 27
 Rákóczi érem 223
 Régi harang 159
 Rejtekhely 201
 Rigó a kertben 160
 Robinson 124
 Sámán dob nélkül 97
 Sárga láng 51
 Sehol sincs 18
 Séta 52
 Séta hazafelé 67
 Sohasem akartam 149
 Sors-tükör 148
 Sosem volt szavak 157
 Sötétkamra 224
 Szél vagyok 8
 Szemfényvesztés 219
 Szemtől szembe 168
 Széna szín 180
 Szeretném 10
 Szétmállik minden 141
 Szó szót követ 87
 Szolga föld 60
 Szövegkísérletek 45
 Tájkép a gyerekkorból 208
 Találkozás 220
 Tanítómat hallgatom 106
 Tanulság nélkül 221
 Távolodóban 270
 Távozó vonatok 30
 Tél 22
 Telefonüzenet 222
 Téli utazás 16
 Tibet 224
 Titkos ország 190
 Titkosírás 113
 Történelmi lecke 38
 Üdvözlét 211
 Ulisszesz 35
 Utcabál 155
 Utolsó találkozás 195
 Útszéi ballada 176
 Útvesztő 261
 Valaki 25
 Választás 107
 Válaszúton 126
 Vállamon a kártyavár
 pora 221
 Váratlan öröm 204
 Váratlan találkozás 120
 Városkép 126

Vége a dalnak 70
Vége van 224
Végül 188
Véletlenül 187
Vénasszonyok nyara 68
Vendégség 69
Vess számot 140
Vigasztaló ima 61
Vissza mindent 192
Visszafelé 144
Visszatérés 12
Vízcseppek 148
Volt-nincs 173

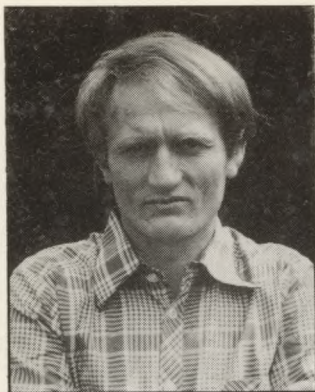

Nyomda: OMINYOM BT.
Tsz: 91- 39

Oláh János 1942-ben született a Somogy megyei **Nagyberkiben**. Tanulmányait Budapesten végezte a **Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban** valamint az ELTE Bölcsészettudományi Karán. Irodalmi pályájának kezdete az **Elérhetetlen föld** című antológia (1969) megjelenéséhez kötődik. Azóta

megjelent munkái: **Fordulópont**, versek (Szépirodalmi Könyvkiadó, 1971); **Közel**, regény (Szépirodalmi Könyvkiadó, 1977); **Visszatérés**, regény (Szépirodalmi Könyvkiadó, 1979); **Kenyérpusztítók**, színmű (az *Életünk* című folyóiratban, 1979); **Jel**, versek (Szépirodalmi Könyvkiadó 1981); **Az örült**, regény (Szépirodalmi Könyvkiadó, 1983); **Az Örvényes partján**, elbeszélések (Szépirodalmi Könyvkiadó, 1988). Forgatókönyvíróként részt vett 1989-ben a *Szobolits Béla* rendezte **Makacs álmok** című film készítésében. 1989-től kiadja az évente kétszer megjelenő **Remetei Kéziratok** című kiadványsorozatot. Az eddig megjelent öt szám közül három folyóirat jellegű, verseket, elbeszéléseket, fordításokat, tanulmányokat, riportokat, művészportrékat tartalmaz. Kettő pedig kétnyelvű antológia: **Válogatott versek - Selected Poems** (angolul és magyarul) *Mezey Katalinnal* közösen, *Nicholas Kolumban* fordításában, 1990-ben; **Elbeszélések - Erzählungen** (magyarul és németül) *Mezey Katalinnal* közösen, *Hans Skiercki* fordításában.

Oláh János Nagyító fény